

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 april 2010*§ 2 Interpellation om uppföljning av kommunens upphandlade verksamheter inom äldreomsorgen (nr 2010:1)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag ber att få hänvisa till ingivet svar.

Anförande nr 2

Y i l d i z K a f k a s (mp): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet anser att mina frågor är besvarade. Det anser inte jag. Jag tycker att verksamheter som ligger under kommunalt ansvar, oavsett om dessa drivs i egen regi eller upphandlas, ska ha en fungerande tillsyn och uppföljning som garanterar verksamhetens kvalitet samt brukarnas säkerhet och hälsa. Interpellationen handlar om bristerna i tillsynen och uppföljningen av de upphandlade verksamheterna inom äldreboende. Jag har lyft upp bristerna och frågat hur majoriteten tänker åtgärda dessa och även förebygga framtida brister i tillsynen. Dessutom har jag kommit med egna förslag.

Beklagligt nog är kontentan av äldreborgarrådets svar att det är bra som det är. Ingen förändring är nödvändig. Svaret på mina fem frågor slås ihop i en brödtext där flera av frågorna antingen får ett intetsägende svar eller passerar obesvarade. Nu tar jag upp mina frågor och borgarrådets svar punkt för punkt.

Fråga 1: Är du beredd att se över äldreomsorgen inom Stockholm för att identifiera bristerna och komma med åtgärder? Kan du tänka dig att bilda en arbetsgrupp med representanter från alla partier för detta syfte? Frågan besvaras inte.

Fråga 2: Är du beredd att se över förfrågningsunderlagen vid upphandlingar och ställa högre krav på anbudsgivarna för redovisning av egenkontrollsystem? Frågan besvaras så här: Min uppfattning är att den uppföljning som görs är fullt tillräcklig. Årligen görs verksamhetsuppföljningar i syfte att få kunskap om vilka styrkor, svagheter och angelägna förbättringsområden som finns hos både kommunala och privata utförare. Vidare säger Ewa Samuelsson följande: På individnivå görs uppföljning av biståndshandläggaren minst en gång per år i syfte att följa upp att den enskilde får beslutade insatser. Hon har tydligen ingen information om att många äldre i äldreboenden inte har fått någon individuell genomförandeplan, vilket de har rätt att få del av. Inte heller finns några heltäckande egenkontrollplaner. En egenkontrollplan krävs av varje verksamhet med anmälningsplikt. Utan en korrekt egenkontrollplan i verksamheten kan inte heller stadens ledningssystem fungera som ett kontrollverktyg.

Fråga 3: Är du beredd att ställa större krav på stadsdelsnämnderna för uppföljning av avtalen? I denna fråga nöjer sig borgarrådet med följande svar: Uppföljningsansvaret

är fördelat på stadsdelsnämnderna – punkt slut. Hon förklarar inte vems ansvar det är om stadsdelarnas uppföljning inte fungerar.

Fråga 4: Är du beredd att tydligt avkräva omförhandling eller upphävande av ingångna avtal vid avvikelse från avtalsvillkoren eftersom det i dag ofta inte sker? Frågan besvaras så här: Det sker redan i dag när det kommer fram att utföraren inte lever upp till de krav som staden ställer. Men problemet i dag är att tillsynen inte fungerar som den ska. Därför kommer man inte åt många av de brister som skulle leda till omförhandling eller upphävande av ingångna avtal.

Fråga 5: Tycker du att det kan vara konstruktivt att ta initiativ till förbättringsförslag i tillsynskriterier för att vara Socialstyrelsen behjälplig i dess tillsyn av kommunernas äldreomsorg? Frågan besvaras inte.

När man inte får svar på sina frågor känns det ganska meningslöst att ställa dem. Det är ganska tråkigt när alla skyller på andra i stället för att ta itu med de många problem som uppenbarligen upplevs inom äldreomsorgen. Det är ett område som inte borde vara politiskt blockskiljande. Man borde från alla partier göra sin insats för att förbättra förhållandena för de äldre som har behov av vård och omsorg.

Anförande nr 3

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är en noggrann och genomarbetad interpellation som Yildiz Kafkas har skrivit. Så är också synpunkten från en anhörig och även svaret. Hur det är just på Vasens äldreboende känner jag inte till. Men när jag läser Yildiz och de anhörigas beskrivning tycker jag att det rent generellt överensstämmer med vad som har framgått av Äldreombudsmannens rapport. Bemanningen är ofta ojämnt fördelad över dygnet, och marginaler saknas ofta vid oplanerad frånvaro.

Jag har skrivit två interpellationer som snart kommer att behandlas. En handlar om insatser och bemanning i hemtjänsten och den andra om kontinuerlig granskning av äldre vården, som också innefattar demensvården. Länsstyrelsen och Socialstyrelsen har tillsammans gjort en granskning av demensvården i Stockholms län. Den presenterades i ett pressmeddelande som publicerades den 18 december 2009. Granskningen berör dock inte bemanningssituationen, men demenssituationen i övrigt. Det kan vara värt att lyfta fram. Det framkom bland annat att dokumentationen ofta är bristfällig.

Den gemensamma tillsynen genomfördes mellan 2007 och 2009. Totalt har 13 demensboenden i Stockholms län granskats. Fokus har legat på att undersöka verksamhetens kompetensförsörjning och kompetensutveckling. Granskningen visade bland annat för det första att det vid rekrytering, introduktion och fortbildning av personal sällan togs hänsyn till att vården och omsorgen av personer med demenssjukdom kräver specifika kunskaper. För det andra var stödet till personalen många gånger bristfälligt. Till exempel saknas vårdprogram, handlingsplaner, handledning samt metoder för att hantera beteendestörningar. För det tredje fanns bland personalen visserligen spetskompetens, och man har deltagit i fortbildningar.

Men samtidigt saknas struktur för att kunna använda specialkunskaperna i omsorgen och vården av den enskilde. För det fjärde var den dokumentation som skulle göras enligt socialtjänstlagen och patientdatalagen bristfällig i de flesta av verksamheterna. För det femte saknades ofta tydliga styrdokument med uppföljningsbara och mätbara mål för att underlätta uppföljningen av verksamheten och dess kvalitet.

Jag återkommer i frågan då jag har fått svar på min interpellation. I övrigt vill jag tillägga att brister inom demensvården har funnits under mycket lång tid.

Anförande nr 4

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det var väl en bra slutkläm – brister har förekommit under lång tid. Om man plötsligt kunde ta bort all personal från alla äldreboenden och se till att alla fick en gemensam utbildning samtidigt kanske vi snabbt skulle kunna se en förändring. Men så är det ju inte. Mycket av den personal som finns ute i våra äldreboenden har anställts med eller utan utbildning på fasta anställningar. Det vi nu steg för steg betar av är att alla ska ha en grundutbildning.

När det gäller uppföljningen av äldreomsorgen vill jag ändå påstå att det aldrig har varit så stor kontroll som det är nu. Den påbörjades under förra mandatperioden. 2005 beslutades det om ett uppföljningsarbete för att gå igenom äldreomsorgen. Det startades då, och sedan har vi fortsatt under den här mandatperioden. Vi har lagt till nya uppföljningsdelar och indikatorer i budgeten som ska tydliggöras och vara mätbara.

Jag har sagt det förr; jag tror tyvärr att i all verksamhet som har med människor att göra kommer vi aldrig dithän att vi kan säga att 100 procent är nöjda med den verksamhet som pågår. Vi kan ändå inte låta bli att fortsätta att göra de uppföljningar som vi gör och förbättra kvaliteten på varje enskilt ställe. När det gäller just Vasen som i det här sammanhanget har lyfts fram enskilt vet jag till exempel att MAS:en på Norrmalm nu är anställd som kvalitetsutvecklare just på Vasen. Hon har stor kännedom om den egna stadsdelsnämnden, men nu har hon alltså gått över till Vasen för att arbeta där som kvalitetsutvecklare. Jag vet också att stadsdelsnämnden har gjort ytterligare genomgångar av Vasens äldreboende. Jag har ännu inte sett den sista redovisningen av den kontroll som genomfördes i slutet på december – tror jag att det var.

Det pågår hela tiden en uppföljning av våra verksamheter. Vi kommer aldrig att kunna luta oss tillbaka, utan det är bara att ta till sig det som händer och se till att det blir bättre. Steg för steg kommer vi sedan förhoppningsvis med utbildad personal och fungerande ledarskap att nå en ännu bättre äldreomsorg.

Anförande nr 5

Y i l d i z K a f k a s (mp): Ordförande, fullmäktige! Antingen är det fel på Socialstyrelsens eller kommunens uppföljningskriterier, eller så agerar stadsdelarna inte som de ska. Något fel är det i alla fall.

Mina senaste erfarenheter av äldreomsorgen bygger på en upphandlad verksamhet inom stadsdelen Norrmalm. Där har flera graverande brister inom bemanningen, matens kvalitet och säkerheten uppmärksamats av de anhöriga utan resultat. Det senaste skedde den 2 februari och ledde till att en rullstolsbunden kvinna fattade eld när hon rökte utan tillsyn. Hon blev kvar på sjukhus i drygt tre veckor. Vid denna händelse fungerade inte brandlarmet. Redan det faktum att de boendes liv och hälsa inom den aktuella verksamheten inte kunde tryggas borde vara fullt tillräckligt för att upphäva avtalet. Men det gjorde man inte. Om man anser att det är tjänstemännen eller de styrande politikernas fel borde även det ha kommit fram.

Jag lämnade in en skrivelse vid stadsdelsnämndens möte den 18 mars för att få klarhet i omständigheterna kring branden. Jag efterlyste då en skyndsam rapportering av det inträffade. Brandtillbudet har inte ens rapporterats till stadsdelsnämnden. Utan de anhörigas uppfattning skulle vi politiker inte veta någonting om incidenten. Är detta inte bevis nog för att inse att de gällande tillsynsreglerna inte fungerar? Med facit i hand kan jag tycka att det finns behov av en översyn av tillsynskriterierna och stadsdelarnas uppföljningsansvar.

Man kan tycka mycket om kvaliteten på förfrågningsunderlagen vid upphandlingar och verksamhetens egen kontroll. Det handlar om tillräckligheten av tillsynskriterier och tätheten av kontroller. Men en sak är säker: Följer inte verksamheten Socialstyrelsens föreskrifter borde det få konsekvenser, bland annat upphävande av avtalet. Den aktuella verksamheten har helt klart inte följt Socialstyrelsens föreskrifter när det gäller kvaliteten och patientsäkerheten. Det är tveksamt om den har följt lagen om skydd mot olyckor och genomfört ett systematiskt brandskyddsarbete enligt de förordningar, föreskrifter och allmänna råd som gäller för verksamheten och lokalerna. Detta finns även nämnt i avtalet under rubriken Säkerhet.

Nu har jag gjort mitt genom att ta upp frågan i kommunfullmäktige. Nu är det upp till borgarrådet att agera.

Anförande nr 6

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Tänk om det var så enkelt, Yildiz Kafkas, att man kunde säga att nu har jag gjort mitt bara för att jag har tagit upp en fråga i fullmäktige! Då skulle jag här och nu klubba och säga att i fortsättningen ska alla äldre bemötas med värdighet och respekt och att all kontroll ska fullföljas varje dag, varje timme och varje minut. Nu ska det som vi har beslutat i fullmäktige, i äldrenämnd och i stadsdelsnämnder fungera fullt ut!

Men så ser inte verkligheten ut, utan det är ett pågående arbete som ständigt måste följas upp. I varje enskilt fall, som du nu nämner några stycken av, måste man naturligtvis gå till botten och ta reda på vad det var som hände, varför det blev på det sättet och hur vi ska förbättra verksamheten så att det förhoppningsvis inte upprepas. Det är så arbetet ser ut. Det går inte att vid ett tillfälle klubba och tro att det sedan ska fungera. Så fungerar inte någon verksamhet.

Däremot måste kontrollen hela tiden vara tydlig och verka ute i verksamheterna på varje enskilt ställe. Ledarskapet ska vara sådant att man står upp för det som händer och tar itu med det hela. På det sättet kan man gå vidare. Men man ska inte tro att allt som tidigare har påpekats som dåligt ska försvinna bara för att man har tagit upp det i fullmäktige. Så enkelt är det inte. Men visst skulle jag önska att jag kunde stå här och slå näven i bordet och säga att äldreomsorgen inte har några fel och brister.

Anförande nr 7

Yildiz Kafkas (mp): Jag håller med Ewa Samuelsson om kontrollens vikt. Det är precis det som jag ville lyfta upp; det är tillsyn, uppföljning och kontroll som brister. Varför vill inte Ewa Samuelsson förstå att det finns allvarliga brister? Jag menar inte att detta är något personligt mot Ewa Samuelsson. Det har varit så här förr också.

Men man måste ingripa när det är så allvarliga händelser som brand. Människors hälsa och liv sätts i fara. Det är tillräckliga bevis för att det finns grundläggande fel i konstruktionen av tillsynsmekanismer. Det är detta jag eftersträvar, och det är därför jag bjuder in till ett partiöverskridande samarbete från alla block i en arbetsgrupp för att se över hela systemet.

Anförande nr 8

Borgarrådet Samuelsson (kd): Jag tar verkligen inte åt mig personligen, Yildiz. Det är din uppgift i opposition att granska hur arbetet pågår i en majoritetssituation, så det är helt okej.

Det handlar om beslut som är fattade här i fullmäktige om hur kontrollen och tillsynen ska gå till. Det gäller allt ifrån att vi har Socialstyrelsen, länsstyrelsen, stadsdelsnämnderna, våra egna äldreomsorgsinspektörer till Äldreombudsmannen, dit äldre kan vända sig direkt. Det finns ett stort kontrollsystem som man kan vända sig till när det inte fungerar. Sedan måste varje enskilt tillfälle behandlas utifrån hur situationen har varit. Man får gå till botten och se varför det hela inte fungerade. Vad var det som hände? Det ska inte upprepas. Det är det som är så viktigt. Uppföljningen måste ske därute. Det är därför vi har möjlighet att anmäla enligt lex Sarah när det gäller omsorgen. Det är därför vi har lex Maria när det gäller hälso- och sjukvården utöver det som jag redan har räknat upp.

Kontrollsystemet är enormt. Likväl händer det saker, bland annat det du nu har redovisat. Då måste vi gå till botten med varje sådant tillfälle och ta reda på varför det hände och om vi kan arbeta på ett annat sätt. Det måste ingå som en rutin i hela arbetet. Det är också därför vi har revisorer som ser till ekonomi och annat för att kolla på det. Det enda sättet att gå vidare, som jag kan se det, är att fortsätta kontrollera och följa upp.

§ 3 Interpellation om finansieringen av Egalia (nr 2010:2)

Anförande nr 9

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 10

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Jag tackar så mycket för svaret. Egalia är en verksamhet som har pågått under de senaste tre åren. Den är riktad till unga hbt-personer. Resultaten av det arbete som har genomförts under den här tiden har visat sig vara mycket positiva – något som vi både inom majoriteten och inom oppositionen har fått redovisning av från dem som jobbar på Egalia.

Under de senaste tre åren har Egalia fått stöd från Allmänna arvsfonden varje år motsvarande totalt 1,2 miljoner kronor för att kunna bedriva en verksamhet värd namnet. Under förra året ansökte de hos Stockholms stad om att få samma belopp för att kunna fortsätta på exakt samma sätt. Vad är det som har skett? Jo, Stockholms stad har beviljat 50 procent av det ansökta bidraget, det vill säga 600 000 kronor.

Konsekvensen av detta har blivit att Egalia har blivit tvungna att stänga en dag i veckan. Öppettiderna under veckan har blivit kortare. De har till och med blivit tvungna att dra ned på en tjänst som var oerhört viktig både för ungdomarna och för den personal som jobbar på skolor och fritidsgårdar. Dessa har tidigare fått tillräcklig information för att kunna bemöta de problem som en del av de här ungdomarna har. De kan bemöta dem under vardagen.

Nu, med facit i hand, och med enbart de 600 000 som Egalia har blivit beviljade ser jag en stor risk att det inte finns någon form av långsiktig finansiering för Egalia. Det kommer antagligen att bli ett projekt bara under det här året. Varken vi eller de vet över huvud taget hur detta kommer att fortskrida under nästa år. När vi ställde frågor tidigare, bland annat till socialborgarrådet, om hur man kommer att hantera detta fick vi svaret: Det är en bra verksamhet, och vi har för avsikt att fortsätta med den. Nu fortsätter man alltså med hälften i år, och vi vet inte om det kommer att bli ännu mindre nästa år.

Verksamheten är oerhört viktig för de personer som den berör. Den är ett stöd för deras identitet, framför allt om de kan se förebilder. Jag tycker att det är mycket negativt att man beviljar bara halva det belopp Egalia har ansökt om. Nu kan de tyvärr bara göra halva jobbet, tyvärr.

Anförande nr 11

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Egalia är en ny verksamhet i Stockholms stad. Det är första året som Egalia har beviljats stöd från Stockholms stad. Det är naturligtvis en viktig verksamhet att hjälpa unga som känner sig diskriminerade på grund av sin sexuella läggning att komma till rätta i samhället. Man önskar dock att det vore

något för alla våra verksamheter i Stockholm att arbeta med unga som känner på det här sättet. Det borde på så vis vara ett uppdrag för alla våra fritidsgårdar, skolor och all annan verksamhet som betalas av skattemedel.

Men jag har förstått att det även finns ett behov av en separat verksamhet, och därför har staden gått in och stöttat denna verksamhet. Interpellanten tycker att det är för lite att bevilja 50 procent. 600 000 kronor är ganska mycket pengar. Jag har själv varit både givare och tagare av projektstöd i olika former. Jag kan säga att det nog är oerhört sällsynt att man i sin första ansökan till något offentligt organ får 50 procent av det som man har ansökt om utan att det görs någon korrigering eller framförs någon synpunkt från bidragsgivande myndighet. Jag har aldrig varit med om det, och jag tror att det är mycket få som har varit med om det. Detta får nog ses som en uppskattning från staden av det arbete som har utförts inom Egalia och RFSL.

Hur man sköter sina verksamheter, hur många dagar och timmar man har öppet och hur många anställda man har är faktiskt inte vår sak att avgöra i denna fullmäktigesal. Inte heller är det vår uppgift att säga att detta bara är kortsiktigt och att Egalia nästa år inte har råd att hålla öppet. Om man inom Egalia känner att detta bara är något kortsiktigt som varar under detta år måste vi verkligen överväga om de här pengarna är rimliga att satsa över huvud taget.

Alla verksamheter som är beroende av projektstöd måste se sig om för att säkra sin finansiering från många olika källor. Det är väldigt få verksamheter som verkar i den civila sektorn som bara kan luta sig mot en bidragsgivande myndighet. Det vet jag själv eftersom jag har erfarenhet av att arbeta inom sådana organisationer.

Jag får säga att det är ett utslag av stadens positiva syn på Egalia att i den första ansökan anslå 50 procent av det som man har ansökt om. Det är ganska ovanligt. Jag känner mig nöjd med beslutet av den anledningen.

Anförande nr 12

A b d o G o r i y a (s): Du säger att Egalias öppettider inte angår oss. Jag tror att du har fel där. Skälet till att de stänger en dag i veckan är brist på resurser. Skälet till att de har minskade öppettider är just brist på resurser. Skälet till att de inte kommer och informerar på skolor och fritidsgårdar är att de inte längre har råd med en anställd som kan göra detta. Det är därför de tar till sådana åtgärder – för att helt enkelt klara budget. De har inte resurser att fortsätta på samma sätt som de har gjort tidigare.

Egalia har tidigare fått 1,2 miljoner från Allmänna arvsfonden. Nu bidrar Stockholms stad med enbart 50 procent. Det är för lite för att de ska kunna driva verksamheten på samma sätt som tidigare. Så ser verkligheten ut i dag för Egalia.

Anförande nr 13

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag tycker att Egalia är en viktig verksamhet. Vi har gjort den bedömningen, och därför får de stöd.

Däremot vänder jag mig oerhört kraftfullt mot den syn på offentliga medel som redovisas här. Man kan faktiskt inte bara beställa ett stöd. Det har man inte heller gjort från Egalia, men det är den synpunkt som framförs här i salen från socialdemokratiskt håll. Om man behöver en summa pengar ska staden anslå den summan pengar, tydligen. Så är det inte i livet.

Det finns en uppskattning från Stockholms stad för den verksamhet som bedrivs på Egalia. Därför har vi sagt ja till 50 procent av det de har ansökt om. 600 000 är ganska mycket pengar. Jag känner mig väldigt nöjd med detta.

Jag undrar hur det system skulle se ut där alla fick vad de önskade att de skulle få. Var skulle det sluta om man skulle tacka ja till alla sådana önskemål från alla stockholmare och alla i det civila samhället i Stockholm? Det får vi gudskelov aldrig veta eftersom jag tänker vara med och medverka till att vi blir omvalda i höst.

Anförande nr 14

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Du försöker tolka det jag säger utifrån det du själv vill, Madeleine. Vi har inte sagt ja till alla ansökningar som har lämnats till oss under årens lopp. Däremot finns det vissa ansökningar som är oerhört viktiga. Egalia är en av dem. Om man ska bedriva en verksamhet i form av Egalia ska man få det stöd man behöver för att kunna bedriva en verksamhet värd namnet. Det är det vi är ute efter.

Du säger att det är viktigt med Egalia. Men när du handlar gör du så att de bara får hälften av de resurser som de behöver för att kunna bedriva en bra verksamhet. Genom de beslut som ni har fattat i Stockholms stad har du gjort det mycket svårt för Egalia att bedriva en verksamhet som är positiv för de ungdomar som är i stort behov av just det stöd och den hjälp som Egalia ger dem. Det handlar inte bara om de unga utan även om den personal som de träffar på olika fritidsgårdar och skolor. De har bekräftat att samarbetet med Egalia har varit mycket bra. Det har gett mycket positiva resultat.

Du väljer att låta Egalia driva verksamheten med stora svårigheter genom att dra ned på bidraget med totalt 50 procent. Det kommer vi att ta upp under valrörelsen.

Anförande nr 15

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det ska bli intressant att höra diskussionen under valrörelsen när Abdo Goriya försöker förklara för stockholmarna hur en höjning med 600 000 till en förening i själva verket är en sänkning, vilket han sade alldeles nyss. Den pedagogiken ska bli mycket intressant att följa.

Vi får också lära oss här att skillnaden mellan att en verksamhet är viktig och oviktig beror på om den får 600 000 eller 1,2 miljoner. Det betyder att merparten av alla verksamheter inom det sociala området, inom kulturen och även inom idrotten är helt oviktiga eftersom de allra flesta får betydligt mindre än 600 000 kronor. Där går tydligen gränsen mellan viktigt och oviktigt. Jag anser att många verksamheter är

väldigt viktiga även om de inte ens har en krona i stöd av Stockholms stad. Det finns sådana verksamheter som är bra utan offentliga medel.

Jag vill påpeka att vi har ökat vårt stöd till Egalia med 100 procent. De hade inget stöd av Stockholms stad tidigare. De bedriver en bra verksamhet, och därför får de 600 000 av Stockholms stad. Jag är stolt och glad över det.

*§ 4 Interpellation om nedskärningar i antalet anställda inom utbildningsområdet
(nr 2010:3)*

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Herr ordförande! Jag tackar för svaret från Sten Nordin trots att jag inte är riktigt nöjd med det. Du pratar fint om att ni har gjort mycket för att minska sjukfrånvaron och annat. Det är absolut glädjande att det är så. Men faktum kvarstår: Personalminskningarna inom skolans område har ändå skett. Du har inte på något vis preciserat i svaret hur stora personalneddragningarna har varit, vilket jag tycker är lite synd. Det skulle kunna vara på sin plats att göra det.

Likaså tycker jag att du skulle kunna vara lite tydligare när det gäller vilka områden det gäller och specificera hur stora neddragningarna har varit inom exempelvis särskolan eller den grundläggande vuxenutbildningen. Vi befinner oss i ett konjunkturläge som förhoppningsvis och förvisso är på uppåtgående. Men det tar lite tid för de grupper som är i behov av grundläggande vuxenutbildning att komma ut på arbetsmarknaden. Det är nu, i en lågkonjunktur, som det är speciellt viktigt att vi satsar på de grupperna. Jag tycker att det skulle vara på sin plats att även specificera hur stora nedskärningarna har varit just på de specifika områdena.

Det är lite slående att neddragningarna träffar just dem som behöver det offentliga stödet mest. Finns det någon i den här salen som tycker att den individ som är i behov av särskola inte har behov av ett ökat stöd? Jag tror inte att det är så, men faktum är att ni med Moderaterna i spetsen för en politik som ger sarskoleeleverna mindre pengar att röra sig med eller mindre resurser till den utbildning som de så väl behöver för att kunna få ett bra och drägligt liv. Likaså kan man fortsätta på vuxenutbildningsområdet och så vidare.

Nästa område man kan titta på är skolbarnsomsorgen. Den har fått kraftigt ökade personalminskningar. Jag har själv erfarenhet av det. Jag har åsett hur det i den klass som min dotter går i har blivit en minskning med en tredjedel av personaltätheten. Det slår naturligtvis lite olika, så det är absolut inget specifikt snittal för staden som sådan. Men faktum är att det ser ut så här på många skolor runt om i Stockholm. Då ska det ändå sägas att min dotter går på en skola som ändock har en ganska hyfsad ekonomi.

Jag ska avsluta detta med att upprepa att jag vill ha lite tydligare svar. Jag skulle vilja ha svar på detta: Hur stor är personalminskningen inom sarskolan? Hur stor minskning inom sarskolan har Moderaternas politik fört med sig i Stockholms kommun? Nästa fråga är: Hur stor är personalminskningen inom den grundläggande vuxenutbildningen? Och hur stor är personalminskningen inom den gymnasiala

vuxenutbildningen? Det är tre specifika frågor som jag tycker att det är viktigt för Stockholms invånare att få svar på, speciellt inför valet.

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Interpellationen har väl landat på mitt bord just därför att man har sett det som en mer generell fråga om vilken personalstat – om jag får uttrycka mig så gammaldags – som vi ger till utbildningsväsendet och vilka anslag vi ger. Om man mer vill gå in och diskutera hur man inom utbildningsförvaltningen sedan fördelar sina pengar mellan olika utbildningsverksamheter bör man nog rikta sig till skolborgarrådet.

Det viktiga från mitt perspektiv som finansborgarråd förutom det som självfallet är det allra viktigaste – att vi har en bra skola och en bra utbildning i Stockholm, vilket är min mycket bestämda uppfattning att vi har – är att vi förser utbildningsnämnden med tillräckliga resurser för att leverera detta. Stockholmsarna ska få en bra service och en bra skola. Jag tycker att det är det vi har gjort. Vi kan titta på historiken mellan olika majoriteter. Då kan man ändå konstatera så mycket att det är tydligt att borgerliga majoriteter har varit betydligt mer angelägna om att förse utbildningsnämnden och därmed skolorna med ordentliga resurser. Vi kan se rätt rejäla skillnader mellan de olika mandatperioderna. Jag tänker inte stå och gräla om hur det har varit under olika mandatperioder, men det ger ändå en tydlig fingervisning om våra ambitioner på området.

Det kanske hade varit bättre att ställa de mer specifika frågor som ställdes nu i interpellationen direkt. Då hade vi kunnat plocka fram mer uppgifter om de olika delarna. Men låt mig bara ta grundskolan som ett exempel. Där har minskningen av personal varit 6,3 procent. Elevunderlaget har minskat med lika mycket. Det är detta det handlar om. När vi minskar personal handlar det om att underlaget för vad vi ska leverera – antalet elever i det här fallet – har minskat. Det är det som är orsaken.

När det gäller grundläggande vuxenutbildning vet både Magnus Johansson och jag om att inledningsvis drogs detta ned därför att vi hade ett helt annat konjunkturläge, och man gjorde en annan bedömning. Nu fylls detta på igen med pengar. Regeringen har också anslagit mer pengar. Det här är ett område som påverkas av konjunkturerna och därmed också av hur många anställda och hur många platser vi har inom saker som vuxenutbildning av olika slag.

Herr ordförande! Jag tycker att vi visar att vi förser utbildningsnämnden med rejäla resurser för att den ska kunna leverera sitt uppdrag.

Anförande nr 19

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Det här med att ställa nya frågor i interpellationsdebatten ställer till lite problem, som finansborgarrådet nyss sade. Man kan nämligen inte alltid svara på dem direkt.

Jag vill bara helt kort kommentera några av de punkter som Magnus tog upp lite mer detaljerat. Vad gäller särskolan är det också så att särskoleverksamheten i rätt stor utsträckning är integrerad i den vanliga skolan nu för tiden, vilket innebär att man kan göra personalrationaliseringar på området. Den verksamhetsinriktningen vad gäller särskolan har vi faktiskt varit överens med oppositionen om, och jag trodde att vi fortfarande var det. Man integrerar lokal och man integrerar personal. Dessutom har man på en del skolor lagt ut olika delar av verksamheten på entreprenad, till exempel skolmat och städning. Då försvinner inte den personalen och uttraderas från jordens yta. Det är bara det att den inte dyker upp i vår personalstatistik längre eftersom det inte är vi som är arbetsgivare för den. Det ska man också komma ihåg.

I själva verket är personaltätheten i skolan nu exakt densamma som den var under er majoritet. Det gick upp lite grann för ett par år sedan, men nu är vi tillbaka ungefär där ni var.

Jag vill avsluta med att påpeka att det som alltid är en otrolig skillnad mellan socialdemokratisk skolpolitik i opposition och i majoritet. Det ni säger att ni ska göra i opposition gör ni aldrig i majoritet.

Anförande nr 20

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Jag börjar med Sten. Jag håller med om att vi har en i alla fall hyfsat bra skola i Stockholm. Men jag vet inte hur det är med det här att gräva i historien. Man kan titta på resultat. Hur såg det ut när vi lämnade över makten till er 2006–2007? De facto är resultaten sämre i dag. Jag vet hur debatten lät då. Det var ett väldigt moras i skolan, sades det, vilket betyder att det är ett ännu större moras i skolans verksamhet i dag. Det måste vi vara tydliga med.

Du får ursäkta mig, Cecilia, men om jag ska ge lite siffror är det faktiskt så att jag vet hur stor personalminskningen är inom specifika områden, till exempel särskolan – tro det eller ej. Den är så stor som 15 procent. Det är 15 procents nedskärning av personal. Det är relaterat till precis det som Cecilia Brinck pratade om – i förhållande till det antal elever som går i skolorna och hur många anställda pedagoger det finns i skolan. Det är precis de siffrorna som gäller, och vi kommer ändå fram till en personalminskning med 15 procent.

Man ska då komma ihåg att vi har en majoritet med Moderaterna i spetsen som säger sig göra en historisk satsning på skolan. Det stämmer inte riktigt, tycker jag. Jag är mycket orolig för verksamheten.

Om vi tittar på skolbarnsomsorgen, exempelvis, sker det hela tiden en förskjutning. Personaltätheten minskar successivt efter varje år i förhållande till antalet elever. Vi räknar inte med de verksamheter som har blivit utlagda på entreprenad på det vis som Cecilia Brinck påstår att vi gör för att få fram siffror som visar på att det hela är felaktigt. När vi tittar på den pedagogiska personalen och rektorer i förhållande till elever blir personaltätheten lägre 2010 än 2007. Under hela er mandatperiod har personaltätheten minskat i Stockholms skolor. Det spelar ingen roll vilket område man än tittar på – så blir det. Detta är siffror från Skolverket.

Anförande nr 21

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Jag tycker att det är trevligt att Socialdemokraterna diskuterar särskolan. Det brukar ni inte göra. Men vi ska nog försöka hålla isär äpplen och päron. Verksamheten har i mycket högre grad än tidigare integrerats i den vanliga grundskolan. Man använder samma lärare och samma lokaler. Det innebär naturligtvis att man kan räkna fram 15 procents personalneddragning i det som tidigare var särskolan, om man vill.

Vi ska vara rätt försiktiga med att dra slutsatser av siffror och skillnaden mellan siffror från ett år till ett annat. Magnus sade här alldeles nyss att resultaten allmänt har sjunkit mycket under vår tid. Det är fullständigt felaktigt. Om vi ska vifta med siffror mot varandra kan vi åtminstone se till att vi har någorlunda rätt. Detta är inte rätt vare sig i början, i mitten eller i slutet. Resultaten har inte sjunkit. Skolan var inte fantastiskt bra under Socialdemokraternas senaste mandatperiod. Den är inte fantastiskt bra nu heller. Det sker inte särskilt dramatiska förändringar från ett år till ett annat vare sig när det gäller personaltäthet, resultat eller någonting annat.

Utvecklingen på skolans område tar nämligen tid, och måste få göra det. Det är därför vi tycker att det är viktigt att ge en kontinuerlig medelsförsäkring till skolan så att man ska kunna arbeta med kvalitetsförbättrande åtgärder i stället för detta penningduttande hitan och ditan som ni brukar syssla med. Det är där vi landar ändå. Det är fint att höra detta i opposition.

Det är fint att höra engagemanget för skolan och personalen. Men var finns det när ni är i majoritet, Magnus? Vad är det som händer då som gör att det absolut inte blir någonting kvar av alla de vackra orden?

Anförande nr 22

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tycker att vi tydligt har visat just att vi prioriterar skolan oerhört mycket när det gäller resurserna. För innevarande budgetår – och då får man komma ihåg att den budgeten lades under mycket strama omständigheter – fick många kommuner, kanske till och med de flesta, lägga besparingsprogram. Men vi har anslagit 2 procent till skolan, och mot den bakgrunden måste det anses att vi visar tydligt att vi även i svåra tider är beredda att ge resurser till skolorna.

Vi är helt överens om att vi har ett utvecklingsarbete som vi måste fortsätta. Det är välkommet att vi diskuterar det. I går presenterade regeringen ett förslag om lärarnas utveckling, lärarlegitimation och sådana saker. Jag tror att jag såg i tidningen att Socialdemokraterna välkomnar detta. Det är bra om vi kan bygga upp enighet i sådana frågor.

Vi har satsat på lärarlyft och karriärtjänster för lärare och andra saker för att få en positiv utveckling av kvaliteten i skolan och attraktionskraften i att söka sig till läraryrket. Vi vet att intresset har varit svagt, och allt svagare, bland yngre människor när det gäller att söka sig till läraryrket. Det är sådana frågor som jag tror att det är

otroligt viktigt att vi diskuterar. Det gäller dels vilka resurser vi anslår, absolut, dels innehållet i skolan och i uppdraget som lärare.

Jag tror inte att man kan göra som Socialdemokraterna i hög grad har valt att göra under den här mandatperioden. Ni sätter er och bara räknar antalet tjänster statistiskt. Ni talar om antalet tjänster, och då glömmer ni gärna bort att elevunderlaget viker. Ni talar också om det antal kronor som ni utlovar att ni ska anslå till skolan. Ni tycker att vi är elaka när vi inte riktigt tror på er. Men det är ert historiska track record som är lite skakigt därvidlag.

Herr ordförande! Jag tycker att det är otroligt viktigt att understryka just detta – kombinationen av att ge skolan nödvändiga resurser så att den kan hänga med i kostnadsutvecklingen och att i olika verksamheter genom skolan arbeta för att leverera lika god kvalitet på ett mer effektivt sätt. Det tror jag att vi måste vara beredda på, för det är nästan halva kommunens budget. Där handlar det om hur man hanterar lokalfrågor och hur man kan samordna olika saker eller vad det nu kan vara. Detta är skolornas eget ansvar i stor utsträckning.

Det handlar också om hur vi arbetar med själva innehållet, inte minst i läraruppdraget och i läraryrket. Det är helt avgörande för skolornas framtid.

Anförande nr 23

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Magnus tog i sitt första inlägg upp frågan om skolbarnsomsorgen. Jag tänker nu koncentrera mig på den. Där är det helt klart och tydligt att det har skett ganska stora försämringar. Det är stora barngrupper och dålig personaltäthet. Det här har både revisorerna och inspektörerna larmat om. De är oroad över kvaliteten i skolbarnsomsorgen. På grund av att barngrupperna är så stora är det oerhört svårt att över huvud taget bedriva någon pedagogisk verksamhet.

Det handlar om personalminskningar och faktiskt också om neddragningar. Vi ska vara medvetna om att det har varit stora besparingar på våra grundskolor. Bland annat vet jag att Hästhagsskolan i Farsta har en ganska penibel situation. Där har man cirka 70 barn i grupperna. Det är naturligtvis inte acceptabelt. Jag skulle alltså vilja att vi ägnade oss lite även åt skolbarnsomsorgen, som ofta blir bortglömd i diskussionerna.

Jag skulle också vilja veta vad du menar med penningduttande, Cecilia. Det är ganska grovt att påstå något sådant. Till exempel hade vi under vår mandatperiod en bra mycket bättre socioekonomisk fördelning än vad ni har.

Anförande nr 24

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Det är jättebra att du är med i skoldebatten, Sten. Det är en viktig debatt och ett viktigt område, och vi tjänar allihop på om vi verkligen ser till att utveckla och driva verksamheten på ett så resurseffektivt sätt som möjligt.

Om man ändå ska ta till sig sifferexercisen har vi frågat stadens rektorer om alla de år som ni har haft makten. Rektorerna har svarat på frågan om de kommer att tvingas till nedskärningar i år. Den lägsta siffra som har kommit fram är att 56 procent av rektorerna tvingas göra nedskärningar i Stockholms skolverksamhet. Det är sant; det är de själva som har svarat på det. Far de rektorer som vi har kanske med osanning? Jag betvivlar det. Den högsta siffran är att så mycket som 80 procent av Stockholms skolor tvingas till nedskärningar.

Jag måste upprepa att personaltätheten i skolan har minskat. Det är fler elever per lärare; det går inte att sticka under stol med. Sedan kan vi hålla på att dribbla om ifall det är tillräckligt med resurser fram och tillbaka, men faktum är att 80 procent av Stockholms skolor får göra nedskärningar. Då tycker inte jag att vi har tillfört tillräckligt med resurser till Stockholms skolor.

Jag skulle också vilja gå tillbaka till siffran 15 procents personalminskning inom särskolan. Jag vill inte påstå att ett sådant område är det mest utsatta eller det som behöver mest stöd från samhället. Men det är näst intill så, och det är det området som ni verkar rikta in er politik på att slå på. Jag tycker att det är jättetråkigt. Vi borde ha råd med mer. Både du och jag vet, Sten Nordin, att Sverige befinner sig i en djup lågkonjunktur. Stockholm har klarat sig ganska bra, även om vi har drabbats också. Men runt om i landet är det mycket värre än det som Stockholm har råkat ut för. Det är alltså inte så konstigt att vi klarar av att skjuta till resurser i alla fall. De är dock inte tillräckliga på skolans område.

Anförande nr 25

C e c i l i a B r i n c k (m): Magnus! Jag tycker att det är tråkigt att du inte hör vad jag säger när jag försöker förklara att särskolans verksamhet i mycket högre grad än tidigare integreras i den vanliga grundskolan. Det är en ambition som vi åtminstone hittills har varit helt överens om. Det kanske vi inte är längre. I så fall kan det bli föremål för en alldeles egen diskussion lite längre fram. Särskolan är en utomordentligt viktig del av den skola vi erbjuder. Antalet elever är inte så stort, men de som finns där behöver mycket stöd och hjälp. Det är självklart att de ska få det.

Jag håller fullständigt med Inger Stark om att skolbarnsomsorgen är en verksamhet som tenderar att om inte bli bortglömd så att halka lite efter. Det ska den självfallet inte få göra. Vi tittar mycket på framför allt hur vi ska kunna förbättra kvaliteten i skolbarnsomsorgen.

Det är inte riktigt detta interpellationen handlar om, men eftersom interpellanten har halkat i väg till en massa andra saker i debatten kan väl jag också tillåta mig att göra det. Jag vill upprepa att det många gånger inte är pengar som avgör kvalitet eller inte kvalitet i skolan. Det finns en massa andra faktorer. Finansborgarrådet talade klokt och väl om hur viktigt det är att satsa på lärare på alla möjliga sätt. Lärarna är skolans viktigaste resurs. Det behöver inte nödvändigtvis betyda att man ska ha fler av dem, utan det har att göra med att man är medveten om vilka lärare man anställer och vad det är man vill ha.

Vad beträffar den undersökning som Socialdemokraterna publicerade i förra veckan vill jag inte kommentera den mer än att säga att jag aldrig någonsin har stött på en offentligt finansierad verksamhet som skulle agera på annat sätt. Jag vet inte exakt hur frågan var formulerad, men tänk er att man får en fråga med innebörden: Tycker du att du har tillräckligt med pengar? Då svarar man knappast: Ja, absolut – jag behöver inte mer! Så går det nämligen inte till.

Jag kan inte bedöma på vilka grunder rektorerna anser sig vara tvungna att skära si eller så mycket i sin personalstat eller i annan verksamhet eftersom jag inte har sett underlaget. Jag vet inte heller vilka frågor ni har ställt. Men som vi alla vet: Som man ropar i skogen får man svar. Det är också ganska uppenbart att ni innan ni satte i gång med undersökningen visste vilket svar ni ville ha. Sedan såg ni också till att det blev så. Så är det ju i politiken.

*§ 7 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Vattuormen*

Anförande nr 26

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag har en fråga angående försäljningen av fastigheten Vattuormen på Norr Mälarstrand 22–24 ett stenkast härifrån. Det gäller de lägenheter som man nästan skulle kunna rubricera som mångmiljonrabatterade lyor. Man har fått köpa dem för 3 respektive 5 miljoner, och de annonseras nu ut för 9 ½ respektive 13 ½ miljoner kronor. Man kan utan tvekan säga att detta är den mest kontroversiella ombildning som har skett under den här mandatperioden eftersom det är en oäkta förening där 41 procent av intäkterna kommer från hyrorna och resten från lokaler, och regelverket säger 50 procent.

Majoriteten lät till och med ett annat företag göra en värdering. Utifrån den värdering som gjordes av Leimdörfer, det vill säga inte de tidigare upphandlade, har borgarrådet Larsson också fått frågor om detta i Dagens Nyheter, och han hänvisar till att han inte kände till de fakta som finns.

Min fråga till Joakim Larsson är: Tycker du inte att det ingår i ditt uppdrag att ta reda på de fakta som finns i ombildningsärenden?

Anförande nr 27

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Tack för frågan! Nu får du nog konkretisera lite vad det är för frågeställningar som jag inte kände till. Det är ju så, Teres Lindberg, att få ärenden har diskuterats så mycket på Svenska Bostäders sammanträden, och dessutom långt innan jag kom in i bolaget, som just det här aktuella ärendet. Det har arbetats med det här ärendet under flera års tid.

När Svenska Bostäder, liksom våra andra bostadsbolag, går in för att sälja en fastighet till en bostadsrättsförening använder man sig av gängse värderingsmetoder på marknaden. Man använder sig av en metod som innebär att man säljer exklusivt till en bostadsrättsförening. Det är inte samma sak som att sälja huset på den öppna marknaden till allehanda spekulanter som kan tänkas trissa upp priset. Det är en viktig skillnad. Det sticker i ögonen på alla som tar ställning till någon som har köpt en lägenhet på en viss marknad och sedan säljer den på annan marknad att det också genererar en vinst, vilket skedde i det aktuella fallet. Det är inte konstigt att det sticker i ögonen. Det är konsekvensen av att man lämnar en marknad för en annan.

Vi har haft, också innan jag kom in i styrelsen, värderingsföretag med på styrelsesammanträden i Svenska Bostäder som har försökt förklara denna värderingsmodell för oss alla, för Socialdemokraterna och för andra. Men det har uppenbarligen inte satt sig riktigt i alla partier. Vi använder oss av oberoende värderare, och det är viktigt. Det är inte politiker som göra värderingarna.

Anförande nr 28

T e r e s L i n d b e r g (s): I samtliga beslut som är fattade om Vattuormen har du suttit som ordförande bortsett från några bordläggningsyrkanden. Problemet med den här värderingen är att det inte är ett av de tre upphandlade värderingsföretagen som har gjort den utan det är en särskild värderare. Det fattades ett särskilt beslut om att det här värderingsföretaget skulle göra detta. Eftersom den här värderingen sticker ut är det är min uppfattning att du som ordförande borde ha tagit del av den värderingen. I den värderingen står det: För fastigheten har en rimlig rabatt utifrån jämförbara ombildningar bedömts vara 30 procent.

Man har medveten gått in och lämnat en rabatt. Så har inga andra värderingar sett ut. På en direkt fråga från en av landets största morgontidningar svarar borgarrådet att han inte kände till fakta. Jag tycker att du ska skämmas, Joakim Larsson, för att du inte läser handlingarna.

Anförande nr 29

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Tonen höjs. Jag kan konstatera att det aktuella värderingsföretag som du talar om var ett företag som Svenska Bostäder tog in som en second opinion när det gällde den aktuella fastigheten för att känna av huruvida fastigheten låg rätt värderad. Jag vill minnas att Socialdemokraterna vid ett antal tillfällen har sagt att man borde ta in en second opinion. I det här fallet tog vi in en second opinion och fick konstaterat ett pris som också blev resultatet av beslutet. Vad var det för fel med det, Teres Lindberg?

Dessutom använder sig det här företaget av en lite särskild värderingsmodell jämfört med de övriga, precis som du säger. Det företaget används också i Sundbyberg av din partikollega Helene Hellmark Knutsson när de där säljer fastigheter. De använder sig av samma värderingsföretag. Det är ett företag på marknaden, och det har också verifierat prissättningen.

Anförande nr 30

T e r e s L i n d b e r g (s): Du är inte riktigt korrekt där, Joakim Larsson. Det var inte en second opinion, utan det var det här företaget Leimdörfer som gjorde värderingen. Tidigare värderingar, det var de här fabricerade hyresantagandena, var gjorda Newsec.

Man kan fundera på vilka kopplingar det fanns i fastigheten till de av staden upphandlade värderingsföretagen. Inte nog att det fanns en moderat politiker som hyresgäst, utan där bor också vd:n för DTZ Sverige, som är ett av de upphandlade företagen. Det finns också kopplingar till Newsec bland hyresgästerna i den här fastigheten. Jag skulle snarare tro att det var de kopplingarna som gjorde att man bytte värderingsföretag.

Faktum kvarstår. Joakim Larsson läser inte handlingarna. Du läser inte de underlag som du ska fatta beslut på. Jag tycker att det är oanständigt av ett borgarråd att inte ta del av de fakta som finns att tillgå.

Anförande nr 31

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag kan bara konstatera att jag läser handlingarna till alla våra sammanträden. Jag kan också konstatera att det står ganska väl beskrivet i ärendet hur värderingen har gått till. Att man ska ta in flera värderingsföretag för en fastighet är någonting som ni också har efterfrågat.

Vi kan alla fall konstatera en sak, och det är att den här affären har lett till 187 miljoner i reavinst för Stockholm stad. Dessa 187 miljoner kan användas när vi utvecklar Stockholm. Vi behöver pengar till att rusta upp allmännyttan, i miljonprogrammen, på det sätt som vi nu gör, och som vi har fattat beslut om. De ekonomiska musklerna kommer genom affärer. Våra oberoende värderare har garanterat att vi ska hamna på rätt pris, marknadspris, i de affärer som har gjorts på den aktuella marknaden. Det är inte den marknad som Teres Lindberg nu skrattar åt, för då skulle vi behöva bete oss på ett helt annat sätt som jag inte tror Teres Lindberg skulle vara särskild glad åt.

Fråga nr 2. Möjligheten att välja hemlagad mat för kommunens hemtjänstmottagare

Anförande nr 32

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Min fråga gäller alltså möjligheten att välja tillagad mat eller inte. Jag har i dag gjort ett studiebesök på Södermalms hemtjänst som är en av de hemtjänstutförare som de äldre kan välja på på Södermalm. Det står i de riktlinjer för hemtjänst som har antagits av fullmäktige att den som inte kan tillreda sin måltid ska få hjälp med matlagning eller matlådeleverans. Bland de mottagare av hemtjänst som har Södermalms hemtjänst väljer de allra flesta att få maten tillagad.

Min fråga är: Har övriga äldre i Stockholms stad också möjlighet att välja mellan tillagad mat i hemmet och matlåda?

Anförande nr 33

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Tack för den frågan! En av de saker som vi ändrade i riktlinjerna var att vi skrev in att de äldre ska kunna välja hemlagad mat eller matlåda. Min tanke var att man kanske kan variera och välja hemlagad mat vissa dagar och matlåda andra dagar i veckan. En del tror inte på det, men det visar sig faktiskt att en del vill ha den där matlådan medan andra gärna vill ha mer hemlagad mat.

Ett problem som vi har upptäckt är att en stor del av personalen behöver mer utbildning för att kunna laga enkel mat hemmavid. Just Södermalms hemtjänst, som du nämner, har ett väldigt gott rykte och satsar mycket på utbildning av sin personal. Det är väldigt bra. Det är en av våra privata utförare som har ett väldigt gott rykte.

Alla har den här möjligheten, men när jag har varit ute och träffat äldre har jag själv upptäckt att alla äldre inte har fått den här informationen, vilket jag beklagar. Riktlinjerna är ändrade, och det är tydligt och klart.

Anförande nr 34

Stefan Nilsson (mp): Det gläder mig att borgarrådet gör samma tolkning av riktlinjerna som jag, det vill säga att det här är en valmöjlighet som man som äldre person med det här behovet har. Min naturliga uppföljningsfråga till dig blir: Vad avser du att göra för att den här möjligheten ska bli känd ute i de övriga stadsdelarna? För oss i Miljöpartiet, och jag tror för de flesta stockholmare, är matfrågan väldigt central. Genom möjligheten att få mat tillagad i hemmet uppfyller man några fler saker än man når med matlåda. I båda fallen kan man ha ett högt näringsinnehåll, men med tillagad mat i hemmet får man möjlighet att få sin individuella smak tillfredsställd. Dessutom får man dofter, vilket är så viktigt för att man ska äta. Det är extra viktigt när man är skör, vilket man ofta är när man är ganska gammal.

Anförande nr 35

Borgarrådet Samuëlsson (kd): Jag frågar naturligtvis de äldre när jag är ute så att jag får direktinformation om de inte vet om detta. Då kan jag gå tillbaka direkt till stadsdelsnämnden och berätta om det. Jag frågar naturligtvis också personalen. Kostenheten på äldreförvaltningen har också kurser direkt ute i verksamheten för hemtjänstpersonalen för att de ska lära sig den här typen av enklare matlagning så att de ska klara av att tillgodose de äldres behov.

Sedan föreslog jag i ett väldigt tidigt skede att hemtjänstpersonalen skulle fråga de äldre om de kunde tänka sig att äta tillsammans. Äldre som bor nära varandra kan kanske sitta tillsammans och äta. Då slår man två flugor i en smäll. Man får maten tillagad och dessutom sällskap vid matbordet. Jag vet att man på några ställen har ställt frågan. Det har väl oftast börjat med fika tillsammans, men det är i alla fall ett första steg.

Sedan finns det andra stadsdelar som kör de äldre till maten också. I stället för att alltid äta hemma åker man tillsammans till en restaurang och äter tillsammans där.

Anförande nr 36

Stefan Nilsson (mp): Det gläder mig att det framför allt handlar om hur man ska få ut det här i organisationen. Det handlar om utbildning för de utförare som har hemtjänst. Utbildningsbiten är viktig i det här fallet.

Sedan har vi övrig äldreomsorg. De flesta äldre som har äldreomsorg bor hemma, men mer än en tredjedel bor på äldreboenden om jag har uppfattat det rätt. Det verkar det som om man ibland inte har kommit lika långt som man har gjort på västra Södermalm där Södermalms hemtjänst AB finns. Man kommer till exempel att

upphandla mer från Sodexo. Vad jag har hört kommer de att leverera matlådor till 700 personer till, om nu det antalet stämmer, men det spelar ingen roll.

Min fråga till dig är: Vad kommer du att göra när det gäller äldreboendena så att man får mer lokalt tillagad mat där?

Anförande nr 37

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag tror inte att man ska avfärda stora företag på det sättet. Det finns goda exempel från det företag du nämnde, och det finns andra som jobbar vidare. Det som framför allt är intressant är att fler och fler intresserar sig för maten i äldreomsorgen. Vi får in stjärnkockarna när vi anordnar en tävling som Micasa har ansvar för. Vi gjorde det förra året. Då vann Örjan Klein. Vi har en ny tävling i år. Det ska bli prisutdelning på nationaldagen i Kungsträdgården. Intresset för mat har över huvud taget ökat. Det jag framför allt ser på äldreboenden är att fler och fler börjar koka potatis och baka lite. I liten skala utökas detta även om inte själva tillredningen sker överallt, men det sker där det är möjligt. Tyvärr blev de här köken borttagna på många håll, och det handlar om en enorm kostnad. Men man kan i små steg se till att matlagningen sker på det sätt som går i dag för att underlätta detta med doften och smaken för de äldre.

Fråga nr 3. Stadens totala kostnader för prinsessbröllopet

Anförande nr 38

A n n M a r i E n g e l (v): Jag vill gärna fråga finansborgarrådet om den totala kostnaden för det här bröllopet i juni. Vi har tidigare hört här i salen att några miljoner betalas ur medelsreserven. Jag tror att det är 8 miljoner. Vi vet att kulturförvaltningen avsätter ganska betydande personalresurser för det här. Vi har sett att kulturdirektören numera ska kallas för kärleksgeneralen. Jag vet inte om det är medierna som har hittat på det eller inte, men han har i fall uppdrag att samordna detta.

Jag läste också häromdagen att den här spårvägen, NK-expressen, kommer att kunna bli väldigt mycket dyrare än projekterat därför att man måste arbeta med den dygnet runt för att den ska bli klar. Man kan misstänka att det finns flera projekt i staden som kommer att behöva påskyndas för att detta ska bli färdigt. Vad kommer det att kosta? Kommer det att finnas en total sammanställning över kostnaderna för stockholmarna för det här bröllopet? Det vill jag fråga finansborgarrådet.

Anförande nr 39

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Precis som Ann Mari Engel sade är de extra anslagen till detta 7 miljoner för de här festveckorna från den 6 juni till den 19 juni som Stockholms stad kommer att anordna för stockholmarna och tillresande. Därtill kommer 1 miljon till nationaldagen som kommer att inlemmas i detta eftersom nationaldagen blir startpunkten.

Det är min enkla inställning att det som i övrigt är ligger inom ramen för förvaltningarnas budgetar. Stockholm är en huvudstad. Här händer alltid någonting. Det är inte så ofta som tronföljaren gifter sig, men det händer alltid någonting. Vi är ordförande i EU under ett halvår, vi har Stockholm Marathon och andra trevliga saker. Vi har komplicerade statsbesök, vilket vi hade när den ryska presidenten var här och man fick stänga av rätt mycket i staden. Detta är någonting som såväl trafikkontoret som kulturförvaltningen och vilka det än är måste hantera inom ramen för sitt uppdrag. Det är så jag ser på detta. Jag har ingen sammanställning specifikt för den 19 juni. Det finns inga extraanslag föreslagna från min sida till detta, utan det ska man klara inom ramen för sin verksamhet.

Andra saker dras också upp här. Det är inte staden som finansierar utbyggnaden av Tvärbanan City, men där handlar det om att man har blivit försenad av den svåra vintern och nu behöver skynda på. Jag möter många gånger frågan varför man inte kör i tvåskift på fler byggen i staden. Nu gör man det på ett, och det kan väl vara rätt bra. Det handlar om att man har blivit försenad på grund av vintern i förhållande till den tidsplan som vi har. Vi i staden är ju angelägna om att det här blir klart i tid eftersom vi vill att trafikproblemen ska vara så kort tid som möjligt.

Anförande nr 40

A n n M a r i E n g e l (v): Visst händer det alltid någonting i staden, och det är alltid delar av staden som är uppgrävda på grund av byggnationer. Men nu finns det såvitt jag förstår ett direktiv att det här måste vara klart till det här bröllopet. Det var inte klart när vi var kulturhuvudstad, så man kan ju fundera över prioriteringarna. Sedan undrar om det verkligen är så att staden inte har några kostnader för Tvärbanan City. Det är väl ändå några kostnader som faller på staden. Du måste väl ändå hålla med om att det här datumet i juni inte är satt helt utan skäl. Varför bestämmer man att allting ska vara klart just till dess? Den här spårvagnen har över huvud taget jäktats fram. Är det rimligt att man lägger så mycket extra kostnader på den som kunde ha gått till kollektivtrafik bara för att den ska vara klar till ett visst datum? Tycker du att det är rimligt? Kan du inte tänka dig att man räknar ut hur mycket extra arbete det här innebär för förvaltningarna? Det är ändå personal som kostar ganska mycket.

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (m): Man ska ha trafikstart för tvärbanan senare. Därför behöver man också ha tid för att kunna ha trafikstarten. Det länkar i sin tur till att tvärbanan ska förbättra transporterna till Djurgården och så vidare. Det här handlar om landstingets trafikplanering. Den kommer nog tyvärr inte stå klar för trafikstart den 18 juni. Jag hade varit jätteglad då.

När det gäller stadens kostnader för tvärbanan som helhet kommer vi naturligtvis att diskutera vad det är som staden betalar. Det handlar om det som vi gör även med andra kollektivtrafikanläggningar. Är det sådant som handlar om gatuarbeten som vi hade fått göra ändå och sådana saker? Sådana diskussioner för vi alltid, men det är ju landstinget som är huvudfinansiär av detta.

Förvaltningarna kommer säkert att inom ramen för sina bokslut att redovisa vad olika saker har kostat, men jag säger att vi inte anslår några extra pengar till detta.

Anförande nr 42

A n n M a r i E n g e l (v): Jag hade kanske inte väntat mig att få kronor och ören redovisade av dig, men den tid och det arbete man ägnar åt det ägnar man inte åt annat i staden som kanske hade varit angelägnare för fler stockholmare. Det har också varit en del diskussioner om detta att stadens personal ska gå ut och agera guider under de här dagarna. Trafikstarten för den här tvärbanan är ju tänkt till augusti, men det är ändå så att man har beslutat att den måste vara klar till det här bröllopet. Det är ju några månader emellan. Jag hade inte väntat mig något svar, men det är alltför många stockholmare som börjar undra varför det här bröllopet verkar vara en väldigt högt prioriterad fråga i Stockholms stad när det finns så många andra angelägna saker att ägna sig åt. Kan du kommentera det? Tycker du att det här är en väldigt viktig fråga för Stockholms stad att lägga sina resurser på?

Anförande nr 43

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag tycker att det här är ett gyllene tillfälle att bjuda stockholmarna och hitresande på trevligheter. Världens ögon kommer att vara riktade mot Stockholm. Jag tycker att det är ett gyllene tillfälle att visa upp Stockholm som en stad där vi har möjligheter att klara av stora evenemang och där vi har väldigt trevliga evenemang för stockholmarna och för turister som kommer hit. Vi kommer dessutom att ha sponsorer som bidrar till det här, vilket man också hade tänkt ha under kulturhuvudstadsåret för drygt tio år sedan då man hade sponsorer och andra evenemang. De kommer också att ha egna arrangemang som de finansierar helt själva. Jag tror att vi kommer att få ut väldigt mycket för de pengar som vi själva sätter in.

Fråga nr 4. Den planerade skolan i Mariehäll

Anförande nr 44

K a r i n H a n q v i s t (s): Fru ordförande! Det här är kanske en fråga som hör hemma hos skolborgarrådet, men eftersom det handlar om nybyggnationen i Mariehäll är jag tacksam att borgarrådet Alvendal finns här och kanske kan ge mig någon hint om vad det är som händer där ute när det gäller skolbygget. Här byggs det nu för fulla muggar. Det blir ett fantastiskt fint område i nordvästra Stockholm, en del som nästan har känts bortglömd under många år. Nu har vi nåtts av ryktet att man inte planerar att bygga grundskolan. Tillsammans med skolförvaltningen har vi planerat att ha en förskola och en grundskola i kombination. Det skulle vara så spännande att se hur det skulle utvecklas. Nu sägs det att man förhandlar med Baltic 8, som är en kontorsfastighet, om att få in grundskolan i en kontorsfastighet. Jag undrar vad Kristina Alvendal säger om det.

Anförande nr 45

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Utan att prya alltför mycket i skolfrågor svarar jag utifrån ett stadsbyggnadsplaneringsperspektiv. När detaljplanen för området antogs möjliggjordes det både för en skolverksamhet i industrilokalen och för den befintliga verksamheten som har varit där tidigare. Samtidigt planerade man också i planarbetet för en fristående skola. Stadsdelsförvaltningen och stadsdelsnämnden har förespråkat en fristående skola. Om jag har förstått det hela rätt har det sedan funnits andra delar av staden som har velat titta på möjligheten att etablera skolverksamhet i industrilokalen. Det enda jag vet i ärendet är att skolverksamhet är möjligt på båda platserna och att utbildningsförvaltningen, precis som du säger, har gjort någon typ av förfrågan om hyreskostnader i industrifastigheten. Det är alltså planmässigt möjligt att bedriva skola på båda platserna.

Anförande nr 46

K a r i n H a n q v i s t (s): Det här låter inte särskilt lugnande. Det blir ett väldigt fint bostadsområde, och då borde man vara klok nog att planera in en grundskola från början och inte se till att den här delvis bortglömda delen av staden får flytta in sina barn i en kontorslokal i en industrifastighet. Jag undrar vad de som nu köper bostadsrätter där tänker om det. De har förmodligen fått information om att det ska bli en ny fin grundskola här. Detta ställer också till problem för oss i stadsdelsnämnden när vi ska planera för förskolan. Dessutom ligger det här området, som du kanske känner till, precis på gränsen till en annan stadsdel. Skolbarnen går alltså i en annan stadsdel. Det är problem med fritidshemmen för de barn som bor i området. Dessutom kommer det att bli många fler barn i det här området. Jag tycker att det känns väldigt olyckligt att man inte står fast vid beslutet att bygga den här skolan.

Anförande nr 47

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu börjar jag prya i skolfrågor. Det är egentligen inte min fråga. Detaljplanen tillåter skolverksamhet i industrifastigheten, men vi har också utifrån planperspektivet planerat för en fristående skola. Den förutsättningen finns. Vad utbildningsförvaltningen planerar för kan jag inte redogöra för. Det enda som jag vet är att inga beslut är fattade. Det har jag lyckats ta reda på innan frågan kom, men i övrigt har jag inga andra svar än att det finns möjlighet att bedriva skolverksamhet i enlighet med din önskan. Sedan är det en annan förvaltning och nämnd som fattar beslut.

Anförande nr 48

K a r i n H a n q v i s t (s): Jag är naturligtvis mycket medveten om att den här frågan inte ligger på ditt bord, men det kändes väldigt angeläget att få ställa frågan i kväll eftersom vi blev lite tagna på sängen i stadsdelsnämnden när vi fick höra de här ryktena. Vi hoppas att det bara är rykten och att man så småningom får till stånd den här grundskolan i detta nya fina område. Jag tycker att det vore lite snöpligt mot dem som kommer att flytta dit om de har fått information om att det blir en ny grundskola, för det finns ju i planerna, och sedan blir det i en kontorsfastighet som kanske inte är lämplig för detta, för där finns asbest vad jag vet. Det finns en idrottshall här, och det

är väl den som har stökat till det hela, gissar jag. Jag hoppas att du tar med dig synpunkterna från oss i en enig nämnd och för dem vidare till Lotta Edholm. Jag lär inte kunna fråga henne direkt än på ett tag. Frågan är oerhört viktigt för oss i nordvästra Stockholm.

Fråga nr 5. Parboende på servicehus

Anförande nr 49

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Ett äldre par i Eskilstuna som inte får bo tillsammans tilldrar sig nu alla partiets uppmärksamhet. Det är inte det första paret som drabbas, men nu är det bara sex månader kvar till valet. Politiskt har det också svängt i frågan sedan december förra året. Parboendet kan lösas genom ett varierande boende och vårdformer på servicehus där den friskare maken eller maken kan bo kvar i det gemensamma servicehusboendet medan maken eller maken kan få bo i ett vård- och omsorgsboende i samma huskropp. På så sätt kan makar umgås. Den friskare maken kan med hjälp av rollator och hiss förflytta sig till den sjukare. Man kan sitta i avdelningens dagrum, vistas tillsammans på uteplatsen och ibland äta tillsammans. Servicehus kan erbjuda parboende, och det kan inte trygghetsboenden.

Min fråga är: Är du beredd att stoppa omvandlingen av servicehus och utreda behoven för att få ett varierande utbud av demensboende, särskilt boende, parboende och vanligt servicehusboende för behövande äldre?

Anförande nr 50

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! I en s-styrd kommun hände detta att de inte får bo tillsammans. Det är intressant. Nej, jag kommer inte att stoppa detta. Jag tycker att det är ett väldigt bra beslut vi har fattat om att servicehus kan bli trygghetsboenden. Du säger att parboende inte ska kunna fungera i ett trygghetsboende. I trygghetsboendena kommer det att vara varierande storlekar på lägenheterna. Ända upp till fyrrummare planeras på vissa ställen. Jag fattar inte att man inte skulle kunna vara parboende där.

Anförande nr 51

E i v o r K a r l s s o n (mp): Du vet mycket väl att det som kommer att finnas i trygghetsboendena inte motsvarar servicehusboende med dygnetruntvård. Det handlar också om besittningsrätten. Om makar ska få bo tillsammans och den sjukare maken går bort kanske den andre får bo kvar och har besittningsskydd när det gäller just den här dyra platsen som kostar mellan 500 000 och 700 000. Å andra sidan är det inte heller rimligt att tvinga bort den maken från det boendet eller det rummet man har. Det här är svåra juridiska frågor som vi måste tänka på hur man ska hantera.

Jag läste också i SVT Östnytt den 8 april att så sent som i december förra året röstades ett förslag i riksdagen som krävde just förändring av lagstiftningen ned av både kd och fp, men nu är det alltså aktuellt i Stockholm igen.

Anförande nr 52

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag kan bara säga till dig att jag har följt den här frågan väldigt noga via äldreförvaltningen. Då och då har jag ställt frågan: Hur ser det ut? Har vi några problem med att tillfredsställa de behov som äldre par som vill bo tillsammans har? Jag har fått svaret att vi har löst det här i Stockholm. Man har kunnat fixa till det. Det är så få. Vilka vill bo tillsammans på ett demensboende? Det gäller dem som har varit gifta och sammanboende i 55–60 år. Man börjar komma upp i 90-årsåldern då det blir mycket svårare. De flesta andra vill naturligtvis inte bo på ett demensboende om man själv inte har en demenssjukdom. Vi vill bara tydliggöra att vi står upp för detta som Alliansen nu har gått ut med och som redan pågår. I planerna när vi rustar och bygger om servicehusen bygger vi vård- och omsorgsboenden vägg i vägg med trygghetsboenden. Det är redan beslutat sedan tidigare. Nu gick vi ut och tydliggjorde att vi står fast vid det beslutet. De äldre paren ska få sina behov tillgodosedda.

Anförande nr 53

E i v o r K a r l s s o n (mp): De kan knappast få dem tillgodosedda i ett trygghetsboende. Då kan de precis lika gärna bo kvar i den vanliga bostaden de har. Det är helt uteslutet att man skulle bo tillsammans på ett demensboende. Det vet alla. Det är uteslutet för en frisk make att få flytta till ett demensboende. Det går inte. Det har i så fall handlat om vård- och omsorgsboende där en äldre som är väldigt sjuk har vistats och där maken har fått vara med.

Det har kommit en ny rapport nu. Folkpartiet har gjort en kartläggning av om kommunerna i landet kan garantera boende för makar. Det var bara 44 kommuner som kunde garantera detta. När jag läste den här rapporten såg jag att det fanns servicehus som kunde bereda plats för makar. Det var lättare. Det fanns redan plats. Då undrar jag om det ska införas en parboendegaranti i hela landet. När ska detta inträda? Folkhälsominister Maria Larsson fick i Aftonbladet frågan när parboende kan bli verklighet. Hon menade att det kan ta lite tid. Det ska utredas och beredas. Det kan ta ett par år. Kommer det innan nästa mandatperiod är slut?

Anförande nr 54

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det du nu pratar om är om det skulle bli en lagförändring. Varje kommun har ett ansvar att se till att detta kan tillgodoses. Vi kan ansvara för Stockholms stad, och vi har talat om tydligt och klart att vi vill att äldre personer ska kunna bo tillsammans om de så önskar. Det jag hittills har kommit i kontakt med är ett väldigt litet antal par, men de finns, och då ska vi tillgodose deras önskemål. Med den upprustning och omvandling som vi gör nu, där vi bland annat bygger trygghetsboenden vägg i vägg med vård- och omsorgsboenden och där man bara kan öppna en dörr, är det klart att det känns som en gemensam lägenhet.

Närmare än så kan man knappast komma om man inte bor i samma rum. Jag menar att vi har fattat det här beslutet tidigare. Nu tydliggör vi det och lovar också de äldre att vi kommer att fortsätta att verka för detta. Sedan får vi se om det blir en lagändring, men Stockholms stad och Alliansen tar ansvar och lovar att de äldre ska kunna få bo tillsammans.

Fråga nr 6. Privatiseringen av bostäder

Anförande nr 55

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Under den senaste tiden har vi uppmärksammat de omvandlingar av allmännyttiga hyresrätter som har ägt rum i Stockholm sedan högeralliansen tog makten i den här salen. Det har bland annat uppmärksamrats i morgontidningarna. I de här tidningarna uttalar sig Joakim Larsson och säger bland annat att han inte kände till att hans partikamrat tillika ledamot i allmännyttiga bostadsföretaget Stockholmshem, där hans partikamrat sitter, också är medlem i den här bostadsrättsföreningen som ligger på Norr Mälärstrand. Den bostadsrättsföreningen fick ett kraftigt rabatterat erbjudande. Jag undrar: Hur bra koll har du på vilka som sitter i de här bostadsrättsföreningarna och på värderingarna av våra fastigheter, Joakim Larsson?

Anförande nr 56

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Tack för frågan, Mehdi, om man nu ska tacka för den här typen av frågor. Till att börja med skulle jag önska att ledamöter i styrelser och ledamöter i fullmäktige läser på lite när det gäller jävssituationer. Det vi var med om på sammanträdet i Svenska Bostäder var att det lyftes fram att det bodde en moderat person i en aktuell fastighet som var till försäljning, men man kunde inte ens på sammanträdet berätta vad vederbörande hette. Vi övriga visste inte vem det var, för vi hade inte suttit med hyresgästförteckningar. Det gör vi inte. Vi tittar inte vilka som bor i fastigheter när de säljs. Det kunde oppositionen inte svara på, varpå vi ajournerade sammanträdet. Sedan fick vi reda på att det var ett visst namn. Eftersom undertecknad, och för övrigt ingen annan i styrelsen, kände att vi inte visste att vederbörande bodde i fastigheten och det inte var en person som vi umgicks med var vi inte jäviga.

Det handlar om jävssituationer i olika ärenden som kan uppkomma. Då gäller det att själv kunna bedöma huruvida man är jävig eller inte. Jag vet inte om du minns det, Mehdi, men på ett sammanträde strax innan var det annan fastighet som såldes. Jag hade bott i den fastigheten för flera år sedan. Då sade jag: Att man tanke på att jag känner ett par som bor i det huset känner jag mig jävig, och av det skälet ska jag för säkerhets skull inte vara med på det här ärendet även om jag inte hade varit delaktig i framtagandet av själva ärendet.

I stället för diskutera sakfrågan, huruvida man ska sälja fastigheter eller ej, försöker du få det till personangrepp och jävssituationer som inte finns. Låt oss pröva den

frågan, Mehdi. Då kommer du att få reda på vilka jävsregler som gäller. Det kan vara bra för dig att veta också.

Anförande nr 57

M e h d i O g u z s o y (v): Joakim Larsson! Det står klart och tydligt i värderingspapperen att det här företaget som värderar fastigheten säger att rabatten är 30 procent på en prislapp som redan innan är kraftigt reducerad med 30–40 procent för att affären ska bli möjlig. Du som högsta ansvariga borgarråd för bostäderna i den här staden borde veta vilka partikamrater som sitter i vilka bostadsbolag. Det borde du ha koll på som ansvarig för de allmännyttiga bostadsbolagen. Det är klart att det är ett moraliskt och etiskt dilemma här. Den här fastigheten säljs till ett pris som är 30 procent lägre än vad jämförbara objekt skulle kosta. Du säger att du inte visste. Vi har talat om det för dig. Min fråga gäller fortfarande. Finns det inga moraliska aspekter på det här?

Anförande nr 58

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är inte intressant vilka som bor i en fastighet om det inte uppstår en jävssituation. Som regel vet man var ens vänner bor, var ens bekanta bor och var ens släktingar bor, vilket är väsentligt i sammanhanget. När fastigheten där Margareta Olofsson från ditt eget parti bodde skulle ombildas visste inte jag att hon bodde där. Jag hade ingen aning om att den fastigheten inrymde ett före detta borgarråd från Vänsterpartiet. Det hade jag ingen aning om. Jag tycker att det är helt riktigt att alla personer som är hyresgäster och som vill ombilda ska få göra det oavsett om de är medlemmar i ett parti eller ej. Det är inte väsentligt för själva frågeställningen.

Jag vill bemöta en sak. Du säger att den här fastigheten är såld till ett rabatterat pris, 30 procent mindre och vad du säger, gentemot marknadsvärdet. Jag hinner inte svara på det på en sekund. Ställ frågan igen, så ska jag svara på den i nästa inlägg.

Anförande nr 59

M e h d i O g u z s o y (v): Joakim Larsson! Den fastighet som omvandlades har sålts till ett pris som ligger 30 procent lägre än det marknadsvärde som du hänvisar till när ni ombildar allmännyttiga bostäder till ett kraftigt rabatterat pris. Det här är ytterligare 30 procent. I medierna har vi kunnat se att de som köpte de lägenheterna för 3 ½ miljoner kronor kunde starta budgivningen på nästan 10 miljoner. Jag undrar varför den här föreningen fick ytterligare rabatt utöver den rabatt som redan är praxis i den skandalösa bostadspolitik som ni bedriver i Stockholm i dag.

Anförande nr 60

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Den här fastigheten har sålts för 31 000 kronor per kvadratmeter. Den har sålts till det marknadsvärde som råder på den marknad vi pratar om, nämligen om man säljer till en bostadsrättsförening. Hade vi sålt till en annan hyresvärd hade priset troligtvis legat mycket lägre per kvadrat-

meter. Nu har vi sålt till en bostadsrättsförening, och då ligger priset enligt ortprisanalysen med de förutsättningar som råder i den aktuella fastigheten.

Det här är ett äpple och det här är ett päron. De är delvis jämförbara men inte helt. Vi pratar om olika marknader. Jag har väldigt svårt att pedagogiskt förklara det här för Mehdi Oguzsoy. Jag har väldigt svårt att förklara detta, men det är en annan marknad. När vi säljer till en bostadsrättsförening är det bara hyresgästerna som får köpa. Det är dem vi vill sälja till. Vi spekulerar inte ut detta på den öppna marknaden för bostadsrätter. Det kan vi inte göra, för då skulle vi kallas fastighetshajar. Eller hur, Mehdi Oguzsoy? Du kan inte svara på det, men du kommer väl tillbaka någon gång.

Fråga nr 7. Kortare säsonger för idrotten

Anförande nr 61

B a r r y A n d e r s s o n (s): Fru ordförande! I idrottsnämndens budget för 2011 och kommande år förs ett resonemang om att olika idrotters säsonger kan komma behöva kortas för att möta det här nedskärningskravet som den borgerliga majoriteten fortsätter att ställa i nämnden. Frågan om kortare säsonger har även på ett konkret sätt väckts av dig, Madeleine Sjöstedt, i samband med att du vägrade möta fotbollens önskemål om att skotta och värma fotbollsplaner för att de ska kunna träna inför säsongstarten som i år var i mars. Det är rätt ovanligt, men börjar det i mars så börjar det i mars. Du har också än en gång sagt nej till en bandyhall. Ett argument mot dessa önskemål och behov var att fotbollen och bandyn inte kan räkna med att få stöd från staden till att utöka sina säsonger.

Med anledning av det skulle jag vilja fråga borgarrådet om den borgerliga majoriteten i Stadshuset kommer att införa en policy om att säsongerna för idrotter för fotboll, bandy och ishockey ska vara kortare i Stockholm än i övriga landet.

Anförande nr 62

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Tack för frågan! Den borde väl egentligen ställas till Bandyförbundet och Fotbollförbundet. Vi har inte den ordningen i Sverige att kommersiella verksamheter, vilket man väl får anse åtminstone fotbollen vara, förändrar förutsättningarna för sin verksamhet och sedan går till det offentliga och beställer olika saker. Nu har både Bandyförbundet och Fotbollförbundet bestämt sig för att förlänga sina säsonger, och det tycker inte Barry Andersson är ett problem. Det gör däremot jag. Om man har ansvar för de offentliga medlen och vet att vi lever i ett land som har ett klimat som skiftar över åren vet man att det kan vara väldigt svårt att spela fotboll i januari och väldigt svårt att spela bandy i juli. Det är inget problem för Socialdemokraterna. Man hystar upp lite pengar och ser till att allting går att ordna. Men för oss som ser att klimatet ibland kan ha en effekt på vår verksamhet är detta ett problem. Det är det idrottsförvaltningen påpekar.

Om vi i Sverige inte ser att idrotten är säsongsbunden kommer det att leda till kraftfulla kostnadsökningar på idrottsområdet som kommer att med kraft gynna eliten på breddens bekostnad. I det fallet vill jag gärna vara tydlig. Jag tycker att det är väldigt viktigt att inte ta från flick- och pojkfotbollens konstgräsplaner och lägga på uppvärmda planer för elitfotbollen på vintern. Jag tycker också att det är viktigt att inte ta från breddbandyn och lägga på kostsamma åtgärder som gör att man kan spela isidrotter alla tider på året. Det är en prioritering som man faktiskt måste göra om man är politiker. Ställ frågan till Bandyförbundet och Fotbollförbundet, så får vi se vad de svarar på den frågan och om de är villiga att betala för detta.

Anförande nr 63

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag har inte tyckt någonting om det här. Jag ställer en fråga till dig. Du är ju ansvarig för idrotten i den här staden. Jag konstaterar att man börjar spela fotboll i mars nu. Det kan man ha synpunkter på. Min fråga till dig var om ni ska upprätta en ny policy om att våra lag inte kan följa med. I så fall får man säga till Bandyförbundet och de andra att vi inte kan vara med och representera. Vi får väl spela i andra kommuner. Är det ditt svar? På något sätt får det här konsekvenser. Om du hela tiden hårdnackat nekar våra lag att kunna träna såsom alla andra lag gör i det här landet kommer de på efterkälken. Då måste de spela eller träna någon annanstans. Det får negativa konsekvenser för våra lag.

Anförande nr 64

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Nu pratade vi om förlängda säsonger, vilket innebär ett elitspel med publik. Vi ser naturligtvis över träningsmöjligheterna. Jag har i dagarna tagit initiativ till att se över om vi kan få fram en hall för att dameliten ska kunna träna fotboll under vintern. När det gäller säsongerna måste det vara ett problem för de olika förbunden. Detta är ju i hög grad kommersiella verksamheter som ska betala för sin verksamhet. Om Fotbollförbundet och Bandyförbundet vill betala fullt ut vad det kostar att göra idrotterna säsongsoberoende ska jag naturligtvis lyssna på det, men det har vi inte riktigt hört än. Det pågår diskussioner med både Bandyförbundet och Fotbollförbundet. De får väl fortsätta, men jag kommer inte att medverka till att eliten i Stockholm kan komma och beställa vilka olika saker som man ska göra. Det måste vara rimliga avvägningar mellan bredd och elit, och det måste vara klart vem som ska betala.

Anförande nr 65

B a r r y A n d e r s s o n (s): Det är ju gott och väl att du agerar för att damfotbollen ska få någonstans att träna. Det är konstigt att man kan bygga en hall bara för damer, men det är väl så. Alla de här tre sporterna har ju problem. Herrfotbollen har också problem. De måste ju träna. Nu i våras var det snö och is på träningsplanerna. Då sade den borgerliga majoriteten att ni inte var beredda att hjälpa till och skotta bort snön så de kunde träna. De fick inte ens träna inför detta. Det måste innebära att för att kunna hänga med måste man gå till någon annan kommun och be att få träna och spela. Jag undrar om det är det budskapet ni kommer att ge idrotten de kom-

mande åren. Det var min fråga, och tydligen har du sagt ja till det. Det är ert besked till elitklubbarna i ishockey, bandy och fotboll i vår stad.

Anförande nr 66

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är roligt att berätta för Barry Andersson att vi i den här regimen bygger något som heter Stockholmsarenan. Det är någonting som inte har gjorts på många år. Den sittande alliansregimen har kunnat se till att det finns möjlighet att spela fotboll, hockey och bandy inomhus alla delar av året på Stockholmsarenan så länge man kan betala för det. Jag är väldigt stolt över det. Barry Andersson har svävat lite på målet tidigare om det är bra med Stockholmsarenan eller inte.

Om man inte tycker att det är ett problem att vi i Sverige inrättar vår fotbollssäsong efter den säsong som man har i Spanien har man inte riktigt förstått villkoren för fotboll i Stockholm och att vi har en ganska kraftfull vinter. Vi ska fortsätta att diskutera med Fotbollförbundet hur man ser på det här. Jag har förstått att det går att få dispenser. I så fall är det väl inte något problem över huvud taget.

Fråga nr 8. Återvinningscentraler

Anförande nr 67

Y i l d i z K a f k a s (mp): Ordförande, fullmäktige och miljöborgarrådet Ulla Hamilton! Stockholm blev utsedd till Europas miljöhuvudstad för år 2010, bland annat för sin fina hantering av avfallsfrågor. Under den förra mandatperioden när Miljöpartiet, Vänstern och Socialdemokraterna styrde fördubblade vi antalet återvinningsstationer. När vi kom till makten fanns det bara tre. Vi tog över, jobbade på och lade till Bromma återvinningscentral, Vanadisbergets underjordiska återvinningscentral och återvinningsbåten som ni lade ned.

Innan valet hann vi dessutom fatta beslut om två nya projekt för återvinningscentraler. Den ena var Sättra och den andra var Värtahamnen. Vad har hänt med dem?

Anförande nr 68

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack för frågan! Före den förra mandatperioden var jag ordförande i renhållningsnämnden. Jag vet att en anledning till att ni lyckades med att få fler återvinningsstation var att vi förberedde det arbetet under den mandatperiod då jag var ordförande. Det gäller att grunda på ett bra sätt. Det tar ganska lång tid att åstadkomma de här återvinningscentralerna. Det är en viktig anledning till detta.

Det är korrekt att vi har lagt ned återvinningsbåten, men vi har i stället infört mobila insamlingslösningar. Vi har just nu ett försök på Kungsholmen där man via sms ska kunna få information om när bilen som samlar in farligt avfall är i närheten. Genom det kan vi på ett helt annat sätt ha en kundanpassning till stockholmarna så att de på

ett enklare sätt kan lämna ifrån sig det farliga avfallet nära sin egen bostad. Det här är en mycket uppskattad tjänst. Det finns också väldigt tydlig information om när de olika mobila insamlingarna finns i övriga delar av staden. Det är en fantastisk utveckling av servicen från förvaltningens sida gentemot stockholmarna när det gäller insamlingen av farligt avfall.

Det jobbas med återvinningscentralen i Sättra, och jag har förhoppningar om att den kommer att finnas på plats på ett bra sätt. Vi har problem i Stockholm när det gäller yta för detta. Vi måste också bygga bostäder, och det är mycket som konkurrerar med de här viktiga återvinningscentralerna. Därför jobbar också trafikkontoret och miljöförvaltningen för att hitta andra lösningar på de här frågorna.

Anförande nr 69

Yildiz Kafkas (mp): Tack, Ulla! Det du påstår nu stämmer inte. Du säger att ni har lagt grunden för de återvinningscentraler som vi lyckades ta fram under vår tid. Ni har inte tagit fram en enda under drygt två år. Du påstår att ni har lagt grunden för våra återvinningscentraler, våra lyckade projekt. Det fanns ett misslyckade som hette Tulltrappan. När jag tog över ordförandeskapet i renhållningsnämnden var Tulltrappan mald i 16 år utan att man hade kommit fram till en lösning. Det vet du. Alla hoppade på mig och undrade varför vi fortsatte med det projektet som om det skulle vara mitt fel. Det får du faktiskt ta på dig. Det var under er tid som man utvecklade den misslyckade Tulltrappan. Vi tog genast fram flera alternativ när vi insåg att det inte skulle gå. Vilka alternativ har ni nu?

Anförande nr 70

Borgarrådet Hamilton (m): Jag invigde själv Vantörs återvinningscentral, som ligger vid Högdalen, när jag var ordförande. Det som Yildiz Kafkas säger om att det inte har varit några invigningar av några centraler under vår mandatperiod stämmer inte.

Som jag sade jobbar vi mycket medvetet med att utöka servicen när det gäller återvinningscentralerna och insamling av farligt avfall. Vi har ett ärende till nästa sammanträde i trafiknämnden som tar upp just de här frågorna. Jag har också själv tagit initiativ till att vi inte har kommunarrest när det gäller de här frågorna. Jag tycker att det är viktigt att vi inom ramen för KSL ser till att de stockholmare som bor nära en återvinningscentral som inte ligger i Stockholms stad utan i en annan kommun har möjlighet att åka den närmsta vägen för att lämna sitt avfall. Tyvärr är det många kommuner som har infört inpasseringskontroller och bara släpper in kommuninvånarna. Jag hoppas verkligen att vi kan få till stånd en förändring på det här området, för det skulle minska transporterna väldigt mycket.

Anförande nr 71

Yildiz Kafkas (mp): Man kan bara konstatera att det inte finns en enda återvinningscentral som ni har kommit fram med under den här mandatperioden. Vi i Miljöpartiet försökte hjälpa er. Det vet du själv. Vi föreslog att ni skulle använda

åtminstone en av de tunnlar som fastighetsnämnden har tagit över. Du var med. Jag är övertygad om att du vill gott, men ditt parti och din allians förhindrar dig att göra större satsningar på miljön. Det är inte prioriterat.

Jag har ett förslag. Skynda på med Frihamnen! Där behövs inte ens länsstyrelsens tillstånd. Det räcker med en anmälan till miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Anförande nr 72

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Yildiz Kafkas och jag har lite olika uppfattningar när det gäller hur man ska jobba med de här frågorna; det är rätt uppenbart. Jag tycker att det är otroligt viktigt att vi ser till att stockholmarna som bor nära kommungränserna får möjlighet att lämna sitt avfall till den återvinningscentral som ligger närmast och vice versa. Vi ska ha en öppen attityd också till dem som bor i andra kommuner men som har närmast till en av stadens återvinningscentraler.

Jag tycker att det är en olycka för utvecklingen i regionen att man inte funderar mer på att ha en öppenhet på de här områdena. Det som är viktigt är att åstadkomma resultat och att se till att man kan ha service till stockholmarna och till invånare i regionen så att de kan lämna ifrån sig de grejer som de inte vill ha kvar hemma. Där jobbar vi mycket medvetet. Vi jobbar också för att se till att ha öppet längre på återvinningscentralerna. Problemen är att det även i det sammanhanget blir bullerproblematik och vi har lagstiftningar som står i konflikt med varandra på det här området precis som på så många andra.

§ 11 Namn för park i stadsdelen Kungsholmen – Holmiaparken (utl. 2010:37)

Anförande nr 73

T e r e s L i n d b e r g (s): Socialdemokraterna har en reservation i kommunstyrelsen med anledning av förslaget. Vi tycker att det är ganska tråkigt att man här inte passar på att som majoriteten annars i stora delar försöker göra, nämligen namnge platser efter människor som har en koppling till platsen. Här har vi en tydlig koppling till bryggeriarbeterskan Anna Johansson-Visborg, som var både politiskt och fackligt aktiv på det tidiga 1900-talet.

Hela kvarteret är en del av det idoga arbete som hon bedrev för att finna bostäder till framför allt ensamstående kvinnor, som många gånger hade problem med att hitta bostäder. Jag tycker att det är tråkigt att man inte tar tillfället i akt att hitta ett bra namn med en koppling till en kvinna som under det tidiga 1900-talet var väldigt aktiv i Stockholms uppbyggnad.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen.

Anförande nr 74

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Namnsättningen på den här parken har varit lite annorlunda jämfört med andra formella processer i staden. Det ägde rum en tävling bland de boende på Kungsholmen. Det var bland annat två namn som kom fram då. Det ena var Holmiaparken, som nu i dag föreslås, och det andra var det som Teres Lindberg tar upp, det vill säga Anna Johansson-Visborg.

Namnberedningen har helt enkelt fastnat för Holmiaparken, och majoriteten har gjort samma bedömning. Det fanns fler namn, och ofta finns det ju flera förslag för olika parker. Någonstans måste nämnden och fullmäktige sätta ned foten, och vi har fastnat för Holmiaparken.

*§ 13 Detaljplan för Älvsjö Centrum i stadsdelen Solberga i Stockholm,
Dp 2004-18069-54 (utl. 2010:39)*

Anförande nr 75

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande och fullmäktige! Det är jätteroligt att lägga fram det här ärendet inför fullmäktige och naturligtvis alla stockholmare och Älvsjöbor som åker till och från det som är en av Sveriges största järnvägsplatser, nämligen Älvsjö.

Det förslag som fullmäktige kommer att fatta beslut om i dag handlar om ett förverkligande av promenadstaden. Det är ett typiskt exempel på hur kvartersstaden har en naturlig plats också utanför Stockholms innerstad. Älvsjö är också en av de tyngdpunkter som är utpekade i den nya översiktsplanen. Därför harmoniserar även dagens plan med de större visionerna för hur Stockholm ska växa och var Stockholm kan och ska växa. Det är en nära, trygg och miljövänlig stad där vi har nära till kollektivtrafik men där vi också kan skapa attraktiva miljöer med bostäder blandat med arbetsplatser och även med handel och andra typer av verksamheter – kaféer och restauranger. Det är precis det som den här planen handlar om.

Därför, herr ordförande, lägger jag med glädje fram förslaget till fullmäktige om att fortsätta utvecklingen av Stockholm som den promenadstad den kommer att vara framöver.

Anförande nr 76

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, ledamöter och åhörare av tv och radio! Det är roligt att vara överens om ärenden – i alla fall överens i stort sett som när det gäller det här ärendet. Vänsterpartiet anser att det resecentrum som kommer att byggas med det fantastiska cykelparkeringshuset – som jag tror är ganska nytt i Stockholm – är bra. Vi får hoppas att det kommer att finnas en cykelreparatör någonstans där som kan hjälpa alla cyklister med cyklarna ibland. Det nya Älvsjötorget och de nya bostäderna kommer att bli ett ypperligt tillskott i det goda kollektivtrafikläget vid Älvsjö centrum.

Det kommer att bli säkrare passager för resenärer mellan pendeltåg och bussar och förhoppningsvis mindre risk att bli påkörd. Det är ett resultat av en bra planering. Torget kommer att bli en attraktiv plats – en mötesplats med träd, serveringar och så vidare. Det blir något helt annat än det som har varit vid Älvsjö station som det ser ut nu. Dessutom kommer det att bli en infartsparkering. Den hör inte till det här ärendet, men den kommer att hjälpa människor att inte behöva använda bilarna så mycket, tror vi.

Problemet med bostadsbebyggelsen är parkeringstalet. Vi tycker att det är för högt i de nya bostadshusen. Vi vet av erfarenhet, när vi har pratat med olika byggherrar till exempel vid Telefonplan, att det finns parkeringsplatser i garage som inte blir

uthyrda i sådana här goda kollektivtrafiklägen. Det står också att läsa om det i det material som ni har till dagens ärende.

Därför tycker vi att man måste sänka parkeringstalet till 0,5 i området. Många flyttar till ett sådant här område som har nära till kollektivtrafik just för att slippa ha bil över huvud taget. 70 procent var den siffra jag fick höra i höstas – det var så mycket som var belagt i de garage som har byggts i sådana här nya områden, till exempel Telefonplan. Därför tycker vi att det är jätteviktigt att sänka till 0,5.

Bifall i övrigt till kommunstyrelsen och till vår reservation, som alltså är den nya som jag hoppas finns utdelad till er alla på borden!

Anförande nr 77

A b i t D u n d a r (fp): Fullmäktige! Det är riktigt som framgår i ärendet att det är goda kommunikationer i Älvsjö. Även Maria sade det. Därför har man i ärendet tagit talet 0,7. Det är utifrån den aspekten man har gjort det; det är redan övervägt. Men jag tycker att det är orealistiskt att komma och sänka talet ytterligare till 0,5. Jag undrar vad Älvsjöborna skulle tycka om det förslaget. Jag såg att både Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslog det. Jag tycker att det är ett alldeles för tokigt förslag utifrån Älvsjöbornas perspektiv.

Anförande nr 78

M a r i a H a n n ä s (v): Om du läser lite noggrannare kan du se att det finns ganska många som tycker att just det här läget är ett lämpligt läge att sänka parkeringstalet i. Om du tittar i materialet ser du att till och med trafiknämnden har sagt det. Jag tror att det finns goda belägg för att man skulle kunna ha en mycket lägre nivå här. Vi har både pendeltåg, de stora järnvägarna och massor med bussar. Det är enormt mycket trafik som går kollektivt i området. Det är alltså ett ypperligt tillfälle att sänka parkeringsnormen.

Anförande nr 79

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag tycker att det är helt rimligt att ha en lägre parkeringsnorm i områden som just är välförsörjda med kollektivtrafik. Sedan är det aldrig helt enkelt att veta exakt om det är i varannan lägenhet som man kommer att ha bil eller om det är i var tredje eller i 75 procent.

Det som gör att vi i det här fallet har fastnat för just den parkeringsnorm som stadsbyggnadskontoret föreslår är att problemen med parkeringsmöjligheterna i Älvsjö centrum är ganska stora redan i dag. Om vi nu tillför ungefär 250 nya bostäder och dessutom ett nytt underlag för en bättre handel och fler kaféer och restauranger är det klart att vi får räkna med att fler har bil även i ett växande miljövänligt Stockholm. Förhoppningsvis är det miljövänliga bilar. Men de tar lika mycket plats, och det är någonting som vi inte kan blunda för.

Anförande nr 80

M a r i a H a n n ä s (v): Kristina! Du kanske har glömt bort att vi ganska nyligen beslutade om att köra i gång ett projekt som handlar om en parkering som är väldigt stor och som ligger bara på andra sidan Älvsjövägen. Det är meningen att man ska kunna parkera där på dagtid som en infartsparkering. Man ska också kunna parkera där på natten. Där finns massor med platser. Parkeringen ligger längs med tågspåret på andra sidan Älvsjövägen. Den är ett komplement med parkeringsplatser som kommer till.

Anförande nr 81

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet anser att det här är en alldeles utmärkt plats att bygga nya bostäder på. Det blir ett mycket gott kollektivtrafikläge. Det är också kul och glädjande att det blir en variation när det gäller storlek och upplåtelseformer för de blivande bostäderna.

Skalan och utformningen på bebyggelsen ser mycket lovande ut. Det nya resecentrumet ser bra ut. Torget ser ut att vara fint utformat med kultur- och konstinslag. Cykelparkeringshuset är verkligen spännande. Vi tycker att det är viktigt att man också tillgodoser behovet av förskola. Vi hoppas att man tittar på det i nästkommande detaljplan – den som ligger nordöst om området. Den är kanske snart också på gång. Man måste alltid försöka tänka på detta och planera in tillräckligt med förskoleplatser så att det inte kommer som en överraskning sedan.

Även Miljöpartiet önskar sänka parkeringsnormen i detaljplanen till 0,5. Med det otroligt goda kollektivtrafikläge som vi har här tror vi inte att det kommer att behövas fler än 0,5 platser per bostad. Dessutom blir det många smålägenheter, glädjande nog. Det kommer nog att vara en del ungdomar som kanske har råd att flytta in här. Vi vet att bilinnehavet bland ungdomar är lägre. Vi anser att det är bra att detta byggs, och önskar bara att antalet parkeringsplatser minskas. Då kan man också använda pengarna på ett bättre sätt och investera i kvalitetshöjande åtgärder för de kommande bostäderna.

Bifall i övrigt!

Anförande nr 82

A b i t D u n d a r (fp): Det är glädjande att vi alla är överens om detta. Jag tycker att det är jättekul, så jag ska inte tjafsa om det.

Men återigen: Parkeringstalet är redan sänkt. Det är viktigt att fullmäktige informeras om det. Vi brukar annars ha talet 1,0. Men i det här fallet är det 0,7. Det motsvarar erfarenheten från de andra områdena. Vi kan till exempel ta Liljeholmen. Där är det också ett fantastiskt läge när det gäller allmänna goda kommunikationer. Om man tittar på siffrorna i de rapporter jag har läst därifrån tycker jag att det vi föreslår i ärendet motsvarar en realitet.

Å andra sidan ska vi inte bygga in en massa andra problem när vi bygger områden. Det kan inte leda till någonting positivt för de boende. I det här fallet tycker jag att normen 0,7 är utmärkt. Den är satt utifrån beprövade erfarenheter.

Anförande nr 83

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Just det – vi ska inte bygga in problem! Ett problem i vårt samhälle och i vår stad är just privatbilismen. Att då bygga in ett problem med 1,0 i parkeringsnorm – som ni har begärt i många byggärenden där inte ens byggherrarna vill utföra 1,0 – tycker jag är ett problem.

0,7 är lite mer realistiskt. Men jag tror inte att ens det kommer att behövas här, där det faktiskt blir en hel del smålägenheter där jag tror att unga människor kommer att bo som inte har med sig bil. I kvarteret Spikklubban sydväst om den här fastigheten kommer det också som sagt att bli en stor parkeringsplats, eventuellt med ett parkeringshus. Vi tyckte att det var synd även på den tomten. Man kanske hade kunnat göra någonting roligare eller en kombination av parkeringshus och något annat för att stärka centrumet. Vi anser att 0,5 räcker.

Jag yrkar på den reservation vi har lagt i kommunstyrelsen.

Anförande nr 84

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker också att lösningarna i den här stadsdelen är bra på många sätt och vis. Men så kommer det tillbaka – samma sak varje gång när det talas om kollektivtrafik och bilism. Nu säger man att det ska bli en promenadstad. Man säger ingenting om kollektivtrafiken och att den ska få en betydligt högre standard. Däremot diskuteras i samma veva Förbifarten. Där ska man minsann ha råd med 28 miljarder kronor och lägga en sexfilig led i en lyxig tunnel under stora delar av ytterstaden!

Här har det kommit in remissvar. Miljöpartiet har i samma anda sagt att byteslösningen vid Älvsjö måste göras mycket bättre än vad den är i dag. I dag får man stiga av bussen vid sidan av stationen, ta en rulltrappa upp och sedan gå i en lång gång. Sedan ska man in i biljetthallen och så ned till tågen. Det är en klumpig lösning. Det är detta man ser i belysningen av Förbifarten, som ni tydligen har råd med. Men man har inte råd att lägga den nya kollektivtrafikleden över spåren med hissar och trappor ned direkt till perrongerna. Det är lösningar som man ju satsar på i andra delar av Europa, till exempel i Wien. Där finns det flera sådana stationer. Men stadsbyggnadskontoret säger att det blir för dyrt att bygga en buss- och spårvägsbana över Älvsjö station.

Vi kan titta in i framtiden. En ny Spårväg Syd ska vi ha. Det låter väl bra! Alla tror väl att den ska gå direkt från Högdalen och sedan rakaste vägen till Älvsjö. Å nej – den ska gå i en stor båge i tunnel under järnvägsområdet norr om denna station för att sedan komma in där nu bussarna är tänkta att stanna, vid sidan den också. Här satsar man på en högklassig spårvägsförbindelse och förbereder inte ens för att man ska kunna få till stånd en bra byteslösning.

Det är dags nu, inför nästa skede i planeringen, att se till att det sätts av utrymme för buss och spårväg på ett däck ovanför järnvägen. Jag är övertygad om att i en framtid kommer inte stockholmarna att acceptera att det vräks ut miljarder på motorvägar men att kollektivtrafiken får hålla till godo med samma bytesstandard som i dag. Det tror jag hör till en gångens tid.

Anförande nr 85

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Eie Herlitz! Du inledde med att säga att det inte sades någonting om kollektivtrafiken. Dels var det en av de första saker jag nämnde i mitt anförande, dels görs just nu i Stockholm den största kollektivtrafiksatsningen sedan tunnelbanans utbyggnad om man tittar på spårvägar och Citytunneln. Du tar upp Förbifarten som ett dåligt exempel, uppenbarligen, på hur vi i Stockholm ska kunna öka framkomligheten. Jag vill bara påminna om att undersökningar visar att 80 procent av stockholmarna tycker att Förbifarten är en bra investering och att den kommer att göra stor nytta för hela Stockholmsregionen.

I planen finns planering både för hållplatslägen för snabbspårväg, för en eventuell framtida tunnelbanestation och självfallet för en framtida fjärr- och regionalstågstation vid Älvsjö station. Detta finns verkligen med i planen.

Anförande nr 86

E i e H e r l i t z (mp): Ordet kollektivtrafik nämns många gånger i utredningen. Men det jag talar om handlar om kollektivtrafikens kvalitet, som måste öka jämfört med gårdagens och dagens och göra att kollektivtrafiken framstår som ett mycket bättre alternativ än bilismen. Det är därför man måste vara beredd att lägga pengar på att bygga över stationen så att spårvagnar och bussar stannar rakt ovanför spåren. Sedan kan man ta en hiss rakt ned. Jag tycker att det är en självklar sak.

Jag förstår inte att man klamrar sig fast vid den här gamla typen av planering med långa gångavstånd. Det gynnar inte kollektivtrafikanterna. Det värsta bilisten vet, enligt många forskningsuppgifter, är just bytena. Om bytena är besvärliga tar man bilen. Men det kanske är er vilja. Ni vill att folk ska åka bil mer än i dag och kollektivt ungefär lika mycket som i dag. Det ni har här är inga konkreta förslag till hur kollektivtrafiken ska kunna göras bättre. Och det måste den bli.

Anförande nr 87

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu blir jag lite förvirrad. Det finns ett parti i den här salen som är väldigt bra på att ha jättemånga åsikter. Ibland har ni lika många åsikter som ni har medlemmar i er partigrupp i den här salen. Jag fattade det som att Miljöpartiet tyckte att det här var en bra plan och att ni stod bakom den. Men nu går Eie Herlitz upp och säger att det här dåligt och att det inte alls ökar attraktiviteten för området. Vi har egentligen ett annat förslag, säger han. Var någonstans är det förslaget? Jag har fattat det som att vi var i stora drag överens om hela investeringen i ett stort resecentrum och om just förbättringen av kollektivtrafiken.

Det handlar om att göra Älvsjö centrum till ett nav – ett av de största naven i hela Söderort. Det är någonting som kommer i nästa ärende – visionen om Söderort. Navet och tyngdpunkten Älvsjö är där en viktig del. Kollektivtrafikutbyggnaden är en del av detta, men också antalet bostäder och antalet arbetsplatser. Hela samlingspunkten kring Älvsjömässan är jätteviktig för hela området. Det är just därför vi fattar beslut i dag om att förbättra platsen kring Älvsjö centrum och göra den mer stadsmässig. Det är dessutom ungefär 25 000 resenärer som passerar järnvägsstationen per dygn. I framtiden – och inte speciellt långt fram utan om fem år – räknar man med att antalet kollektivresenärer har fördubblats på den här platsen.

Eftersom allt det här finns med i ärendet förstår jag inte Eie Herlitz. Jag förstår mig inte på Miljöpartiet. Ni får ta och bestämma er! Antingen är ni för eller emot. Det går inte att ha en, två, tre, fyra, fem, sex – eller hur många ni nu är – olika åsikter i olika ärenden. Nu förstår jag helt plötsligt varför alla ledamöter från Miljöpartiet går upp i alla debatter. Ni tycker ju olika.

Anförande nr 88

E i e H e r l i t z (mp): Alvendal har fel. Jag började mitt förra inlägg med att säga att planen var bra. Allt var bra utom just kollektivtrafiklösningen, sade jag. Nu pratar Alvendal igen om det här med kvantitet, att det ska bli ett nav och allt möjligt. Men det handlar om *hur* detta nav ska vara. Hur ska navet byggas upp för att folk ska tycka att det går fint och snabbt att byta där? Det vill man inte ge pengar till, och det är det som är det dåliga.

I stället bör stationen ges en betydligt bättre lösning så att det sedan kan komma dit en rad med folk via kollektivtrafiken och inte via bilen. Promenadstaden hör ihop med kollektivtrafik. En promenadstad förutsätter hög kvalitet i kollektivtrafiken för att folk lätt ska kunna komma fram till promenadutrymmena.

Ni talar om kvantitet när det gäller kollektivtrafiken. Jag vill understryka att kvalitet är det viktiga i framtiden.

Anförande nr 89

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det enda som jag har uppfattat här är att vi har olika åsikter om huruvida parkeringsnormen ska vara 0,7 eller 0,5. Det är bra att veta att det tydligen är parkeringsnormen som styr vad som är kvalitet när det gäller kollektivtrafik för Miljöpartiet.

Anförande nr 90

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet har kompetens på många olika områden. Vi låter våra olika medlemmar i kommunfullmäktige gå upp och ta upp sådana frågor och ärenden där man har kompetens. Vi tillåter många röster att tala och mångfald inom partiet. Vi är fullständigt ense om att detta är ett bra bostadsområde att bygga.

Eie är kompetent när det gäller kollektivtrafiklösningar. Vi har tidigt påpekat det här. Det är ett problem att SL inte har lyssnat på oss. Vi har tyvärr det problemet ofta från stadens sida; SL är inte riktigt med på alla saker som vi tycker. Då blir det sådana här lösningar. Eie har helt rätt i att det kanske blir dåliga bytesmöjligheter. Men nu ser planen ut som den gör, och det får vi acceptera. Vi är helt ense om att 0,5 i parkeringsnorm vore lagom för det här området, som trots allt har en mycket god kollektivtrafikförsörjning.

*§ 14 Söderort 2030 – en framtidsvision samt strategi för Söderorts utveckling
(utl. 2010:40)*

Anförande nr 91

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag är glad att vi har detta visionära dokument framför oss – strategi för utvecklingen i Söderort. Visioner för framtiden är avgörande. Vi måste ofta fundera på vart vi vill nå, vart vi vill komma och hur väl förankrade vi är med dem som är våra uppdragsgivare, nämligen väljarna och de som bor och verkar i Stockholm.

Jag kan konstatera att vi har haft god nytta av framtagningen av det visionära dokumentet för Järva. Det har skapat förutsättningar för utveckling i området just med hänsyn till att förvaltningar, myndigheter, företag och boende har en gemensam målbild för vart man vill nå. Det är tydligt att detta har präglat delar av utvecklingen av dokumentet. Vi har sett att de positiva fördelarna med att tidigt blanda in de boende, de som bor och verkar i Söderorts olika delar, har varit givande för processen.

Jag kan konstatera att 2 000 Söderortsbor hittills har deltagit i framtagandet av detta dokument. De har givit synpunkter och idéer. Det har varit möten med människor runt om på arbetsplatser, i skolor och föreningar. Andra har också deltagit. Vi har fått fantastiskt många synpunkter. Det roliga är att konstatera att liksom i övriga delar av Stockholm är Söderortsborna generellt sett mycket nöjda med sin bostadssituation, sitt boende och det område där man bor. Man är stolt över sitt område, och man är stolt över att bo i de olika delarna av Söderort.

Självfallet har man idéer för framtiden. Det är därför det är viktigt när man tar fram ett sådant här dokument att man tar med synpunkter som rör framtidsvisioner som medborgarna själva har. Synen på tvärförbindelser och synen på utveckling av arbetsplatser är väl förankrade i Söderortsbornas uppfattningar. Det är uppenbart att vi behöver fler tvärförbindelser. Många undrar varför man alltid måste åka till centrala Stockholm för att sedan ta sig någon annanstans i Söderort.

Självfallet behövs Spårväg Syd, och jag är också tacksam för att vi tillsammans med Södertörns olika kommuner är överens i den frågan. Under framtagningen av dokumentet har det varit viktigt för mig att kommunerna söder om Stockholm – söder om Söderort – har varit delaktiga och givit sin bild av utvecklingen. Det är väsentligt för Stockholm och stockholmarna vad som händer i Flemingsberg, vad som händer i Huddinge och vad som händer bort mot Södertälje. Vi måste veta att vi arbetar åt samma håll.

Det händer dock redan i dag väldigt mycket. I Söderort pågår en rad olika projekt redan i dag. Det förra ärendet vittnade om hur mycket som händer kring Älvsjö. Vi har den nya Södertäkten, området runt Johanneshov, Slakthusområdet, den nya arenan, nya Skärholmen centrum, mässans utbyggnad med nya hallar, nya planer för Älvsjö station, som vi hade i förra ärendet, bostäder runt mässan, mot Högdalen,

Rågsved, investeringar i Högdalens centrum, Atriums satsningar vid Farsta centrum, bostäder i Farsta och ett nytt stadsområde runt Telefonplan. Minns hur Telefonplan såg ut för inte alls så länge sedan! I dag florerar liv och rörelse där. Det är en positiv utveckling.

Jag kan räkna upp mängder av olika investeringar som redan är på gång i området. I storleksordningen 30 miljarder går till Söderorts olika utvecklingsfaser. Det är någonting som är positivt för framtiden och bra för Stockholm som helhet. Men den kanske största enskilda satsning som vi kommer att märka av omgående, förutom Förbifarten, som vi diskuterade lite snabbt i föregående ärende, tror jag att våra medborgare kommer att märka när bostadsföretagen nu på allvar tar sig an att rusta fastigheterna.

Vi har 20 000 lägenheter i Söderort som nu står inför energieffektiviseringar, rustningar och uppgraderingar. Detta kommer Söderortsborna till glädje. Vi kommer att kunna få en utveckling av området för de boende och tillsammans med de boende. De är oerhört delaktiga i processen.

Tack, fullmäktige, för att vi är så pass eniga som jag har anat att vi är i detta ärende!

Anförande nr 92

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Stockholm behöver en rättvis och klimatsmart stadsutveckling. Hela Stockholm ska vara en levande stad från norr till söder och från öst till väst. Vi är positiva till att vi ska satsa på Söderort. Det är någonting som är nödvändigt. Här behöver man verkligen utgå från de boende i Söderort.

Det vi däremot är kritiska till kommer upp när man pratar om att man ska bygga ut den rättvisa staden. Vad behövs i Söderort? Jo, det är kollektivtrafikförbindelser på tvärs. Det är någonting som Sten Nordin ber staten om pengar till. Moderaterna har inte lyckats finansiera de tvärförbindelser som behövs i södra Stockholm. Vi behöver bygga Spårväg Syd. Vi behöver nya satsningar på bussar i direktförbindelser från Söderort till innerstaden men också till norra staden. Det är någonting vi behöver göra nu om vi ska bygga en rättvis stad. Vi vill se pengarna när det gäller kollektivtrafik på tvärs, och inte bara visioner.

Anförande nr 93

Borgarrådet L a r s s o n (m): Yvonne Ruwaida! Det är oerhört viktigt med ekonomiska muskler när man ska ta fram olika förändringar av bland annat transportsystem och infrastrukturella satsningar på vägar, för bostäder och annat. I det krävs ekonomi. Det krävs ekonomiska muskler, och där har staden i dag någonting som vi tidigare inte har haft. Vi har möjligheter att gå in och göra stora investeringar i området. Det är positivt. Det är någonting som blir konsekvensen av den politik som vi för i andra områden.

Men det är inte så att vi är ensamma om att dra fördelarna av utvecklingen av en tvärförbindelse. Det är flera inblandade. Du vet mycket väl att vi har Stor-Stock-

holms lokaltrafik och staten att diskutera dessa frågor med. Det är viktigt att vi tillsammans med Södertörns olika kommuner har kommit fram till att Spårväg Syd bör prioriteras upp betydligt på den lista som finns.

Anförande nr 94

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande, kommunfullmäktige, medborgare! Så säger jag alltid, och det kanske blir fler mantran här. Vänsterpartiet anser att det har kommit fram många bra förslag i dialogen med medborgarna, framför allt under hösten 2009. Vi som har deltagit i det här har också tyckt att det har varit väldigt roligt. Själv bor jag ju också i Söderort. Samtidigt har det varit kul att jobba med de medarbetare som har hållit på med det här. De har varit otroligt duktiga. De har varit med själva ute på gator och torg och stått där när det har varit jättekallt och delat ut och plockat in de gula korten. De har ställt frågor till folk. Det har verkligen varit roligt, och de ska ha en eloge.

Vänsterpartiets vision om Stockholm är att den ska vara världens friaste stad, där var och en som är studerande, arbetslös, funktionsnedsatt, lågavlönad eller inflyttad ska kunna bo granne med var och en som arbetar, är högavlönad, pensionär eller stockholmare i en eller flera generationer. Vår vision är att Stockholm ska utvecklas till en hållbar tillgänglig storstad i harmoni med sina olika stadsdelar, där varje del bidrar med sin lokala identitet och gemensamt bildar en spännande storstad var man än växer upp. En hållbar stadsutveckling måste ständigt förnyas och diskuteras genom att sätta fokus på organisering, boendeformer, resvanor och fördelning av makt och resurser.

Det vi saknar i den borgerliga visionen 2030 är perspektiv på miljö, klass, genus och barnens behov – barnens perspektiv. Som ni vet är det också mitt lilla mantra: Det som är bra för barnen är bra för alla. Det ska vara lätt att resa på tvären i Söderort. Det framkom som en tydlig önskan från Söderortsborna att man ska kunna gå, cykla och åka framför allt spårbundet. En utbyggd kollektivtrafik gynnar ett klimatsmart och jämställt resande. Kollektivtrafik på tvären gör det också lättare att nå de fina rekreationsområden och naturreservat som vi har. Inte minst gäller det att komma till de sydöstra delarna. De sydöstra delarna har inte så stor framtoning i materialet. Det är lite synd. Jag kommer att återkomma till det lite senare.

En viktig fråga är den lokala centrumutvecklingen, som man tar upp i materialet. Det är viktigt att näringsliv och lokala företag ska kunna vara kvar och stå emot de stora etableringar och gigantiska köpcentrum som i alla fall vi i Vänsterpartiet är emot. Därför är det bra att det anges mål för hur arbetsplatser ska kunna utvecklas i Söderort. Jag återkommer till detta.

Anförande nr 95

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande och fullmäktige! Det här är ett mycket välkommet ärende. Det säger jag dels i egenskap av Söderortsbo – Hagsätra och nu Liljeholmen – dels som fullmäktigeledamot. Jag tror att det var 2002 som vi diskuterade det här första gången. Under de tio år som jag har varit politiker har jag

velat följa upp ärendet. Det känns angeläget, och nu är det som sagt mycket välkommet.

Borgarrådet har beskrivit processen kring detta, så det tänker inte jag gå in på. Men det är väldigt positivt att man också tar erfarenheter från Järvaprojektet. Det tycker jag är viktigt; det handlar om medborgardialog, som till slut blev väldigt lyckad. Söderort har också haft en fantastiskt bra dialog. I den stadsdel som jag är verksam i som politiker har det varit mycket bra. Jag har deltagit i dialogen i egenskap av politiker, och det har varit mycket positivt.

När man tittar på hur det ser ut efter de inkomna synpunkterna och efter remisserna och medborgardialogen är man överens om att det behövs ett utvecklingsarbete i Söderort. Det är avgörande för framtiden. Det behövs nya invånare, och vi måste skapa en positiv bild av Söderort. Därför behövs fler bostäder, fler nya arbetsplatser och tvärförbindelser som kan höja statusen för hela Söderort.

Det är mycket bra att man har fastslagit i programarbetet att Älvsjö, Rågsved, Högdalen, Fagersjö och Farsta föreslås ges högsta prioritet. Den delen av Söderort är viktig. I dag finns det inte alls någon förbindelse mellan dessa delar. Vi känner till de socioekonomiska skillnaderna. Det är viktigt att Rågsved vävs ihop med till exempel Fagersjö och Älvsjö. Det kan bidra till en positiv anda i de stadsdelarna.

Annars behövs det också mycket. Titta bara på Högdalen centrum och hur det har varit där! Framför allt har affärsinnehavarna haft stora svårigheter att bedriva verksamheter där. Det måste vi ta till oss. De socioekonomiska klyftorna växer, och jag tycker att det är viktigt att man bygger ihop stadsdelarna utifrån infrastrukturen. Jag menar att det är mycket positivt att man prioriterar detta i programarbetet.

En annan positiv sak tycker jag är att man ger ett tydligt uppdrag till de berörda stadsdelsnämnderna att de ska arbeta aktivt utifrån detta uppdrag. Det är mycket välkommet, tycker jag i egenskap av lokalpolitiker.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 96

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag hade inte tänkt begära replik eftersom jag ändå står på tur på talarlistan. Men när Abit Dundar pratar om problemen i Högdalen centrum blev jag tvungen att begära ordet. Det är en av de saker som jag tycker kännetecknar dokumentet. Det finns en sådan skillnad mellan det som påstås här och det som händer i verkligheten. Det som har hänt i Högdalen är att ni ställde till det för handlarna när ni sålde ut centrumet till Boulton. Det säger varenda handlare som har hamnat hos Boulton i Högdalen centrum. Det är bara att gå en liten promenad och prata med dem så får man höra det. Det finns en stor skillnad mellan vad ni pratar om här och vad ni under de här tre och ett halvt åren har gjort.

Anförande nr 97

A b i t D u n d a r (fp): Jag är ledsen att behöva säga att jag absolut inte kan se de kopplingar du gör. Du blandar ihop päron och äpplen, måste jag säga. Jag tror att problemet är att det behövs ny infrastruktur. Det behövs att vi kopplar ihop våra stadsdelar. Jag tog exemplet Högdalen därför att jag har varit mycket verksam där. Jag känner till problemen. Det är inte riktigt min bild av problemet att man kan koppla detta till vem som äger centrum.

Anförande nr 98

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag tillhör dem som har haft förmånen att bo i nästan hela mitt liv i Stockholms södra förorter. Jag är född och uppvuxen där, och med undantag av ett fasansfullt – höll jag på att säga – år i exil i Stuvsta har jag inte rört mig mer än två tunnelbanestationer på 40 år. Jag är något av en lokalpatriot av rang. Jag vet att jag med åren riskerar att bli som en av de söderbusar man kan träffa på redan nu på Södermalm, som vet att man kan lämna ön men inte riktigt förstår varför man ska göra det.

Utifrån detta skulle man kunna tänka sig och önska sig att detta vore en lycklig dag – en dag när vi fattar ett beslut om en vision för Söderort. I någon mån kan jag faktiskt tycka det, i den meningen att det är en lycklig dag när vi den tredje mandatperioden på raken är politiskt eniga om att vi ska satsa på Söderort. Det tycker jag är bra. Men känslan som biter sig fast och som inte går att komma ifrån är tyvärr det som ståuppkomikern Johans Glans häromåret utnämnde till årets julklapp, nämligen en känsla av besvikelse. För även om det här är ett tjockt ärende känns innehållet en gnutta tunt.

Jag har respekt för att man i starten av en mandatperiod vill ta omtag även på stora projekt där vi är eniga om huvudlinjerna. Men när det har tagit tre och ett halvt år och det som kommer ut fem månader före valet är en idékatalog vill jag påstå att besvikelsen är ofrånkomlig. Dessutom är det som har kommit fram på de här tre och ett halvt åren tämligen lite nytt. Slutsatsen är fortfarande att vi behöver fler arbetsplatser, bättre tvärförbindelser och nya bostäder. Det är knappast hjulet som har uppfunnits. Det är i allt väsentligt samma analys som ni själva gjorde för tio år sedan. Det som saknas, får man väl tillägga, är i allt väsentligt samma saker som saknades redan för tio år sedan, nämligen ökat fokus på de sociala miljöerna och på skolans betydelse för att skapa attraktiva stadsdelar.

Den tråkiga slutsatsen i det här annars positiva ärendet blir att viljan att göra något inte riktigt har funnits. I stället får vi en katalog med trevligheter som kanske kan genomföras och som kanske hade kunnat genomföras under de gångna tre och ett halvt förlorade åren.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 99

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Välkommen till rådssalen, Roger Mogert! Du nämnde omtag. Det är en historiebeskrivning som jag möjligen inte riktigt håller med om, Roger. Vi tog fram Söderortsvisionen under vår mandatperiod, och ni lade den sedan någonstans på någon hylla. Den där hyllan blev väldigt dammig. Vi har nog kikat lite grann på vad som har skrivits tidigare, men jag kan ändå konstatera att det vi har gjort är att komplettera tidigare diskussioner om infrastruktur, arbetsplatser och så vidare, som du säger, med att ta med de boende och direkta dialoger med dem som egentligen vet allra bäst.

Det är roligt att du har bott i Söderort. Det har jag också gjort. Jag är uppvuxen i delar av Söderort, och jag har flyttat runt en hel del. Men du ska veta, Roger, att saker och ting hör ihop. När Stockholm blir attraktivt i alla dess delar får du också den sociala utveckling som du säger att du eftersträvar.

Anförande nr 100

Borgarrådet M o g e r t (s): Omtag var väl lite snällt att säga, tycker jag. Ni hade behov av ett omtag efter valet. Men det dög tydligen inte. Då ska jag tala klartext i stället: Ni lade ned verksamheten i tre år. Den medborgardialog som du talar om inleddes förra hösten. Innan dess har ni inte gjort någonting. Jag utgick från att ni hade gjort ett omtag, men om du säger att ni inte gjorde det får jag väl tro på det.

Anförande nr 101

B i r g i t t a H o l m (m): Ordförande, fullmäktige! År 2030 är min son 35 år och lever i den sammanhållna staden Stockholm. Kanske han bor i Söderorts grönområdet med vatten som då har gjorts tillgängligt för boende och besökare. Det välutvecklade transportsystemet gör att jag som farmor enkelt tar Tvärbanan, Spårväg Syd, tunnelbanan eller pendeltåget till mina barnbarn på ett sätt som är bra för miljön. Jag kan berätta för barnbarnen att deras pappa åkte buss på den del av Nynäsvägen som nu är överdäckad när han var tonåring på väg till match i Globen.

Globen, mässan och Telefonplan attraherar forskare, affärsmän och andra från hela världen år 2030 och utgör ett kluster för kreativa näringar. Genom snabbare och mer miljövänlig transport har vi fått förbättrad närhet till övriga Sverige och Europa år 2030. I Farsta finns ett idrotts- och friluftsliv som blomstrar. I Skärholmen finns ny stadsmiljö med nya arbetsplatser. I Fagersjö har vi trädgårdsstaden med ny pendeltågsstation. I Liljeholmen har vi promenadstaden med Söderortsanda och citynärhet. Älvsjö är Söderorts Monaco med många människor och cyklar. I Högdalen lockar den världsberömda skateparken människor från Bronx, Harlem och Long Island. Enskede-Årsta-Vantör är tvärområdet nära allt med den nya arenan. Skarpnäck ligger naturnära med campus.

Stadsdelsnämnden i Farsta gjorde uppropet Byt en idé mot en pizza! Visionen var mötet med morgondagens 30-åringar. Det var en framgång i visionsarbetet. Det vittnar om goda 35-åringar år 2030. Därför skulle jag vilja säga här och nu: Tack, alla dagens 15-åringar, för er framtidstro! Den behövs i den här salen. Jag vill också

rikta ett tack till alla ordförande och vice ordförande i Söderorts stadsdelsnämnder, Olof Öhman och framför allt Joakim Larsson för alla era glada tillrop, lyssnande och engagemang för Söderorts bevarande av sin utveckling. Men framför allt – tack, alla Söderortsbor som i ur och skur har lämnat synpunkter på Söderortsvisionen! Utan er skulle vi inte ha något att bifalla denna måndagskväll år 2010. Och grattis, min son Markus, till ditt Stockholm 2030!

Bifall Söderortsvisionen!

Anförande nr 102

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Hela Stockholm ska vara en levande stad från norr till söder och från väst till öst. Det ska vara en modern, mänsklig och miljövänlig stad – en stad där vi har en rättvis stadsutveckling. Vi ska kunna leva i en trygg och ren miljö utan luftföroreningar och buller samt ha nära till både park- och grönområden oavsett var vi bor. Torgen ska vara levande mötesplatser med marknader och kultur. Det ska finnas bra tillgång till service, bostäder och arbetsplatser i hela staden. I stället för att centrera de kommunala verksamheterna till innerstaden ska vi se till att sprida dem till ytterområdena.

Verkligheten i dag är att vi under denna mandatperiod inte har sett en rättvis stadsutveckling. Vi har sett en utveckling där ytterområdena är de som har fått minst resurser både till skolan och till exempelvis en ren och trygg stad. Man har haft fokus på att satsa på innerstaden under denna mandatperiod, och det är tyvärr tydligt.

Vi är positiva till Söderortsvisionen i grunden. Däremot tycker vi att det är viktigt med handling, och inte visioner. I synnerhet gäller det tvärförbindelserna i kollektivtrafiken i Söderort. Där behöver vi finansiering. Det kan inte vara okej att be staten om pengar. Moderaterna har ett eget ansvar för att se till att man finansierar Spårväg Syd. Vi i Miljöpartiet kommer att se till att Spårväg Syd är finansierat i våra förslag. Och det räcker inte med Spårväg Syd. Vi behöver också annan och ny kollektivtrafik. På kort sikt behöver vi stora satsningar på bussar och på resecentrum. På längre sikt behöver vi nya spårförbindelser över Saltsjö–Mälarsnittet. Vi kanske behöver en tunnelbana mellan Liljeholmen och Fridhemsplan och kanske en ny pendeltågslinje mellan universitetet och Flemingsberg, där Södertörns högskola ligger. Det är den typen av satsningar som Söderort behöver för att kunna utvecklas.

Hur var det med cykelstaden? Moderaterna finansierar inte utvecklingen av cykelbanor. Det behövs ungefär 100 miljoner kronor per år för att bygga ut den cykelplan som staden behöver. Men där händer i princip ingenting. Cyklarna är alltså någonting som också behöver utvecklas.

Och hur är det med grönområdena? Här ser vi en stor brist i Söderortsvisionen. Det finns ingen vilja att utveckla och säkra Söderorts grönområden för framtiden. Det blir en ganska grå Söderort om vi inte värnar och utvecklar grönområdena. Här tycker vi att det finns positiva ord men ingen tydlig politisk vilja. Det finns en hel del som behöver göras.

Det kanske viktigaste budskapet i dag är: Se till att skaffa fram pengarna till den kollektivtrafik som Söderort behöver! De pengarna behövs. Det behövs inte bara visioner, utan även handling.

Anförande nr 103

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige och Yvonne Ruwaida! Du pratar mycket om att skaffa fram pengar. Men ni är ju en av de ivrigaste påhejarna när det gäller att *inte* skaffa fram pengar. Ni säger nej till alla sätt att skaffa fram pengar – när det gäller att låta dem som bor i sina bostäder köpa dem så att man får loss pengar, när det gäller att låta dem som har småhus friköpa marken så att de får en friköpt tomt och när det gäller att sälja centrumanläggningar så att man får in pengar den vägen.

Genom att vi har skött ekonomin så bra som vi har gjort i staden har vi nu kunnat avsätta 100 miljarder kronor för kommande investeringar i infrastruktur i form av spår och vägar för de kommande åren. Och du står här och pratar om att ni ska skaffa fram pengar. Säg då ja till någonting där pengar kommer fram!

Anförande nr 104

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Du borde nog tala med din kollega borgarrådet Sten Nordin, som i en debattartikel för bara några veckor sedan bad staten om pengar till Spårväg Syd. Man har inte de pengarna i Stockholm eller i regionen i dag. Man ser till att använda pengarna till en motorväg i stället. Ni säger att ni ska satsa på kollektivtrafik, men ni har inte finansierat ens hälften av den kollektivtrafik som ni säger er vilja ha för hela Stockholmsregionen. Det är ett stort svek för Stockholm att ni satsar pengar på en motorväg som kommer att minska kollektivtrafikandelen. Ni har inte pengar för den kollektivtrafik som ni säger er vilja ha. Ni satsar inte på den nya kollektivtrafik som Stockholm så desperat behöver för framtiden.

Vi vill att trängselavgifterna ska gå till kollektivtrafik, såsom man sade i folkomröstningen. Det vill också Söderortsborna själva. Er egen undersökning visar att det Söderortsborna vill ha är mer och bättre kollektivtrafik. De vill inte ha fler vägar. Lyssna på Söderortsbornas egen vilja i den undersökning ni själva har gjort!

Anförande nr 105

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill berömma den här planen. Den har många bra tankar. Det som är speciellt intressant är strukturen. Man har byggt på en gammal idé som kallas för bandstaden. Det bygger på en stadsbebyggelse där man har många, många olika centrum som är ihopknutna på tvären. Det bör dock se ut som ett pärlband eftersom vi ska ha de gröna kilarna emellan.

Man bör också se till att det även blir arbetsplatser här. Det säger många av remissinstanserna. Och vi måste ha kollektivtrafiken nu! Detta är intressant eftersom debatten togs upp redan på 90-talet av miljöförbundet Alternativ stad. De föreslog

just ett sydligt stadsband på tvären mellan Skarpnäck, Fruängen, Skärholmen och Botkyrkastaden. Det skulle byggas på med främst fler arbetsplatser, och inte bara bostäder. Man skulle då komma i någon sorts balans mellan bostäder och arbetsplatser, ungefär som i Stockholms innerstad. Arbetsplatserna skulle också ha ett stort sortiment så att många människor skulle kunna bo i denna bandstad och samtidigt arbeta inom samma område. Centralt i stadsstrukturen skulle det sedan gå en mycket bra kollektivtrafik.

Nu verkar det som att det grundkonceptet finns med i Söderortsvisionen, vilket är väldigt bra. Vi måste skapa ett starkt band som blir en reell konkurrent till Stockholms city och innerstaden. Det gör att man inte behöver bygga ännu fler affärer, arbetsplatser och så vidare i city, utan i stället förlägger man dessa saker ut till det nya stadsbandet.

Målet är att man ska kunna bo och arbeta inom samma band. Man ska inte behöva resa så mycket mot innerstaden och city längre. Men det behövs pengar till kollektivtrafiken, som jag sade i ett tidigare inlägg. Det gäller att få till stånd en tvärspårväg syd så fort som möjligt och inte vänta så länge som det diskuteras. Det behövs pengar till kollektivtrafik för en bra och demokratiskt uppbyggd bandstad. Grunden för den är en bra kollektivtrafik.

Anförande nr 106

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande! Jag vill tacka dig, Eie Herlitz, för några av de mer kloka synpunkter jag har hört från dig. Det är roligt att vara överens i detta sammanhang. Jag vill ändå säga att det handlar just om att sudda ut gränser och se till att människor kan bo och arbeta i samma områden. Problemet i Stockholms bostadsområden har varit att man har behövt lämna dem när man ska ta sig till sin arbetsplats. Med den här visionen har vi tillsammans med medborgarna stakat ut en riktning där vi säger att vi ska bygga stad, vi ska se till att det finns arbetsplatser och inte bara bostäder, vi ska se till att det blir en levande stadsdel i alla dess delar runt om i söderort. Det är positivt för framtiden. Jag är väldigt glad att höra Eie Herlitz säga detta. Det visar också hur viktigt det är med en bredd inför framtiden. Det är viktigt att se till att detta blir verklighet. Tack för dessa ord!

Anförande nr 107

E i e H e r l i t z (mp): Det är vackra ord, men det måste till handling också. Man måste verkligen sätta i gång och skaffa starka instrument för att styra arbetsplatserna till det här området och inte till innerstaden. Man ska till exempel inte bygga en massa gallerior i innerstaden med ännu fler affärer i ett redan alldeles för affärstätt city. I stället ska man ge förutsättningar för att ha de nya typer av affärer som behövs i det här stadsbandet. Samtidigt ska man också, som jag sade förut, satsa på kollektivtrafiken med en gång och inte vänta 10–15 år tills den första spårvagnen rullar längs den här i övrigt fina bandstaden.

Jag vill sammanfattningsvis berömma strukturen. Jag tycker att det är roligt att man äntligen har fått grepp om en så stor och viktig fråga som hur en stadsstruktur ska se ut.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag håller med flera tidigare talare om att det finns väldigt mycket bra i det här dokumentet, men det finns också saker som jag tycker är väldigt trista och som jag tyvärr känner igen från Järvavisionen. Det handlar om den lokala utvecklingen. Precis som när det gäller Järva har den lokala utvecklingen inte prioriterats. Precis som när det gäller Järvavisionen använder man väldigt vackra ord och lägger faktiskt fram väldigt många bra förslag, men verkligheten ser helt annorlunda ut. Man pratar om att utveckla samtidigt som man rustar ned. Det händer även i söderort, tycker jag.

Det gäller till exempel den lokala demokratin och sammanslagningen av stadsdelsnämnderna. Centraliseringen, avlövningsen av stadsdelsnämnderna, har faktiskt förändrat medborgarnas lokala inflytande och de lokala politikernas inflytande. Det har naturligtvis försvårat arbetet och överblicken över den lokala utvecklingen.

Samtidigt som man pratar om fler arbetsplatser flyttar man alla förvaltningar. Det händer i Rinkeby. Man flyttar förvaltningen, och centrumet utarmas. Samma sak händer i Högdalen. Förvaltningen försvinner, centrumet utarmas, och precis som i Rinkeby har Boulton inte en enda vision om hur man ska utveckla det här centrumet. De har inte presenterat någon idé om utvecklingen i framtiden.

Den här centraliseringen och avlövningsen av stadsdelsnämnderna har också lett till att det lokala inflytande har minskat i en rad viktiga vardagsfrågor som skolan och stadsmiljön.

En försämring av den sociala välfärden, som till exempel när man lägger ned ungdomsmottagningarna i Rågsved och Högdalen, tycker jag stämmer väldigt illa med en utvecklingsvision.

Det är mycket bra att dialogen med medborgarna har kommit till stånd. Men den har kommit till stånd väldigt sent. Jag hoppas att ni kommer att fortsätta och fördjupa den så att det inte blir som på Järvafältet, det vill säga att man har en dialog om vissa frågor men de viktiga frågorna, som nedläggning av arbetsplatser och så vidare, har man ingen dialog om. Jag har förhoppningar om att man ska ha en mer fördjupad och mer demokratisk dialog.

Söderort behöver också sina grönområden. Därför ska vi värna om de gröna kilarna. För att utveckla söderort tycker jag att man ska se till att göra naturreservat av Årstaskogen, Årsta holmar, Rågsveds friområde och Älvsjöskogen.

Men framför allt måste man fortsätta att fördjupa dialogen med medborgarna och satsa de resurser som behövs för att utveckla söderort.

Anförande nr 109

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Tack, Ann-Margarethe! Det finns segment av trevliga saker i det du säger, men jag kan ändå konstatera att du kanske inte har rätt bild av vad som har pågått i Järvaområdet och som vi nu försöker få att smitta av sig lite till den södra sidan. Det är självfallet så att man lär sig hur man ska agera under resans gång.

Vi kan konstatera att dialogen – om du deltar kommer du att se det – genererar väldigt många synpunkter. Vi har också diskuterat hur vi ska gå vidare med dem och få en handlingsplan om detta så att människor ser att det de säger också ger resultat. Det är verklig demokrati, och inte hur många stadsdelsnämnder vi har. Det tror jag att medborgarna har en ganska bestämd uppfattning om. Fler nämnder och fler politiker löser inte detta, utan vi ska tala med medborgarna. Vi ska prata med dem som har den verkliga expertkunskapen i dessa frågor. Det kommer vi att fortsätta med. Välkommen du också!

Anförande nr 110

Borgarrådet L i v h (v): När det gäller Järva tror jag snarare att det är du som inte har en riktig uppfattning om vad som händer. Om man inte oroar sig för att hela centrum håller på att dö tror jag att man har, som ungarna säger, noll koll.

I söderort är det samma utveckling i en del centrum. Om man vill utveckla söderort, precis som man vill utveckla Järva, måste man faktiskt se hur verkligheten ser ut. Det är väldigt många medborgare som är olyckliga för att man har lagt ned ungdomsmottagningar. Är det något som är viktigt i många av våra förorter är det ungdomsmottagningarna. Dem har ni lagt ned. Det är inte utveckling.

Jag försöker att säga att det är bra att ha visioner. Det finns bra förslag i den här visionen, men man kan inte ha visioner samtidigt som man rustar ned människors bas, det vill säga skolan, biblioteken och ungdomsmottagningarna. Man måste satsa på dem, Joakim Larsson.

Anförande nr 111

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande, fullmäktige och alla åhörare hemma vid radio och på webben! På något sätt är söderort ett mikrokosmos av Stockholm. Jag roade mig med att räkna ut en sak. En gammal lärare skulle säkert vrida sig om hon hörde vad jag sade nu. Söderort är faktiskt Sveriges tredje största stad om man räknar resten av Stockholm som en stad. Därefter kommer Göteborg, sedan söderort och sedan Malmö med ungefär 240 000–250 000 invånare.

Sveriges tredje största stad är ett fantastiskt område där många av oss har spenderat stora delar av våra liv. Det är väl därför som många av oss också tycker att hela den här processen för att ta fram en ny söderortsvision har varit bra. För det var ju så, och där kan jag ge majoriteten rätt, att den gamla var för diffus och för icke-styrande och det behövdes ett omtag, eller kalla det vad ni vill. Problemet var att det som kom

fram inte levde upp till det som behövdes. Det som kom fram är egentligen inte styrande över huvud taget, utan det saknas en massa olika saker.

Vi är alla överens om att vi måste lägga mer fokus på arbetet med arbetsplatser. Det måste komma fler nya arbetsplatser till söderort, men det finns inte en rad om hur detta ska gå till. Det finns väldigt lite om samarbetet med Södertörnskommunerna. Jag tror att vi är helt överens om att det är viktigt med samarbetet med Södertörnskommunerna, men samarbetet med till exempel Flemingsberg och utarbetandet av medicinteknik finns inte nämnt över huvud taget i det här dokumentet. Samarbetet med Södertörnskommunerna skulle ha kunnat finnas mycket mer påtagligt i dokumentet.

Jag saknar framför allt de mjuka frågorna. Visst skapas utveckling av infrastruktur och bostäder, men utan ett väl fungerande samarbete mellan skolan och socialtjänsten, mellan polisen och socialtjänsten, mellan skolan och fritidsgårdarna, mellan stadsdelsnämnderna och äldreomsorgen eller vad det än är får vi inte det söderort vi vill ha.

I medborgardialogen var det flera saker man ville ha, bland annat tvärkommunikationer. Det har så många före mig understrukt, så jag tänker inte ta upp det mer, men det är jätteviktigt. Det var också många som tog upp frågan om trygghet, och visst handlar trygghet om lampor och bra gångvägar, men trygghet handlar minst lika mycket om bra polisnärvaro och bra socialtjänst. Vi vet alla att samarbetet mellan polisen och socialtjänsten fungerar olika bra. Det fungerar bra på några ställen, och det fungerar inte bra på några ställen, men det är inte det den här debatten handlar om. Den frågan finns över huvud taget inte med i det här dokumentet. Det är mycket på det mjuka området som saknas helt och hållet.

Det är bra att vi har kommit vidare med en söderortsvision som vi nu kan arbeta vidare ifrån. Jag ser fram emot att få se handlingsplanen när den kommer till, även om den inte ska beslutas här. Jag hoppas att vi kommer att få fram de arbetsplatser, den trygghet och den fantastiska utveckling vi alla vill ha i söderort.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 112

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Runt om i Stockholm pågår exakt nu 425 olika projekt som är i olika faser. Det är 425 olika projekt som innefattar sammanlagt 60 000 bostäder och 100 000 arbetsplatser. Det är en fantastisk utveckling. Många av dem ser vi en bred enighet om i denna sal. Många av dem hamnar i söderort. Det är viktigt att man prioriterar och ser vad de olika förslag som finns i den här visionen ger för resultat på arbetssidan och företagsetableringssidan. Det är precis så att tvärförbindelser, ökad kollektivtrafik och möjligheten att ta sig från A till B i området ger resultat också för företagandet. Det handlar om nya företagsområden som utvecklas. Det finns en rad olika frågor som hör samman. Politiken hör samman. Det är positivt att vi har en sådan utveckling när vi ser att så

många som 75 000 individer flytta till området loppet av inom 20 år. Det är en utmaning, men det ska vi nog greja.

Anförande nr 113

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag håller med dig, Joakim Larsson, om att politiken hör samman. Det är därför jag tycker att det är tråkigt att de sociala sidorna, utbildnings- sidan och så vidare saknas i visionen. Det är fantastiskt att söderort växer. Det är fantastiskt att många fler får lov att bo på denna vackra sida av Stockholm. Jag är också helt övertygad om att det kommer att bli fler arbetstillfällen. Men vi måste sätta till fler klutar för att få ännu fler arbetstillfällen. Varför blev det bara 7 000 i stället för 20 000 arbetstillfällen, som visionen sade förra gången? Den analysen saknas helt och hållet.

Anförande nr 114

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är ännu en i raden av söderortsbor, men jag har flyttat mellan tre hållplatser, så jag har flyttat mig lite längre. Jag är väldigt glad över att söderort hamnar på kartan i den här debatten och att vi sätter tydligt fokus på söderort. Jag är särskilt glad över att medborgarna har fått den här chansen att uttala vad de tycker vid de olika samrådsmötena. Precis som på många andra områden är medborgarna många gånger mer positiva än vad man kanske har hört i debatten. Man lyfter fram en väldigt positiv bild av söderort i många av svaren. Man pratar naturligtvis om närheten till naturen, som söderort verkligen kan lyfta fram, och man pratar också om förorter med shoppingtillfällen, köpcentrum och attraktiva bostadsområden. Framför allt pratar man om läget så nära staden.

När jag höll på att städa hittade jag ett brev som jag tillsammans med andra lokalpolitiker från de olika blocken hade skickat in till staden. Det gällde Nynäsvägen. Vi hade gärna sett att den skulle grävas ned mellan Sofielundsplan och Sockenvägen eller åtminstone överdäckas. Det är fortfarande min önskan att Nynäsvägen, som tyvärr har blivit en barriär genom Enskede, på sikt ska försvinna så att det ska kunna byggas bostäder och kanske också arbetsplatser på den.

Det som medborgarna lyfte fram var det som många har sagt tidigare, nämligen tvärförbindelser och utbyggnad av arbetsplatser tillsammans med en upprustning på bostadssidan. Därför är jag glad över det paket som vi har beslutat om tidigare, Stimulans för Stockholm, som betyder mycket för upprustningen av befintliga bostadsområden redan nu för att vi ska få en renare, tryggare och snyggare stad.

Men vi behöver naturligtvis också nyproduktion. Där är det väldigt viktigt att vi ser till att det blir olika upplåtelseformer och även olika storlekar på lägenheterna så att vi kan erbjuda familjer större och mindre bostäder runt om i söderort.

När det gäller arbetsplatser är det viktigt att vi redan nu arbetar med sådana företag som finns här, som är på väg att utvecklas och på sikt kanske kan erbjuda ytterligare

arbetsplatser. Det handlar också om att i nära samverkan med näringslivet se till att det kommer helt nya arbetsplatser.

En viktig bit som jag tänker på är att äldre ska ha möjlighet att bo kvar i bostadsområdena. Vi ska öka möjligheterna till det, och då är det viktigt att det finns service där. Många fina gamla centrum som vi har kan säkert vidareutvecklas så att de kan erbjuda den service som efterfrågas så att man inte enbart hänvisas till de större köpcentrumen.

Jag är glad att söderort ligger i framkant när det gäller det brottsförebyggande arbetet och äldre. Där har man ett nära samarbete med polisen i söderort.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 115

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag har inte bott hela mitt liv i söderort, men har jag kanske bott minst lika länge som en del som slår sig för bröstet och säger att de har bott där så länge. Jag flyttade dit 1968 och bodde där deltid 1968–70. Sedan 1970 har jag bott där på heltid. Jag vet inte om jag ska slå mig för bröstet för det. Jag tycker att det är bra att ha bott på olika ställen, för då kan man ta med sig erfarenheter. Det är också bra att arbeta på olika ställen och ta med sig erfarenheter från ett arbete till ett annat.

År 1988 kom jag in i fullmäktige, och sedan dess har jag varit ordinarie ledamot i fullmäktige. Min första motion i fullmäktige handlade bland annat om det som många pratar om i dag, nämligen tvärförbindelser i söderort. Mitt förslag var en monorail. Då kanske till och med Eie Herlitz skulle vara lite mer nöjd än han är i dag. Den skulle gå över spåren, järnvägarna och vägarna. På det sättet skulle det vara lätt med omstigningar. Nu visar det sig att en av anledningarna till att det är problem med tvärspårvägen är att man inte vet hur man ska dra den på olika ställen så att man inte kommer i konflikt med Älvsjöskogen. Vi får kanske titta på det här igen och se om det finns en möjlighet. Det är så mycket enklare att ställa det här på stolpar. Det finns på olika ställen i världen där jag har varit och studerat dem, och det fungerar jättebra.

Jag tänkte också passa på att kommentera ett par andra saker. Borgarrådet Jämtin pratade om samverkan mellan olika myndigheter. Det är någonting som verkligen har kommit fram under den här mandatperioden, både på riksplanet och på lokalplanet. Som polis ser jag det här väldigt väl. Du säger att det behövs poliser i området. Hade ni inte stängt polishögskolan i ett antal år så att man fick lägga ned närpolisverksamheten bland annat i Älvsjö hade kanske funnits fler poliser. Nu återinför vi det genom att vi har anställt så många fler poliser. Vi är uppe i 20 000 nu. Vi återinför nu lokalpoliskontor så att vi ökar tryggheten i område efter område. På flera platser i söderort har det inrättats sådana.

Sedan har jag en sista liten grej till Yvonne Ruwaida. Det är klart att om vi kan få staten att betala en del av infrastruktursatsningarna i Stockholm vore det väl konstigt om vi inte skulle anamma det. Å andra sidan betalar vi en del till statliga projekt för att de ska kunna komma i gång tidigare än vad som är beräknat.

Anförande nr 116

Eie Herlitz (mp): Jag tycker att det är bra att du tar upp detta med en automatbana, någon typ av monorail eller liknande system. De har många fördelar. Sådana system krävde vi också i de här miljögrupperna på 90-talet. Det är viktigt att man utreder sådana här alternativ. Fördelarna är att de är förarlösa och man kan få en väldigt hög turtäthet. Köpenhamns nya tunnelbana är byggd på sådan teknik, och den fungerar väldigt bra. Men det får inte gå så långt att vi utreder och utreder så att det inte blir någonting gjort. Vi måste utreda alternativ till spårvagnar snabbt. Om det visar sig att det inte går att anlägga dylika system får vi satsa på gammal spårvägs-teknik även om det är betydligt sämre kollektivtrafik.

Anförande nr 117

Berthold Gustavsson (m): Eie vet likaväl som jag, alla andra här i salen och de flesta medborgare att det har skiftats majoritet här i staden vid varje val de senaste 40 åren ungefär. Även i landstinget har det skiftats nästan lika ofta. Det har varit upp till de olika majoriteterna att utreda snabbt eller att komma i gång snabbt. Men det är också många gånger så att man vill ha ordentliga remissrundor, och det har det verkligen varit när det gäller den här Söderortsvisionen. Här finns det klara direktiv. Det är tillsatt en projektledare, koordinator och så vidare för att det ska gå snabbare. Det ska också ligga ansvar både på stadsdelsnämnder och centralt på kommunstyrelsen. Jag tror att det kommer att hända mycket mer framöver än vad det gjorde under den förra mandatperioden till exempel.

Anförande nr 118

Borgarrådet Jämtin (s): Vi kan ju slå varandra med lite siffror hit och dit, men jag tycker att du ska skicka ett tackbrev till Thomas Bodström och tacka för att han öppnade för fler platser på polishögskolan som gör att man i dag kan anställa fler utbildade poliser vid länspolisen här i Stockholm. Det tar trots allt några år, och någon gång beslöts det om fler platser. Vi har gemensamt sett till att det blir fler poliser i Stockholm, och det kan vi väl glädjas åt i stället för att bråka om vem som har åstadkommit det.

Vi tycker också att det är en utmärkt idé med de lokala poliskontoren. Men det var inte någon av de här två sakerna som var min poäng. Poängen med detta var att jag framför allt saknade socialtjänsten i det här dokumentet. Jag saknar socialtjänsten, skolan och andra mjuka områden. Polisen kan inte skapa trygghet i våra områden. Socialtjänsten måste göra sin del i det drogforebyggande arbetet. Skolan måste göra sitt genom att utbildningsväsendet ställer upp. Fritidsgårdarna måste vara öppna. När inte de områdena berörs i det här dokumentet saknar vi den mjuka sidan i dokumen-

tet, men det är klart att det också vore bra om vi skrev saker och ting om polisen. Samarbetet mellan de delarna måste finnas där.

Anförande nr 119

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Jag råkar veta att både den förra ordföranden i polisstyrelsen och den nuvarande ordföranden, moderater både två, har arbetat hårt för en ökad samverkan mellan polis, skola och socialtjänst. Även på riksplenet har vår justitieminister tagit initiativ till att det ska komma direktiv om tätare samverkan på det här området. Den här samverkan sker redan i dag i väldigt stor utsträckning. De har kommit signaler från regeringen, polisstyrelsen och även på det lokala planet att så måste ske, och så sker också. Jag är en del av detta i min vardag, så jag vet att det fungerar och att det är viktigt. Är det så att ni vill hjälpa till och ställa upp och jobba för de här sakerna är det jättebra, men det var inte så tidigare när ni bland annat avskaffade lagrättsundervisningen i skolorna och även försökte ta bort trafikundervisningen i skolorna. Det främjar inte det ökade samarbetet precis.

Anförande nr 120

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Behövs en vision för söderort? Sker inte utvecklingen ändå? Det frågar sig staden själv i sitt presentationsmaterial. Jo, visst är det så. Utvecklingen sker ändå, men givetvis blir det bättre om man tar ett helhetsgrepp och har med sig medborgarna på färden.

Söderortsvisionen pekar på att det finns speciella utmaningar, och en särskild fråga är hur man bättre knyter samman de olika områdena på tvären. Alliansen prioriterar tyvärr vägar framför spårvägssatsningar som söderortsborna egentligen efterfrågar. Miljöpartiet vill därför verkligen lyfta fram och påskynda tvärspårvägen, det vill säga Spårväg Syd.

Den opinionsundersökning som gjordes visade att man ville ha satsningar på förskola, skola, kollektivtrafik, natur, friluftsliv och tvärförbindelser. Man vill ha mer utrymme för fler företag och arbetsplatser i söderort, och tyvärr är det så att andelen arbetsplatser inte har ökat. Balansen mellan bostäder och arbetsplatser går åt fel håll. Det vore bra om man gjorde något åt detta. Processen går mot att man bygger bostäder på befintliga arbetsområden och att bostäder tränger ut befintliga arbetsplatser. Det går åt fel håll. Vi skulle gärna se en strategi för detta.

Det finns också en tydlig majoritet för småskalighet och mixning i stället för storskalighet och centrering när det gäller handel och arbetsplatser. Det är oerhört viktigt att man lyssnar på befolkningen och olika nämnder i staden.

Staden skriver att i medborgarnas söderort är delaktighet och engagemang i det gemensamma viktigt. Därför får inte den här dialogen som har hållits vara en engångsaktivitet. Målet måste vara att stärka dialogen också framöver. Det här låter ju bra, men då måste man faktiskt lyssna på aspuddsborna. Man måste lyssna på de boende i Nybohovsområdet. Skateboardarnas bana, som skulle bli en bana ned för

Högdalstoppen, blev bara en lite tummetott med ett lite skateboardområde som klubbarna egentligen inte ville ha. Man måste också lyssna på stadsdelsnämnden i Skärholmen som i ett gemensamt yttrande skriver till stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden om att man ska ta hänsyn till hur man har arbetat områdesvis.

Jag och Miljöpartiet anser att det är väldigt viktigt att vi lyssnar på människor ute och arbetar med omvända planprocesser och arbetar områdesvis för att ta helhetsgrepp. Det låter väldigt bra när det gäller många av visionerna i Söderortsvisionen, men jag tycker att innehållet i det hela och att man verkligen har med sig grupper och medborgare trots allt saknas. Fortsätt med det arbetet!

I övrigt yrkar jag givetvis bifall till vår reservation.

Anförande nr 121

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det var synd att Miljöpartiet inte lyfte detta med arbetsplatser i söderort och drev den frågan under den förra mandatperioden. Det är alltid lättare att driva saker i opposition än i majoritet.

Här har vi återigen detta med Miljöpartiet och förbifarten. Ni kämpade och stred för att Söderleden och Norra Länken inte skulle komma till stånd trots att trafiken stod stilla och spydde ut otroligt mycket avgaser. Nu flyter trafiken förbi, och det är mycket hälsosammare i hela Stockholm tack vare detta. Det är samma sak med förbifarten. Den trafik som inte har i närheten av Stockholms innerstad att göra kan flyta förbi i stället för att stå på Essingeleden med flera ställen. Du säger att de inte vill ha det. Visst vill de ha det. De vill ha bådaderna, och det har vi sett till att tillskapa. Vi har tillskapat både spår och vägar. Ni vill bara ha spår. Det är skillnaden.

Anförande nr 122

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Nu blev det en förbifartsdebatt här, och det är lite konstigt. Det är ett vansinnesprojekt som låser upp miljardsatsningar i en förlegad sätt att bygga upp ett samhälle. Vi behöver de pengarna för att bygga ut kollektivtrafiken och för att påskynda kollektivtrafiksatsningarna som är det enda vettiga framtida sätt att transportera sig och varor. Berthold Gustavsson vill fortfarande inte förstå att förbifarten kommer att leda till väldigt mycket trafik som ska till förbifarten. Det kommer att drabba Älvsjöborna och alla de områden som ligger kring de här stora lederna. Det kommer att bli ökad trafik genom alla de söderortsområden som ligger i anslutning till förbifarten. Det kommer att bli stora konsekvenser av detta. Det kommer bara att bli ökad bilism och inga pengar över till kollektivtrafiken. Små förändringar i de ekonomiska hänsynstagandena och minskningar på intäkter kommer att skuldsätta oss för generationer framöver.

Anförande nr 123

A b i t D u n d a r (fp): Det är roligt att vi alla är överens om det här projektet. Det tycker jag att vi ska gå vidare med. Vi har självfallet olika synpunkter på frågorna,

och det ska vi diskutera. Men när man lyssnar på dig, Cecilia, säger du att vi inte gör någonting. I Hägersten–Liljeholmen där jag är lokalpolitiker har vi byggt drygt 1 500 förskoleplatser från 2007 till och med augusti 2009. Det kan jag upplysa dig om.

Som framgår i ärendet kommer vi att få tydligare uppdrag. I Hägersten har vi något som vi kallar medborgarmöten på måndagar före nämndens möten. Där är det meningen att man ska lyssna och ta till sig synpunkter. Jag menar att du vilseleder medborgarna och fullmäktige i frågan om direkt demokrati. I de projekt du tar upp har den demokratiska processen skett i stadsbyggnadsnämnden och andra nämnder. Direkt demokrati handlar inte om att man ska göra som några som bråkar på möten vill. Det tycker jag är skillnaden.

Anförande nr 124

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Om man vill utveckla staden på ett bra sätt måste man göra det för de människor som lever i staden. Det är ju för stadens medborgare som vi ska skaffa arbetsplatser, kommunikationer och bostäder. Då måste man göra det i ett gott samarbete med medborgarna, och det tycker jag inte sker i tillräcklig utsträckning i dag. Planprocesserna går för snabbt. Man arbetar inte områdesvis. Det är frimärksplanering. Man tränger ned punkthus och radhus på platser utan att ta ett helhetsgrepp över området. Jag hoppas verkligen att Söderortsvisionen ska kunna fortsätta att konkretiseras så att man arbetar områdesvis och får en helhet. Medborgarna ska inte hela tiden behöva reagera på det projekt och det projektet utan att få ett sammanhang. Jag hoppas verkligen att Söderortsvisionen ska utvecklas till att man arbetar med olika stadsdelar gemensamt med dem som bor och lever i staden.

Anförande nr 125

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Människor runt om i vår stad är väldigt projekttrötta. Det tror jag att vi alla kan vittna om och har hört om under våra diskussioner. Man är väldigt trött på tillfälliga tomtebloss som lyser upp tillvaron under korta perioder, ofta sammanhängande med mandatperioder. Därför är visionen viktig. Det är viktigt att arbeta åt samma håll och se till att de tomtebloss som dyker upp i alla fall visar vägen åt samma håll så att vi inte gör mer än vad medborgarna anser nödvändigt och inte heller gör mindre än vad medborgarna anser nödvändigt. Det är viktigt att vara väl förankrad i visionen.

Jag vill nämna något om det som kanske är den största förändringen för de boende i de kommunala bostäderna i söderort. Det som nu pågår är unikt. I Söderortsvisionen konstaterar vi att de tre kommunala bolagen rustar hälften av alla lägenheter i söderort. Vi energieffektiviserar, stambyter och fräschar upp där man vill, där de boende är överens med bostadsbolagen om prioriteringsordningen. Vi genomför trygghetsåtgärder i den direkta närmiljön tillsammans med de boende. Det är unikt. Det har inte skett i sådan omfattning sedan områdena byggdes. 20 000 lägenheter får inom de närmaste åren energieffektiviseringar, stambyten och rustningar. Det borde ha gjorts tidigare, och nu gör vi det. Vi gör det i en lågkonjunktur. Vi gör i en tid med bristande orderingångar för ett antal företag som nu kan arbeta i området. De

kommer att befinna sig i våra ytterstadsområden och rusta de fastigheter där vi inte har gjort läxan tidigare. Nu gör vi det.

Det här kräver ett inflytande från medborgarna. Det är därför boendedialogen blir så central och viktig. Vi har sagt att det viktiga är att de boende tar upp de frågor som de känner att vi kan göra någonting åt och som berör den enskilda boende oavsett om det rör den enskilda lägenheten eller ej. Då krävs att det att vi också tar fram den handlingsplan som beskrivs i ärendet där man kan bocka av när staden har gjort det medborgarna har önskat.

Tack vare den politik som har förts på bostadsområdet och tack vare att vi har sålt ett antal lägenheter och ombildat 4 000 lägenheter i miljonprogram och även lägenheter i andra delar av staden skapar vi förutsättningar för denna stora satsning. Det ger oss ekonomiska muskler, och jag är mycket stolt över att det är en del av Söderortsvisionen.

Anförande nr 126

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tycker att det blir så konstigt, Joakim Larsson, när du säger att vi ska göra allt detta, vi ska rusta upp och göra stambyten. Jag bor i Svenska Bostäder och känner väl till hela min stadsdel. Där har Svenska Bostäder redan gjort stambyten. När jag var ordförande i min lokala hyresgästförening under väldigt många år, det är så många år sedan så det är inte riktigt klokt, vidtog vi massor med trygghetsåtgärder. Vi förstärkte dörrar och fönster. Vi gjorde energianpassningar och massor av sådant. Visserligen är det bra att man fortsätter med ett sådant arbete, men när du står här och pratar låter det som om ingenting är gjort. Det låter jättekonstigt. Jag är ganska uppdaterat på hur det är i mitt område. Det du säger stämmer inte. Jag tycker att det låter jättekonstigt. Jag tycker att det är att vilseleda människor utanför att säga det och låtsas som om det inte har redan har skett en massa saker.

Anförande nr 127

Borgarrådet L a r s s o n (m): Ordförande! Det Maria Hannäs säger är fullständigt makalöst. Vad säger du till dem som bor i de 20 000 lägenheter där det inte gjorts stambyten? Säger du: Svenska Bostäder har bytt hos mig. Jag har ett fräscht badrum.

Nu gör vi en kraftsamling och går in och gör detta under en lågkonjunktur. Inom fem år ska vi energieffektivisera, rusta och se till att det blir stambyten där det inte har gjorts tidigare. Det är någonting som sker nu i en takt som inte har skett tidigare, Maria Hannäs. Det borde ha gjorts. Det är någonting som du faktiskt borde anamma. Vi gör det också med en finansiering som jag tycker att det finns en viktig konsumentupplysning om. Vi gör det med pengar som vi har fått in genom att vi har tillåtit en del försäljningar. Det handlar bland annat om 4 000 lägenheter miljonprogramsområden, och det är också positivt.

Anförande nr 128

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker inte att frågan om renovering och upprustning av bostäder egentligen hör hemma i diskussionen om visioner för Stockholm. Det blir ännu mera fel när Joakim tar upp frågan om hur man har skaffat pengar till den här renoveringen. Det kan inte vara en vision att man först säljer ut folks boende och sedan rustar upp deras avloppssystem. Jag ska återkomma till vad som är en vision i mitt anförande senare.

Anförande nr 129

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det tog en snabb vändning här. Tomas Rudin vill inte göra kopplingar, men det handlar om ekonomi, Tomas Rudin. Det handlar om hur man finansierar rustning och byten av bland annat avloppssystem. Det handlar också om att de boende under våra boendedialoger kommer med synpunkter på hur vi kan öka attraktiviteten i områden. Det skapar förutsättningar för ännu fler människor att välja att bosätta sig i dessa områden. Det är positivt. Om de hyresgäster som vill ombilda i våra miljonprogramsområden lyckas göra detta blir det också fler boendemöjligheter. Det är positivt för området. Då kan människor som kommer till Stockholm med olika önskemål välja att bosätta sig på samma ställe. Då får vi det blandade Stockholm som jag tror att de flesta i denna sal är överens om att vi ska ha.

Anförande nr 130

M a t s L i n d q v i s t (mp): Herr ordförande, ledamöter och övriga åhörare! Det här med kvalitet skulle man också kunna kalla för lycka. En lycka för mig just nu är varje morgon passera Gubbängens tunnelbanestation där det på västra sidan finns ett jättefint fält med blåsippor. Där kan jag och andra människor stanna upp och tänka: Ja, det blir nog en vår i år också. Det var lite trögt i år, men titta! Det är på gång här.

Jag tror att det här kan ha stor betydelse för min och många andra människors hälsa. I Farstaområdet, där jag bor, finns det väldigt många vackra områden där jag och flera andra kan känna lycka på det här sättet. Man kan vandra utefter Drevvikens södra stränder vid Klockelund och hitta orkidéer i strandskogen där. Man kan vandra på Högdalstoppen och se tornfalken sväva över topparna. Man kan se kärnhökarna slå ned i vassen i Magelungens innersta vik. Man kan också ge sig ut på pärlan, Farstanäset, och titta på de fantastiska ekdungarna som finns där. Väldigt många människor som jag träffar i Farstaområdet och däromkring säger att det är just detta som är kvaliteten med att bo där vi bor.

Vi har nära till storstadens alla förlustelser och nöjen om vi vill. Det är inte alltför långt att ta sig dit. Men vi kan också när som helst gå ut utanför knuten och uppleva lite närnatur. Detta är någonting som jag uppfattar att jag är långtifrån ensam om. Birgitta Holm kan intyga hur många människor det är som kommer och vill träffa Farsta stadsdelsnämnd och prata om naturfrågor och grönområden som man av olika orsaker vill bevara. Eller hur? Ja, hon nickar där borta.

Jag vill gärna poängtera att det är viktigt att de här aspekterna kommer med i Söderortsvisionen. Jag tror att de här frågorna har tenderat att falla bort. Blåsipp-

backen som jag berättade om nyss håller långsamt på att växa igen. Det finns sly som håller på att ta över där. Det kommer att skugga ut blåsipporna om två tre år. Det behöver alltså slyröjas. Det behöver vidtas åtgärder för att de här naturområdena ska finnas kvar på det sätt som vi tycker är njutbart.

Jag vill tacka Joakim Larsson för det här initiativet till Söderortsvisionen. Jag hoppas att de här aspekterna verkligen kommer att finnas med och tas på allvar. Vi som har valt att flytta ut dit hamnade inte utanför på grund av att det var fullt i innerstaden utan av eget val.

Anförande nr 131

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Man kan gå på många ställen och glädjas över det man får se. Man kan också promenera i villaområden och få se väldigt många fina saker. Om jag har förstått saken rätt är det många på den rödgröna sidan som inte vill att det ska vara några villaområden, åtminstone inte några nya villaområden. Där växer det inte igen med sly, i alla fall inte på de flesta villatomter. Där ansas det, där planteras det, och det är privatpersoner som betalar detta och lägger ned ett otroligt arbete för att ni som är ute och promenerar ska få skönhetsupplevelser, ha en trevlig promenad och kunna njuta av alla blommor under våren, sommaren, hösten och många fall även under vintern. Anamma också att det kan få finnas villaområden där ni kan få gå omkring och njuta.

Anförande nr 132

M a t s L i n d q v i s t (mp): Det får gärna finnas villaområden. Tyvärr får sådana som jag, som inte har en villa, stå utanför staketet och titta in. Jag ska gärna komma och hälsa på dig, Berthold. Jag kommer att ta dig på orden en dag när du minst anar det. Jag vill också framhålla koloniområdena som kanske är ännu mer intensivt skötta. Jag är glad att vi har kommit fram till att de får vara kvar och att man inte har satt alltför hemska arrenden på dem, vilket jag tror att det parti som Berthold representerar i ett visst svagt ögonblick övervägde. Man kom till insikt så småningom, och det var bra att man gjorde det. Det vi vill betona är att alla som bor i ett område ska ha tillgång till de här naturområdena och kunna njuta av dem. Det är inget fel på villaträdgårdar i sig, men om Stockholm nu ska bli så trångt som man säger är det kanske inte den bästa markanvändningen att satsa på ännu fler villaområden just nu.

Anförande nr 133

M a r i a H a n n ä s (v): I en av att-satserna i det här materialet står det att stadsdelsnämnderna ska samordna det lokala utvecklingsområdet. Det är bra. Men hur ska man göra detta? Om man verkligen ska stärka stadsdelarna och det här arbetet måste det finnas resurser. Som det känns nu är stadsdelsnämnderna och förvaltningarna väldigt avlovade på personella resurser. Därför menar Vänsterpartiet att det måste till resurser för att det här ska bli ett bra arbete.

Det handlar också om frågor som integration. Man måste tillföra särskilda utvecklingspengar för att kunna jobba med de här frågorna. Det måste finnas personer som gör det här arbetet i stadsdelarna. Det är jätteviktigt, annars kanske det inte blir någonting av de här goda ambitionerna.

En fråga som inte är så stor och viktig som detta med tvärbanor, tvärspårvägar och så vidare men som vi i Vänsterpartiet tycker är viktig är till exempel att man också ska ha låncyklar i närförort.

Ann-Margarethe Livh tog upp detta med de gröna kilarna. Det är också en viktig fråga.

En annan fråga handlar om att ändra detaljplaner så att man åstadkomma fler arbetsplatser i områden där man har en plan som säger att man bara bygger två våningar. Man kanske kan ha tre eller fyra våningar med arbetsplatser i stället. Det kan också vara en god idé.

Ewa Samuelsson pratade om överdäckningar. Det är alla partier överens om. Därför är det lite svagt att inte ta fram det tydligare i det här materialet och säga att det är någonting som verkligen är en vision som alla partier verkar vara överens om.

Jag glömde förresten att säga att jag räknade ut att jag har bott vid sju tunnelbanestationer i söderort.

Det finns en fråga som vi inte är överens om, och det gäller detta med nya vägar, till exempel en väg mellan Bagarmossen och Skarpnäck. Det är vi i Vänsterpartiet väldigt emot.

Högdalstopparna är en fråga som är viktig. Sedan har vi detta med Nackareservatet och porten mot naturen. Nu när man bygger bostäder precis i det här området har man slopat detta. Det är jättetråkigt. Det är självklart att det ska byggas en sim- och idrottshall i Skarpnäck.

Något som inte har nämnts tidigare i kväll är detta med handlingsplanen. Det står faktiskt i dokumentet att det ska bli en handlingsplan. Jag ser fram emot att det verkligen stadfästs många saker i den handlingsplanen.

Nu när jag bara har 15 sekunder kvar ska jag dels yrka bifall till Vänsterpartiets reservation in kommunstyrelsen, dels säga att det är jätteroligt med den katalog med förslag som finns i det här materialet. Titta på den! Det är massor av olika förslag som är rätt roliga att läsa. Gör det!

Anförande nr 134

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Det är frågan om vilken detaljnivå det ska vara när det är en vision, Maria Hannäs. En del beskriver en vision som någonting som är ouppnåeligt men som man ska sträva emot. Under en vision brukar man ha övergripande mål, och sedan har man mål och genomförandeplaner. Därför är det

kanske inte jättenödvändigt att man går in på hur många lånecyklar man ska ha. Dessutom står det i ärendet att en hel del kommer att ligga på olika nämnder och styrelser, stadsdelsnämnder, trafiknämnden och så vidare. Det blir i den fortsatta processen som man så småningom går ned från vision till detaljnivå i själva genomförandet. Enligt min uppfattning är det därför som en del av de här sakerna inte finns med i ärendet.

Anförande nr 135

M a r i a H a n n ä s (v): Det är precis just det som alla våra söderortsbor har gjort. De har kommit med alla de här små detaljfrågorna som man bygger någonting på. Det är jättebra. Vi ville tillföra några saker till som vi kanske inte hann läsa eller som kanske inte stod. Det är de här små detaljerna som är jätteviktiga för att bygga en vision. Joakim Larsson sade förut att vi ska lyssna på medborgarna. Vi som står här är ju medborgare och känner till våra stadsdelar och de områden som vi bor i på väldigt bra sätt. Vi kan också bidra med detta.

Anförande nr 136

T o m a s R u d i n (s): Jag sade tidigare i en replik att jag skulle nämna något om vad som är en vision. Jag tycker att det dokument som vi har fått är en väldigt intressant läsning. Jag tycker också att den process som har föranlett det är väl värd beröm. Men jag är inte säker på att det här är vad man kan kalla för en vision. Det är snarast en önskelista eller, som någon sade, en katalog med idéer. En vision är någonting mycket större, någonting som uttrycker vad vi vill att staden ska utveckla på lång sikt, någonting som ger ett lyft för oss alla och en beskrivning av vad som kan åstadkommas med gemensamma satsningar.

Jag tycker inte att det handlar om upprustning av miljonprogramsområden. Jag tycker att det handlar om mycket större saker än att bara beskriva, vilket görs i det här dokumentet, vilka marknadskrafter som verkar i Kungens Kurva, Farsta Centrum och på andra ställen där det visserligen finns utvecklingskraft och där många spännande saker händer men där det snarare behövs en gemensam demokratisk idé om vad det är vi vill att den här delen av Stockholm ska bli på lång sikt, om det ska bli något över huvud taget.

Jag tror att vi måste ta fasta på de visioner som en gång i tiden har byggt den här delen av staden. Här finns några av världens mest kända platser, bland annat Skogskyrkogården som Gunnar Asplund och Sigurd Lewerentz skapade efter beslut i den här salen. Arkitekturstuderande från hela världen reser dit och undrar hur det är möjligt ett demokratiskt samhälle skapar en sådan här plats för gemensam andakt.

Här finns också andra fantastiska saker. Här finns en kronans första förläningar i Farsta Gård, som upprättades 1643, med omkringliggande barockpark. Här finns det sjöar och sjösystem som har haft förbindelser med handel och sjöfart ända ut i Östersjön. Många av de här fantastiska platserna har i dag vandringsleder där människor vistas och verkar. Här finns Sörmlandsleden som är en Sveriges vackraste

och mest sammanbundna friluftsleder. Här finns Nackareservatet med mera. Här finns Magelungen och alla de badplatser som folk spontanbadar vid.

Jag tycker att man ska skapa i sanning stora visioner för vad vi vill att Stockholm ska vara på lång sikt. Jag tycker att man ska bygga idén om Ekopark Syd. Jag tycker att man ska bygga vidare på det idrotts- och friluftsliv som redan är ett stort intresse för människor som finns i de här områdena. Jag tycker att vi ska ge anvisningar om var folk ska kunna bo och hur vi ska öka tillgängligheten när det gäller att verka och bo i de här områdena såsom man gjorde när man byggde Farsta Centrum en gång i tiden och såsom man gjorde när man byggde tunnelbanan. Jag tycker att vi ska ha visionen att bygga tunnelbanan vidare ut mot Skrubba och Tyresö som man en gång i tiden hade en idé om. Jag tycker att vi ska bygga vidare ett stadsplanerat område i Skrubba, och jag tycker också att vi ska bygga möjligheter för människor att bo och verka i de delarna av Stockholm.

Jag tycker att den här visionen är för tunn. Jag tror att vi behöver ta vid nu och jobba, gärna blocköverskridande, med att utveckla en i sanning stor vision för söderort.

Anförande nr 137

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Jag tycker naturligtvis att alla dokument måste vara levande. Det finns troligtvis inte ett enda dokument som är färdigt och en enda vision som är färdig, utan man måste fortsätta att arbeta med dem. Det är bra att diskutera utifrån olika utgångslägen.

Det har varit viktigt för mig att vi har fått med medborgarna under resans gång hittills, och det är viktigt att vi får med dem i den fortsatta processen. Du lyfter fram just det som har varit viktigt i framtagandet av dokumentet, nämligen att befästa det som människor redan tycker är bra i dag. Vad är det som gör att man uppskattar området där man bor? Nästan alla de punkter du tog fram har tagits upp av medborgarna under medborgardialogerna. Det finns belyst i dokumentet. Det är otroligt väsentligt att vi vet var vi är för att vi också ska veta vart vi ska nå. Jag är övertygad om att det här är en process som kräver just den handlingsplan som många efterlyst och som också beskrivs i ärendet.

Anförande nr 138

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker att det som står i den här visionen, som man kallar det än så länge, är alldeles för otydligt. Jag tycker att man inte alls tar tag i de svåra frågeställningarna. Bland annat skriver man att man ska ha en pendeltågsstation i Fagersjö. Det är jättebra. Det är alldeles utmärkt. Men var ska boendet byggas? Ska det byggas strandnära invid Magelungen eller ska vi se till att det blir en ekopark runt om Magelungen som gör att människor kan vistas där? Ett av de första besluten ni fattade när ni i den här majoriteten tog över var att lägga ned det projekt som handlade om att rusta upp Magelungen. Det var i sanning en vision som var skapad genom miljömiljarden. Så kan man inte göra. Man kan inte lägga ned det som vi har skapat för att möjliggöra en miljö där människor kan vistas i en naturnära miljö och sedan säga att man ska bygga en pendeltågsstation där och så får vi se vad

det blir. Då kommer bostäder att byggas alldeles invid vattnet, och tillgängligheten kommer att minska. Jag är för en pendeltågsstation i Fagersjö, men jag är också för en ekomiljö där som gör att människor kan vistas, bada och leva i ett naturskönt område. Det skulle vara en vision, till exempel en vision om Ekopark Syd.

Anförande nr 139

Rebwar Hassan (mp): Ordförande! Den här visionen handlar om exploatering och segregering, och till vilket pris? Stora delar av Stockholm går förlorade på grund av storhetsvansinne och stora projekt som Förbifart Stockholm.

Jag saknar folkhälsa och miljö som är viktigt för Skärholmen och Älvsjö. Jag vill nämna någonting som är viktigt. Miljöförvaltningen tog fram en rapport i december 2007. Där framgår att vattenkvaliteten i Sättrabadet inte är tillräckligt god för en badplats, men det saknas fortfarande resurser för att åtgärda detta. Vi pratar om visioner, men badvattenkvaliteten i Mälaren är dålig. Det finns ingen möjlighet för skärholmsborna att bada där. Det finns inga resurser. Varken Stockholm Vatten, stadsdelsnämnden eller staden tar ansvar. Jag saknar resurser. Badplatserna kommer också att bli förstörda genom Förbifart Stockholm under många år. Jag vill gärna veta hur ni tar hand om badplatsen i Sättra i samband med visionen som har koppling till folkhälsofrågor i stadsdelen.

Anförande nr 140

Berthold Gustavsson (m): Återigen, Rebwar Hassan: När ni har makten i staden sköter ni den så dåligt att stadens officiella rating sjunker. När vi leder staden, både förra gången och denna gång, har vi högsta rating internationellt därför att vi sköter staden så bra ekonomiskt. Vi ser till att det finns pengar tillgängliga för att genomföra det som vi beslutar om och se till att det fungerar.

Du pratar om att detta är för att det ska bli ökad segregation, men det har väl sällan gjorts så mycket för att det ska bli en bättre integration än vad som görs nu när man har blandade upplåtelseformer i betydligt större utsträckning, inte minst i Skärholmen där man blandar bostadsrätter och hyresrätter så att man får en blandad befolkning.

När det gäller utvecklingen i sjöarna har vi ett mycket ambitiöst sjörestaureringsprogram som vi håller på att genomföra. Det ska vi fortsätta med.

Anförande nr 141

Rebwar Hassan (mp): Vi i Miljöpartiet är för mångfald när det gäller bostäder, men jag pratar om strandbadet. I Stockholm finns det flera som är inblandade i strandbadet när det gäller ansvarsfördelning mellan olika förvaltningar och stadsdelsförvaltningen. Det är olika aktörer som är ansvariga för strandbadet i Sättra. Men det saknas resurser sedan 2007. Miljöförvaltningen har kommit med en rapport om att det är dålig badkvalitet på Sättrabadet, men jag saknar vattenfrågor i era visioner. Det är viktigt i den södra delen. Vi har Mälaren på södra sidan.

Anförande nr 142

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Jag vaknade när Tomas Rudin pratade om en pendeltågsstation i Fagersjö. Jag har bott i Fagersjö sedan 1962. Då stannade tåget där, och det byggdes jättemycket lägenheter. Innan fanns det bara villor där. Man lade ned tåget, och sedan fick vi åka pendeltåg. Det var väldigt snällt mot alla barnfamiljer som ingen bil hade, så det är bra att Tomas tog upp det där.

Så har vi Söderortsvisionen. Berthold, du säger att det har gjorts mycket, men jag vill prata om sjöarna. Det har inte gjorts ett dugg med Drevviken och Magelungen. Magelungen håller på att växa igen vid Fagersjö. I Drevviken, läste jag, håller kräftorna på att ta slut på grund av vattenföroreningar. Under er borgerliga period har ingenting hänt på det området. Det finns fina mål och åtgärder, men inget har gjorts. Prata går an, men göra något är tydligen värre.

Joakim sade att man lyssnar på medborgarna. Javisst, lyssna gärna – men gör något också! Bifall Socialdemokraterna!

Anförande nr 143

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): När det gäller Magelungen och Drevviken kanske Lilian känner till att kommunerna har planmonopol. Det var på gång, och det fanns avsatta medel för att muddra i Magelungen och Drevviken, men Huddinge kommun sätter sig emot detta, och då kan inte Stockholms kommun köra över Huddinge och göra det mot deras vilja. Så ligger det till, och det är därför det är stoppat för närvarande.

Lilian Falkbäck får gå på Huddinge kommun om hon vill ha någon ändring till stånd där.

Anförande nr 144

L i l i a n F a l k b ä c k (s): Det var ett försök, men det som ligger vid Fagersjö var ju Stockholms kommun, så det hade gått bra att fortsätta.

Anförande nr 145

S t e l l a n H a m r i n (v): Eftersom Magelungen kom upp så ska jag bara tillägga att den borgerliga sidan i Stockholm Vattens styrelse – jag vet inte om ordföranden är här nu; det är han inte – förslog att projektet skulle avslutas helt och hållet. Genom ingripande från Vänsterpartiet lyckades vi vid sittande möte få den borgerliga majoriteten att inte verkställa det här beslutet utan skjuta upp det till mötet därpå, och då tog man ett beslut om att undersöka möjligheterna att fortsätta arbetet. Men det var alltså ett förslag lagt på styrelsens bord från början om att avsluta projektet och lämna tillbaka 30 miljoner som var avsatta för detta. Det var vi i oppositionen som lyckades rädda projektet.

Det är sant att majoriteten efter detta tog kontakt med Huddinge kommun och att Huddinge kommun tyvärr inte var villiga att ställa upp. Men det finns faktiskt

mycket man kan göra också på Stockholmssidan, och jag hoppas verkligen att man från den borgerliga sidan nu inte lämnar tillbaka de här pengarna utan behåller dem så att vi kan lösa problemet med Huddinge kommun – jag tror egentligen att det bottnar i ett missförstånd – och använda de här pengarna så att de kommer hela sjön Magelungen till godo.

Men det fanns faktiskt ett aktivt förslag från borgarna om att stoppa hela projektet långt innan Huddinge kommun hade sagt nej.

Anförande nr 146

Borgarrådet L a r s s o n (m): Nu har två ledamöter tagit upp frågan om bland annat Magelungen. Jag försökte snabbt att titta i reservationerna, men jag har inte sett att ni i reservationstext har tagit upp Magelungen som en viktig del av Söderortsvisionen.

Jag kan förstå varför ni inte har gjort det. Det hör nämligen inte riktigt hemma i ett visionsdokument som sådant att benämna detta. Men sanningen rörande Magelungen är att det har pågått ganska intensiva diskussioner med en närliggande kommun, det vill säga Huddinge. De är väldigt intresserade av att veta vad som blir konsekvenserna längre ned på deras sida av en muddring. Det tycker jag är väsentligt att reda ut.

Att man har en god dialog med våra Södertörnskommuner när vi nu tar fram en diskussion kring Söderort och då nämna diskussionen kring Magelungen är helt korrekt, men jag håller inte riktigt med om att det ska in i visionen.

Anförande nr 147

S t e l l a n H a m r i n (v): Med den takt som arbetet med att restaurera Stockholms sjöar går i hamnar det väl tyvärr bland visionerna, även om det nog inte borde göra det, för det hade vi kunnat fixa ganska snabbt. Det hoppas jag att vi ska kunna göra nästa mandatperiod.

Min poäng var dock att den borgerliga sidan faktiskt föreslog att projektet skulle stoppas och att vi lyckades hindra att så skedde. Jag hoppas fortfarande att man från den borgerliga sidan sparar dessa pengar så att vi kan gå vidare med projektet i Magelungen.

Anförande nr 148

T o m a s R u d i n (s): Ordförande! Joakim säger att den här frågan inte hör hemma i en vision, men avloppen i miljonprogrammen hör däremot hemma där.

Vi gör ett tankeexperiment. Vi tänker oss att Brunnsviken utanför Hagaparken håller på att växa igen i en sådan takt att man från sommar till sommar kan se hur många ytterligare meter av din badplats, den underbara plats där du har vistats på somrarna, växer igen rent fysiskt. Skulle det inte vara ett problem av tillräcklig dignitet för oss att diskutera i den här salen?

Det är precis vad som händer i Magelungen just nu. Det som händer är tyvärr inte heller en konsekvens eller en naturlig utveckling av hur sjöar utvecklas i staden, utan det beror på vad som har skett i dagvattenutsläpp både på Stockholmssidan och på Huddingesidan.

Nu var inte min ambition att lyfta upp den här frågan bara som en enda enskildhet, utan jag menar att för att kunna skapa framtida förutsättningar för framtida befolkningar att njuta av de värden vi har måste politiken hänga ihop över mandatperioder och över olika kommunala dokument. Det kräver av oss som arbetar med politiken att vi har möjlighet att kunna sätta samman planer som tar hänsyn både till händelseutvecklingar under en mandatperiod, över i ett visionsarbete i en annan mandatperiod. I det här fallet har vi ett exempel på hur det inte gjordes möjligt genom att man rev upp ett beslut som fanns och som var finansierat genom Miljömiljarden och som nu renderar att sjön växer igen.

Det finns andra problem i detta område som rör tillgängligheten. Jag nämnde att om man nu bygger den här pendeltågsstationen, vilket är bra, så kommer trycket att öka på byggnationen. Var ska den ske? Jag tycker att man måste ha en idé om detta. Jag tror att för att kunna ha en idé om hur människor ska kunna befolka Södertörn, vilket jag tror är en stor utveckling för Stockholm, och att människor via de infrastruktur-möjligheter som finns där – vägar, kollektivtrafik och annat som vi vill skapa som också finns beskrivet i det här dokumentet med tvärförbindelser och annat – så måste vi formulera sådant som gör i sanning möjligt att prata om en vision. Det måste nämligen ske på ett sådant sätt att finns framtida värden att slå vakt om. Jag har nämnt Ekopark Syd som ett område, vilket också finns nämnt i reservationen från Socialdemokraterna i stadsdelsnämnden i Farsta, som ett sådant exempel.

Det finns andra sådana exempel när det gäller fritids-, kultur- och idrottsutövande i de här områdena. Här ligger några av Stockholms närmaste golfbanor. Här ligger Stockholms mitt i city liggande skidbacke. Här finns utmaningar i form av löpning, gång, simning, rodd och allt möjligt. Inga av de discipliner som finns inom sådant som människor utövar och njuter av nämns i det här dokumentet. Det bara avfärdas som idrott och att satsa på idrott.

Men ska man göra det måste man också där ha idéer om sådant som skapar förutsättningar, nämligen stora anläggningar och vad det ska bli i framtiden, där gemensamma resurser kan skapa förutsättningar för människor att verka. Då kan man inte från en mandatperiod till en annan skära bort sådant man redan har bestämt på oklara skäl, som i exempelfallet Magelungen.

Anförande nr 149

Borgarrådet L a r s s o n (m): Hur i hela friden menar du, Tomas? Skulle vi i visionsdokumentet beskriva var bostäderna ska ligga kring vad som kan bli konsekvensen av om pendeltågsstationen öppnas? Är det inte rimligt att ta upp en fråga som faktiskt har nämnts från dem som bor i Fagersjö, det vill säga att pendeltågsstationen som ändå har funnits i området faktiskt öppnas på nytt och att det i sin tur kan skapa förutsättningar för att bygga i området, att låta människor som är

intresserade av att förverkliga sina drömmar och bygga i området och att fler flyttar till området vilket är positivt för Fagersjö?

När det gäller den andra delen är jag väldigt trött på att höra dig, Tomas, raljera över de hyresgäster som nu får stambyten, energieffektiviseringar och uppfräschning av fastigheter, vilket du borde ha gjort något åt för länge sedan. Varför raljerar du över det? Det är 20 000 hyresgäster som kommer att märka en del förändringar de närmaste fem åren, mitt under lågkonjunkturen. Det är väl ändå något som kommer att påverka Söderort? Tror du inte det?

Anförande nr 150

T o m a s R u d i n (s): Jag tror att det framför allt kommer att märkas på deras hyror.

Men varför jag tar upp kritiken här, Joakim, är för att jag inte tycker att detta hör hemma i ett visionsdokument. När du säger att du ska formulera en vision för Stockholm så handlar det om hur man ska byta avloppen för folk som bor i söderort. Det är det jag tycker är fel. Det är självklart att vi ska göra ett underhåll på de här fastigheterna, och det är självklart att den ambitionen ligger fast, men det är kopplingen till visionen som blir så konstig.

Varför jag nämnde exemplet med Fagersjö var för att det har en kommunalpolitisk historia. För dem av er som kan det i den här salen var det så att när vi tog diskussionen om detaljplanen om att bygga i Fagersjöskogen blev det ett herrans liv, en opinion bland annat i Fagersjö och hela söderort som ledde till att det lades en grön hand över Fagersjö. Där stannade också planen på en pendeltågsstation.

I och med att ni i det här dokumentet säger att vi bör ha en pendeltågsstation i Fagersjö, vilket jag stöder, säger man också att det ska byggas bostäder. Då reses frågan direkt: Var ska det byggas? Då säger jag: Skapa en Ekopark Syd! Skydda de områden som folk älskar och bygg på det som folk accepterar!

Det är det som ska uttryckas i ett visionsdokument.

Anförande nr 151

A b i t D u n d a r (fp): Jag lyssnade på Tomas, och det var lyriskt och vackert om gröna ängar och Farstas historia. Det tycker jag är jätteintressant, men jag blir förvånad och bekymrad när Tomas Rudin inte kan se den socioekonomiska skillnaden mellan stadsdelarna. Jag tycker att det skulle vara mer diskussion om hur vi ska bygga ihop våra stadsdelar, hur vi ska göra så att till exempel Rågsved ska bli lika intressant som Mälarhöjden eller Tallkrogen. Fagersjö är samma sak; det har blivit isolerat och skilda världar. Det Tomas diskuterar är vackert, men det bekymrar mig och oss. Vi vill göra något åt problemet.

Därför har vi i visionen sagt att vi tycker att det är jätteviktigt att man bygger ihop stadsdelarna infrastrukturmässigt. Då höjer man statusen, och alla söderortsbor

tycker att man ska göra det också. Jag blir förvånad, för det tycker inte du, verkar det som. Vi borde åtminstone diskutera mer om dessa frågor än att måla upp en vacker vision.

Anförande nr 152

T o m a s R u d i n (s): Jag gör det därför att jag tror att när man ska bygga en stad så måste man bygga på de kvaliteter som finns i ett område. Jag tycker att man missar det i det här dokumentet genom att man bara blandar olika typer av önskningar ovanpå varandra i stället för att utgå från de kvaliteter som faktiskt finns där.

Det är vackert, och det är viktigt att bygga på det som finns i ett område. Jag nämnde inte att samma Sigurd Lewerentz byggde till exempel Markuskyrkan som också är en plats som folk åker och besöker och som ligger vid mynningen till det fantastiska Sörmlandsleden. Det är något som hela Sverige njuter av. Hela världen åker dit och tittar på det, och vi nämner det inte ens i vårt dokument, utan vi säger bara att vi ska bygga lite till, en väg här, lite mer boende där, lite mer avlopp, lite mer sådant som vi redan gör. Vi bara bygger på sådant vi redan gör. Jag tycker att vi måste skapa utifrån vad som är de stora kvaliteterna, och det är därför jag pratar om det.

Du tar upp folkhälsoaspekterna, och jag tar gärna den diskussionen, men jag tror att man ska göra det utifrån vad människor i de här områdena själva kan skapa utifrån det kulturliv de själva lever i. Den egna kulturen kan skapa framtida möjligheter att också ta sig ur de sociala problem som finns i de här områdena.

*§ 15 Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL)
kvartal 3 2009, äldreomsorg*

*Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL),
kvartal 3 2009 (utl. 2010:41)*

Anförande nr 153

K a r i n R å g s j ö (v): Det är väldigt bra att vi har de här rapporterna så att vi kan följa utvecklingen. Jag tänkte fråga Ulf Kristersson lite om kontaktpersoner, för det använder sig stadsdelsnämnderna av väldigt mycket.

Nu har det kommit en revisionsrapport – Styrning, uppföljning och kontroll – om hur det ser ut för barn och unga i den här staden. Då visar det sig att det här med kontaktpersoner tyvärr används, om jag får uttrycka mig så, slafsigt i stadsdelsförvaltningarna. Jag börjar bli lite orolig när jag ser att kontaktpersoner även används för exempelvis LSS och väldigt svåra fall.

Jag undrar vart vi är på väg, om du har tänkt över det och hur man ska utveckla det här med kontaktpersoner. Jag tycker det är lite risky när man ser att revisorerna lyfter upp som ett stort problem att förvaltningarna i allt högre grad använder sig av kontaktpersoner i fall som behöver något helt annat.

Anförande nr 154

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Rätt social insats ska användas för rätt uppgift. Naturligtvis är det så. Finns det en sådan kritik måste vi gå till botten med den.

Annars är det två saker som är värda att poängtera med kontaktpersonerna. Det ena är att vi håller på med en stor utvärdering, för vi vet inte om effekterna av kontaktpersonerna är av det slag som de borde vara. Det är Stockholms i särklass vanligast använda sociala insats – en helt utvärderad modell och metod över huvud taget. Det andra, ska man samtidigt säga, är att det är en av få, såvitt vi kan bedöma, genuint meningsfulla regelbundna insatser som lekmän kan göra för andra människor i behov av ett viktigt mänskligt om än icke professionellt stöd.

Det förtar inte behovet av att veta att vi gör rätt saker, men jag gillar själva idén att man som enskild medborgare i samhället kan vara med och på någorlunda rimliga amatörmässiga premisser hjälpa till och stötta människor som behöver gemensamt stöd.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (v): Jag håller absolut med dig om att vi behöver kontaktfamiljer och kontaktpersoner, men när revisionskontoret skriver att de vill understryka att kontaktpersonerna är en lekmannainsats som inte ska tillämpas i de fall där det

finns behov av professionell insats, då blir jag orolig. Jag vill bara säga det. Det är bra om man stramar upp det här så att förvaltningarna lär sig att inte använda det på grund av nedskärningar.

Anförande nr 156

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Rapporteringen för kvartal 1 2009 visade att andelen domar som gått emot staden var hög. Gällande vård- och omsorgsboenden var den över 40 procent. Vi anser att det behövs en utredning av orsaken, eftersom trenden i rapporteringen för kvartal 2 2009 håller i sig med 42 domar som gått staden emot för vård- och omsorgsboenden och 38 procent för servicehus.

Det kan dessutom röra sig om ett större antal felbedömningar än vad som framkommit eftersom vi inte vet något om de avslag som inte har överklagats. Om detta fortsätter måste orsakerna klagöras.

Anförande nr 157

B o r g a r r å d e t S a m u e l s s o n (kd): Eivor tar upp en viktig fråga. Vi måste absolut följa de här domsluten och se vad det kan bero på att utvecklingen ser ut på det här sättet.

Men man ska också komma ihåg att i förhållande till jag tror över 60 000 olika ärenden som man har inom äldreomsorgen runt om i vår stad så är det ändå ett litet antal domar som går staden emot i förhållande till hur många beslut som faktiskt fattas inom äldreomsorgen. Icke desto mindre måste naturligtvis varje enskilt domslut kollas igenom och se vad som anförs som skäl för att domslutet går emot staden. Det är viktigt att följa upp.

Anförande nr 158

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Fru ordförande! Det man kan se i den här rapporteringen är att när det gäller Östermalm hade man ett väldigt stort antal icke verkställda beslut. Det var hela 20. Samma antal hade i redovisningen tackat nej, eftersom man ville komma till ett annat boende än det man hade hänvisats till.

De som tackar nej på Östermalm är de som har ett flertal andra boenden som första prioritet. Man har till exempel Borgerskapet, Löjtnantsgården, Riddargården, Körsbärsgården och Stockholms sjukhem som första alternativ. Platserna är begränsade, så man kommer inte in utan tackar nej, och så rullar det på.

Det finns inga tydliga flyttströmmar eftersom det inte går att få fram hur många som flyttar in i ett tillfälligt äldreboende i avvaktan på en ledig bostad. Men det är tydligen så att uppfattningen inom förvaltningarna i innerstaden är att det är många som vill flytta, men de klarar inte av en andra flytt.

Det står också i synpunkterna att införandet av valfrihet visserligen kan innebära att fler väljer att stå i kö och vänta på önskat boende. Samtidigt kommer den äldre att ha ett större utbud av boenden att välja mellan och är inte längre hänvisad till boenden i den egna stadsdelen.

Men nu visar det sig att de äldre väljer boende i den egna stadsdelen eller på de populära boendena i innerstaden i väldigt stor utsträckning, så den här valfriheten är egentligen, och det har jag sagt tidigare, inte så mycket valfrihet eftersom platserna i boendena är begränsade.

Anförande nr 159

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Först vill jag naturligtvis lyfta fram det positiva med att valfriheten finns, annars hade man blivit hänvisad till ett boende och fått tacka ja vare sig man ville dit eller inte.

Sedan ser jag det verkligen som en uppmaning till alla andra boenden som inte blir önskade i första hand att se över sin kvalitet, för när vi nu ersätter lika mellan privata och kommunala boenden har alla möjlighet att se till att de har en kvalitet som gör att de blir valda i första hand av de äldre.

När det gäller Östermalm är det faktiskt så att där det faktiskt tillkommit nya äldreboenden som kan tillgodose Östermalmsbornas önskemål om att bo just i sin stadsdel. Det är två privata: Löjtnantsgården som blev klart för två år sedan och nu i höstas ytterligare ett privat äldreboende på Östermalm.

Men det är som sagt verkligen en utmaning för dem som inte blir valda att se till att kvaliteten utvecklas.

Anförande nr 160

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Nu har jag bara nämnt Östermalm, och jag vet inte riktigt hur man väljer i andra stadsdelar, om man även där väljer inom den egna stadsdelen och hur långa köer det är där. Eftersom de äldre är ganska skröpliga när de kommer in kommer de aldrig till de önskade boendena.

Anförande nr 161

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Fru ordförande! Jag blev inte riktigt klok på vad Birgit Marklund Beijer tycker om möjligheten för de äldre att välja eller att stå kvar i kön om man inte kommer in på sitt förstahandsval. Är det bra att de har möjlighet att välja, eller tycker du att det förra systemet var bättre?

Anförande nr 162

B i r g i t M a r k l u n d B e i j e r (s): Det är bra att man får välja, men det jag menar är att det egentligen inte är någon valfrihet eftersom de aldrig kommer att

komma in på de populära boendena, då antalet platser är begränsat. Då blir det liksom ingen valfrihet.

Anförande nr 163

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja ställa en fråga till Ewa Samuelsson. Det gäller de här fallen där man fått bifall på sin överklagan. Det är ändå ett antal, och det är naturligtvis något att jobba vidare med för att undersöka vad det beror på.

När det gäller den andra delen undrar jag om du är säker på att det är tillräckligt många som överklagar. Det handlar ju om att man kanske är ganska dålig och skröplig när man själv eller anhöriga söker. Man vet inte riktigt hur proceduren är. När vi nu, som jag förstod på dig, ska ut och granska detta borde man kanske också granska vilken tid biståndsbedömare har att informera om överklagandeprocessen och så eftersom man som biståndsbedömare har skyldighet att göra detta.

Har du någon kommentar till det? Jag tycker att det är viktigt att vi tittar på hela den här delen, för det är väldigt känsligt för många. Jag har pratat med en del som har haft synpunkter och sagt att de inte visste att de kunde göra så. Då blir jag lite skraj. Man tar över huvud taget upp bristande information ganska ofta, och det oroar mig.

Anförande nr 164

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! När det gäller information vet väl alla att det är bland det svåraste som finns. Man brukar säga att om ska informera ska man tala om att man ska informera, sedan informera och därefter tala om att man nu har informerat så att det har gått riktigt in. Detta är naturligtvis hela tiden någonting som man måste följa upp.

Men när det gäller just möjligheten att överklaga är det ibland också en diskussion om att faktiskt biståndshandläggarna hjälper till att överklaga om man inte kan få hjälp av anhöriga. Biståndshandläggarna är alltså väl medvetna om att de måste informera om detta om det inte finns någon anhörig eller om man inte själv klarar av att överklaga.

Hur ska man kunna veta om det är tillräckligt många som överklagar? Det viktiga är ju att vi följer upp de domar som har gått staden emot och varför dessa domar ser ut som de gör. Jag kan i och med att jag vet att vi har ändrat riktlinjerna och i vissa fall gjort dem generösa förundra mig lite över att vi ändå får domar emot oss. Då är det klart att vi måste se över hur de besluten som biståndshandläggaren har tagit har fattats.

Anförande nr 165

B e r i t K r u s e (s): Det är det jag menar, Ewa Samuelsson. Det är svårt med information, men det är också särskilt känsligt när det gäller de grupper som ofta är i ett läge att de jättelång tid har funderat på om de ska söka. Egentligen vill man ju bo

hemma, man vill inte, och så vidare, och så hamnar man i ett läge där man kanske får det här emot sig.

Jag säger inte att biståndsbedömarna missar i sitt hantverk i detta, men det kommer fram signaler som gör att man ändå kanske borde ta frågan på allvar och ta upp det med stadsdelarna för att se om man kan undersöka det och förbättra informationen. Det är oerhört viktigt. Den behövs kanske på ett annorlunda sätt för dessa människor än för oss vanliga friska.

*§ 18 Införande av rökfri arbetstid i Stockholms stads verksamheter (utl. 2010:43)**Motion om Rökfri arbetstid för personal som arbetar med barn, äldre och människor med funktionsnedsättning (utl. 2009:191)*

Anförande nr 166

Stefan Nilsson (mp): Fullmäktige och åhörare! Det beslut som fullmäktige kommer att fatta om en stund tycker vi från Miljöpartiet är väldigt glädjande. Det blir nu rökfri arbetstid som norm för stadens anställda om bara ett par tre veckor.

Jag tror att rökfri arbetstid kommer att ses som lika naturligt kanske redan om något år eller två i Stockholm som rökfritt på restauranger har blivit. Det tycker de flesta numera är en självklarhet. Jag tror att det blir samma sak med rökfri arbetstid.

Jag lade alltså för Miljöpartiets kommunfullmäktigegrupp fram en motion för snart två år sedan – i juli 2008 – som vi nu ska behandla tillsammans med det ärende som kommunstyrelsen har lagt fram. Jag föreslog i den motionen att man skulle införa rökfri arbetstid, och jag nämnde i motionen de yrkesgrupper som jobbar med barn, äldre och människor med funktionsnedsättningar. Skälet till det var för att visa att det i första hand är för tredje man, dem som kommer i kontakt med de anställda, som det här är viktigt.

De brukare som kommer i kontakt med våra anställda är äldre med hemtjänst, äldre på äldreboenden, personer med funktionsnedsättningar som har personlig assistans eller bor i boenden och inte minst barn på förskolor och skolor. Att nu borgarrådet föreslår att man ska inkludera även de få övriga i stadens verksamheter som inte jobbar med de här grupperna är naturligtvis bra det också.

Det är en viktig del av livskvaliteten att inte behöva utsättas för rök, rökpartiklar eller rökluft, och när det gäller barn och ungdomar är det dessutom viktigt att vuxna är bra förebilder. Barn och ungdomar tar efter hur vuxna gör även när det gäller rökning.

Det finns fler fördelar. De som vill sluta röka får det lättare att göra det när arbetskamraterna inte tar rökpauser eller luktar rök. Samma sak gäller äldre eller funktionsnedsatta personer. Det blir lättare för dem att sluta röka om inte personalen som kommer på besök luktar rök. Väldigt många människor som röker vill sluta röka, och det här beslutet kommer att göra det lättare för dem.

Borgarrådet skriver i sitt förslag till beslut att rökarna bör erbjudas hjälp och stöd att sluta röka, vilket alltså är jätteviktigt. Men då är det också viktigt att alla rökare i kommunens verksamheter verkligen får den hjälp och de verktyg för att sluta som de behöver. Nikotin skapar faktiskt ett större beroende än alkohol och heroin. Det är en annan sak att de sociala konsekvenserna inte är lika stora, men beroendet och svårigheten att sluta är faktiskt ännu större.

Detta är den del där jag är mest intresserad av att höra vad Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna kommer att säga i den här debatten. Vad kommer ni att erbjuda de anställda som vill sluta? Vi tycker att det är självklart att de ska erbjudas hjälpmedel, till exempel nikotintuggummi eller plåster, och kanske allra viktigast, kurser i rökavvänjning. Det räcker inte att logga in på Internet och få stöd den vägen, utan man behöver träffa andra i samma situation och någon som coachar gruppen.

Detta var en sak som vi tryckte på i den här motionen, och vi hoppas verkligen att vi här i fullmäktige kan vara överens om att detta är väldigt viktigt. Det är inte bara en restriktion av vad man får göra på arbetstid, utan vi måste också hjälpa dem som verkligen vill sluta röka.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 167

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! När jag som nybliven lärare på 70-talet fick min första tjänst i en kranskommun här i Stockholm åkte jag varje dag hem med rinnande ögon. Då rökte man nämligen inne i personalrummet. Det var ingen som diskuterade om passiv rökning eller inte, utan så såg det bara ut. Vi som inte var rökare fick acceptera det.

Om jag då hade sagt att om något årtionde kommer man inte att få röka på flyget eller på restaurang så hade säkert ingen trott mig. Ni vet de farhågor som blossade upp om flygtiden. Det skulle inte vara några som reste längre om man inte fick röka framför allt på långfärder, och restaurangerna skulle tappa alla sina besökare.

Nu har vi sett hur verkligheten ser ut, och det är klart att vi som stad också måste ta vårt ansvar när det gäller hälsofrämjande åtgärder. Jag vill understryka vikten av att det handlar om rökfri arbetstid. Ibland vill en del försöka få fram att det handlar om att få personal att sluta röka. Så ser det absolut inte ut. Däremot ska vi försöka stödja den personalgrupp som är intresserad av att sluta röka. En del nämnder och verksamheter har redan tagit tag i den här frågan och startat arbetet på olika sätt. Vi har valt att inte säga att avvänjningen ska gå till på ett speciellt sätt, utan verksamheterna, stadsdelsnämnderna och bolagen har själva tillsammans med dem som arbetar att komma med förslag hur man vill tillgodose stöd och hjälp när det gäller att sluta röka för den som så önskar. Det roliga är ju att det är ganska många som faktiskt hör av sig och säger tack för den här puffen, det var vad jag behövde, och vi är glada att vi kan hjälpa dem på det här sättet.

Anledningen till att vi i majoriteten tog upp den här frågan var de kontakter som togs av äldre. Det var föräldrar till barn i förskola och skola som inte riktigt accepterade att en stor del av personalen, på vissa håll naturligtvis fler än andra, luktade rök på arbetstiden när de var inne i sin tjänstgöring.

Jag ser fram emot att vi fattar det här beslutet i kväll, och jag ser också fram emot att verksamheterna tar sitt ansvar och ger stöd till dem som önskar sluta röka, och att man har ett varierat utbud av stöd och hjälp – alltifrån coachning som någon nämnde

till gruppträffar eller vad det nu kan vara. Det är ett behov som ser olika ut hos enskilda personer som vill sluta röka. Det är dock en rökfri arbetstid vi ska ha och absolut inte något tvång när det gäller rökning utanför arbetstiden. Det är viktigt att understryka.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 168

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Ordförande, fullmäktige! Centern har i detta ärende en avvikande mening. Det är inte så att vi inte tycker att det är bra att folk slutar röka, men vi tror inte på ett förbud. Inför man rökfri arbetstid inför därmed ett förbud mot att röka på arbetstid.

Vi tror mer på morot än på piska. Om man har ett förbud, hur hanterar man då folk som bryter mot det här förbudet på en enskild arbetsplats? Ska man ge dem avdrag på lönen, eller hur har man tänkt sig?

En annan sak som stör oss är att det här förbudet endast ska gälla de anställda och inte förtroendevalda i stadens nämnder och styrelser, för att inte tala om oss här i fullmäktige. Ska vi besluta någonting som vi själva inte ställer upp på? Det tycker jag är dåligt. En politiker *måste* leva som hon eller han lär, och därför yrkar jag bifall till Centerns reservation, vilket betyder avslag på förslaget.

Anförande nr 169

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Centerpartiet har ju under den här mandatperioden på olika sätt försökt profilera sig i vissa konkreta sakfrågor och ibland klarat det ganska bra med tanke på att ni har ett mandat av 101 här i salen. Inget parti vill bygga så höga hus som Centern. Inget parti vill ha så låga skatter som Centern och därigenom inte heller en så liten offentlig sektor här i staden. Och i den är frågan är det en centerpartist som avstyrker att vi inför rökfri arbetstid, medan övriga 100 ledamöter yrkar bifall.

Ni har lyckats i att profilera er i det här.

Anförande nr 170

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Det där är ju demokratins villkor. Man strider för det man tror på, och sedan blir man besegrad – i vissa fall.

Anförande nr 171

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Egentligen är det en ganska fantastisk resa vi har gjort i många länder när det gäller rökning. Jag minns när man rökte i alla bilar, på alla daghem, på lektioner och så vidare. Att det nu inte är så längre är en kombination av information, lagstiftning, hjälp och förbud. Det har framför allt lett till en attitydförändring, tror jag, som gör att man inte längre tycker

att det är tufft och smart att röka, utan det är något folk smyger med och nästan skäms för. Det är fantastiskt att man faktiskt har lyckats med det.

Därför är det logiskt att man kommer med det här förbudet i staden. Jag tycker att det är glädjande att vi kan enas om det, men jag tycker också att det är självklart att det ska gälla även förtroendevalda och upphandlade verksamheter som staden finansierar. Detta står i det särskilda uttalande som jag tror har förvandlats till ett förslag till beslut från s och v. Där står att vi vill att det ska framgå av beslutet att detta ska gälla även politiker.

Jag tycker det är lite tråkigt om Centerpartiet försöker få detta till något slags frihetsfråga. I så fall handlar det väl om friheten *från* att bli plågad av rök för dem som *inte* utsätter sig själva för det? Det är ju det det handlar om. Rökarens frihet finns kvar, men inte i ett arbete som rör andra.

Jag vill alltså hänvisa till det jag tror är ett förslag till beslut från s och v i kommunstyrelsen.

Anförande nr 172

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Jag undrade också lite vad det är, för på det ena stället står det ett särskilt uttalande. Det får ni reda ut.

När det gäller övriga verksamheter som drivs enskilt, bland annat äldreomsorgen, för vi naturligtvis den diskussionen när vi träffar dem. Många är redan på gång och har infört det. Det här är alltså något som rullar på, och naturligtvis kommer vi framöver att också kunna kräva det av dessa verksamheter, men det finns som sagt en positiv approach redan nu.

Att det inte nämns speciellt i ärendet när det gäller förtroendevalda handlar om att det var en diskussion om att många är fritidspolitiker, alltså utanför sin ordinarie arbetstid, och därför blev det inte inskrivet. Själv har jag dock inga problem med att det införs och gäller alla.

Anförande nr 173

A n n M a r i E n g e l (v): Det är väl ingen som hindrar någon att röka på sin fritid, varken som anställd eller som fritidspolitiker, men man ska naturligtvis göra likadant när det gäller rökpauser och rökmöjligheter. De rökmöjligheter som fanns här inne i stadshuset tidigare har också försvunnit. När jag började här fanns det särskilda rökbås där folk fick stå och skämmas.

Jag tycker att det är självklart att regler som gäller anställda i kommunen ska gälla också upphandlade verksamheter som kommunen finansierar. Därför bör naturligtvis även detta skrivas in.

Anförande nr 174

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag började också undra var den där reservationen tog vägen och var nog lika förvirrad jag. Nu har vi rätt ut det, och det är riktigt som Ann Mari Engel säger: Vår reservation handlar om att också vi politiker när vi representerar staden ska vara rökfria.

Vi tycker att det här är bra. Jag jobbar i en verksamhet som har infört rökförbud på arbetstid för många år sedan. Det fungerar faktiskt bra. Det är väldigt bra att även Stockholms stad anammar det som parlamentet lite högre upp på Hantverkargatan har gjort.

Vad jag däremot lyfter ett litet varningens finger för är hur det här hanteras på enheterna. I landstingsverksamheten öste man skriftliga varningar och disciplinära åtgärder över vaktmästarna men inte över de chefläkare som fortsatte att smygröka på en väl vald synlig plats på sjukhusområdet. Det måste vara väldigt viktigt och tydligt att detta gäller alla och att det kanske inte i första hand är disciplinära åtgärder man ska komma med när någon bryter mot förbudet, utan då behövs hjälp. Tro mig – jag har gjort den här resan, och man behöver väldigt mycket hjälp.

Hjälpen kan se olika ut, men det kan vara något slags gruppverksamhet och också att bli erbjuden nikotinhjälpmedel. Det är en väldigt billig peng för att få rökfri personal.

Jag yrkar bifall till den reservation som s och v har i kommunstyrelsen.

Anförande nr 175

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det är självklart att det ska gälla alla. Jag har ibland fått frågan om man inte kan få dispens någonstans, men så är det inte. Antar vi nu det här ärendet, som vi verkar överens om att göra, är det klart att det gäller alla. Jag är också glad över att facken redan när den här frågan togs upp i fackliga förhandlingar var helt överens med förslaget. Jag ser fram emot vårt beslut i kväll.

Anförande nr 176

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet att facken är för det, men jag tror att gnisslet kommer om man på enheterna tillämpar disciplinära åtgärder, vilket man faktiskt har gjort inom landstingen, disciplinära åtgärder som inte gäller de höga posterna utan för dem som har minst utbildning och jobbar lika hårt. Det känns inte rättvist.

Jag tror inte att det blir så, men däremot tror jag att det är viktigt att tänka tanken att det är möjligt.

§ 21 Interpellation om personalneddragningar (nr 2010:4)

Anförande nr 177

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 178

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Sten Nordin! Vad roligt – återigen en interpellation om personalpolitiken som både du och jag älskar!

Jag har ställt tre frågor i min interpellation. Jag får svar på den sista där du säger nej, vi förhandlar inte om avtalet. Resten är inte ett svar, och det var väl ungefär så jag funderade redan när jag skrev interpellationen: Det blir väl som vanligt en massa ord, och sedan har jag jättesvårt att hitta det som är svaret på mina frågor.

Så blev det. Sten Nordin beskriver inte i svaret om det har blivit några förändringar. Han beskriver inte vad som har blivit, om det har blivit någonting.

Sten Nordin hänvisar återigen till sammanslagningen av stadsdelsnämnder. Då minskar antalet medarbetare. Visst, det gör det. Det är den administrativa delen som blir mindre, men jag tror inte att behovet av personal inom äldreomsorgen, förskolan och skolan eller omsorgen av funktionshindrade är mindre bara för att Rinkeby-Kista blir en stadsdel. Det antalet är konstant, och det är de personalkategorierna jag är ute efter. Det redovisas inte i svaret.

Jag tycker också att majoriteten och Sten Nordin i det här svaret är oerhört vårdslösa när ni säger att det har blivit minskningar av personalen för att man har minskat på sjukskrivningar. Jag förstår att det blir det om korttidssjukskrivningarna går ned, och det innebär minskade vikariatskostnader. Det har du helt rätt i, Sten. Men jag är ute efter att äntligen få en politiker på majoritetssidan att beskriva vad som har hänt med de långtidssjuka. Ingen kan nämligen få mig att tro att alla har blivit friska.

Jag har ställt de här frågorna gång på gång från talarstolen. Hur många har man köpt ut inom Stockholms stad sedan man skärpte reglerna? Hur många har blivit uppsagda? Jag har fortfarande inte fått något annat svar än att jag antingen inte hör vad du säger eller att jag inte förstår vad du säger. Jag tycker inte att vi ska vara vårdslösa med sjukskrivningar utan försöka titta på hur många som har blivit friska och hur många som faktiskt inte har någon anställning kvar.

Det hade varit snyggt om jag hade fått svar på detta.

Jag ska avsluta mitt anförande även om jag har mycket tid kvar, men när jag pratar med de fackliga organisationerna inom Stockholms stad är det just det här man bevittnar: Långtidssjukskrivnas anställningar avslutas. Då blir man färre; det förstår jag. Men jag skulle någon gång vilja få en redovisning av hur många de är.

Inom landstinget är det inte ett dugg svårt att få fram den typen av siffror. Alla säger: Självklart, du ska få dem på nästa möte.

Men här är det totalt omöjligt.

Anförande nr 179

Borgarrådet N o r d i n (m): Om det nu var så att Mirja Räihä Järvinen ville prata om sjukskrivningar så kunde hon kanske fråga om det i någon interpellation även om jag kanske inte ska uppmana till fler interpellationer.

Såvitt jag är informerad har vi nämligen ett väldigt framgångsrikt arbete i Stockholms stad när det handlar om att arbeta med långtidssjukskrivna, inte för att få dem att lämna staden utan för att få dem tillbaka i arbete. Det är klart att om vi lyckas få ned sjukskrivningstalen så är det något som påverkar även verksamheterna och vår personalstatistik.

I övrigt får jag lov att säga att den här interpellationen känns lite déjà vu, för det är den här infallsvinkeln som Socialdemokraterna har haft i ett antal interpellationer till mig. Man försöker jaga fram att det har skett väldigt stora personalneddragningar i staden.

Jag har envist svarat att här handlar det framför allt om att vi har verksamheter som övergår till annan utförare, vilket innebär att den personal som fortfarande jobbar kvar i vård, service och omsorg inte har oss som arbetsgivare längre.

Sedan finns det naturligtvis en del andra faktorer som vi har nämnt, till exempel sammanslagningen av stadsdelarna som Mirja håller med om påverkar. Vi har också en översyn inte minst inom den administrativa delen, vilket är ett arbete som inleddes under den förra mandatperioden och som handlar om att minska kostnaden för överbyggnaden i staden. Vi ska ju använda pengarna till kärnverksamheten. Hela inriktningen och syftet med det vi gör är att värna kärnverksamheterna, och dit ska en så stor andel av resurserna som det någonsin är möjligt nå.

Vi har en tro på att det är bra både för innehållet och för kvaliteten till brukarna att släppa in andra utförare i våra verksamheter. Jag ser inte heller personalen som förlorare i detta – alldeles tvärtom menar jag att det handlar om att många yrken, inte minst kvinnoyrken, som tidigare bara har haft en möjlighet, en väg, en arbetsgivare, i dag har helt andra valmöjligheter och positiva konkurrensmöjligheter.

När det gäller konkurrensutsättning har vi i Stockholms stad länge hanterat det med en personalpolitisk aspekt, det vill säga hur sådana här övertaganden ska gå till, möjligheter till tjänstledighet, möjligheter att gå tillbaka till staden vilket inte så många utnyttjar och så vidare, just för att detta även ur personalpolitisk synpunkt, när själva den organisatoriska förändringen genomförs, ska ske så bra som möjligt.

Anförande nr 180

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Sten! Det är väl självklart att jag pratar om sjukskrivningar, eftersom halva ditt interpellationssvar handlar om sjukskrivningar och hur framgångsrikt det jobbet är. Det är väl det som du svarar som vi ska debattera här uppe, och halva interpellationssvaret handlar faktiskt om det. Det är det vi ska prata om.

Jag tycker att det är så konstigt, Sten. Jag har i dag träffat kommunalare från Stockholms stad. Vad är det som gör att upplevelsen är att man under den här mandatperioden är färre, man springer fortare och det är en tyngre arbetsbörda? Det här vittnar man om gång på gång.

Jag vet inte hur du ser att de positiva konkurrens effekterna avspeglas på personalen. Lek med tanken att vi har en stadsdel med tre ungdomsgårdar, där två är i privat regi och en är i kommunal regi. Sedan måste stadsdelsnämnden spara. Svara mig ärligt: Vilken av ungdomsgårdarna är det som får ta sparpaketet? Jo, det är den kommunalt drivna, för de privata har sina avtal som löper under en viss tid.

Det är självklart att med fler privatiseringar är det alltid den kommunala verksamheten som får bära ansvaret och verkställa de beslut vi fattar i den här salen. Det är egentligen det jag frågar, Sten.

Om du kan svara mig ärligt att i den stadsdel som har tre ungdomsgårdar – två privata och en kommunal – får de privata bära en lika stor del av sparpaketet så tycker jag att det är ett bra svar. Men jag tror inte att du kan ge mig det.

Anförande nr 181

Borgarrådet N o r d i n (m): I den mån som man måste spara på verksamheter är det även då kvaliteten man ska ha för ögonen. Det handlar inte om vissa driftsformer eller vem som driver verksamheten, utan det är kvaliteten man ska ha för ögonen. I ett teoretiskt exempel om att göra den här typen av besparingar så har nämnden, förvaltningen och stadsdelen att se just till kvalitetsaspekterna.

Det är så vi arbetar, för anledningen till att vi låter fler vara med och utföra servicen till medborgarna handlar i grunden om kvalitet och att den mångfald vi har av både kommunala och enskilt drivna verksamheter är bra.

Jag tar upp sjukfrånvaron, eftersom det är en av de faktorer som påverkar till exempel behovet av vikarier och annat i våra verksamheter. Jag tar inte riktigt upp en så stor andel av svaret om detta, men det vidareutvecklades här omkring hur vi hanterar långtidssjukskrivna, och där tyckte jag inte att Mirja gjorde en korrekt beskrivning av verkligheten. Jag sade att vi skulle kunna återkomma till detta i ett annat sammanhang, eftersom staden har ett väldigt välutvecklat arbete med långtidssjukskrivna.

Anförande nr 182

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Jag får bara konstatera att jag inte får svar på mina frågor helt enkelt. Under förra mandatperioden hade jag säkert också försökt att prångla mig ur detta, precis som du gör just nu. Det är exakt vad du gör; du prånglar ur dig och du svarar inte på mina frågor.

Jag tror inte att jag har mer att anföra i detta ärende, och jag har inte fått något svar.

Anförande nr 183

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag prånglar inte, Mirja, utan jag besvarar frågorna. Ni måste acceptera att ställer ni samma frågor till mig gång efter gång, som Socialdemokraterna har valt att göra med olika frågeställare, om personal får ni samma svar. Ni kan tycka att det är tråkigt, men jag kan inte ge olika svar bara för att underhålla fullmäktige när ni väljer att ställa samma fråga.

Min grundsyn ligger fast på vad som har hänt inom personalpolitiken. Det skulle vara intressant att höra – jag förstår att Mirja inte kan svara på det nu – vad ni skulle vilja göra egentligen.

§ 22 Interpellation om möjligheten till politiska påståenden och förslag i stadens nämnder (nr 2010:11)

Anförande nr 184

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 185

S t e f a n N i l s s o n (mp): Jonas Eklund har lagt en motion med anledning av att i hans stadsdelsnämnd där han är ledamot, vår representant där, har det hänt att åtminstone en skrivelse, kanske flera, som lagts av Miljöpartiet, Socialdemokraterna eller Vänsterpartiet inte har godkänts av ordföranden i nämnden. Jag kommer inte ihåg om ordföranden är folktoppartist eller moderat, men det spelar mindre roll.

Jag tycker att det svar som Sten har givit är klargörande. Det viktiga nu är att se till att det verkligen gäller ut i nämnderna. Läger man fram en skrivelse med förslag på att göra någonting, införa någonting, förbättra någonting, precis det vi håller på med här i fullmäktige också, måste man få ett svar. Jag tycker att alla skrivelser ska beredas av förvaltningen. Åtminstone måste man ha rätt att ha en omröstning om sitt yrkande. Om jag har tolkat Sten Nordins svar rätt säger han det också. Han säger vidare att i normalfallet ska en skrivelse med ett förslag beredas.

Jag är nöjd med svaret och hoppas att det här verkligen förverkligas runt om i staden, eftersom det hänt på flera ställen, i olika nämnder, att vi inte har lyckats lägga fram våra egna skrivelser därför att de inte godkänts av majoriteten. Så får det inte gå till.

Anförande nr 186

Borgarrådet M o g e r t (s): Även jag tyckte att det var ett mycket bra svar av finansborgarrådet, tydligt och klart om vad som av hävd gäller, det vill säga att jag inte heller hade förväntat mig något annat av ett finansborgarråd i Stockholm.

Min följdfråga blir: Har finansborgarrådet haft eller kommer han att ha ett samtal med nämndordföranden i fråga? Jag utgår från att det handlar om ett missförstånd. Det handlar om att förklara vilka traditioner vi har. Har du haft ett samtal, eller kommer du att ha det?

Anförande nr 187

Borgarrådet N o r d i n (m): Denna gång precis som varje gång när jag får frågor om procedurregler, hur vi hanterar våra regler, om bordläggningar och annat får respektive nämnd och den berörda nämnden del av mitt svar, självklart. På det sättet ser man hur jag svarat i fullmäktige och hur jag ser på saken.

§ 23 Interpellation om ökade kostnader för skolorna i och med GS-IT (nr 2010:18)

Anförande nr 188

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 189

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag vill naturligtvis tacka för svaret, även om jag måste erkänna att jag inte är riktigt lika nöjd. Det är ett långt och fylligt svar, men finansborgarrådet påstår att GS-IT gör att staden tjänar 60 miljoner i sin drift centralt.

Jag kan inte låta bli att nämna att på utbildningens område, som den här interpellationen mestadels rör, skapar det en icke-budgeterad kostnadsökning på ungefär 100 miljoner kronor på stadens skolor, enligt en rimlig bedömning, plus de 78 miljoner kronor som finansborgarrådet här menar att utbildningsnämnden tillskjutit för att avlasta skolorna. Den här tillskjutningen från utbildningsnämnden har naturligtvis tagits av schablonen till skolorna. Det tror jag att finansborgarrådet förstår. Om 78 miljoner på så sätt tas från skolorna och ges till skolorna för att avlasta dem innebär det ungefär 178 miljoner minus på våra skolor. Då är det naturligtvis glädjande om det går 60 miljoner plus centralt. Men ute på skolorna slår det tämligen hårt.

Sedan frågar jag hur stora värden som går förlorade på skolorna i och med detta när man tar skolornas datorer. Man tar dem, även de datorer som föräldrarna har skänkt. På det svarar finansborgarrådet illistigt: inga värden tas från staden. Det är tryggt. Men frågan är: Hur stora värden tar staden från skolorna?

Man kan i det sammanhanget nämna att i princip alla rektorer på våra skolor pratar om stora kostnadsökningar på i snitt 1—1½ miljon på grund av GS-IT. Orsaken är delvis att man blir av med en maskinpark som är funktionsduglig och tvingas betala mycket för en annan, plus att man visserligen får en jättebra dygnet-runt-support i Göteborg, men det man behöver i handpåläggning tvingas man att betala fortsatt för lokalt.

Mina följdfrågor till finansborgarrådet måste bli: Tror du att rektorerna far med osanning när de säger att de har fått kostnadsökningar? Det främsta argumentet, det som upprepas här, är att detta ger oss kostnadskontroll. Hur kommer det sig då att utbildningsförvaltningen när man frågar dem hur mycket detta kostar svarar att det är omöjligt att veta innan allting är fullständigt infört?

Anförande nr 190

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är jättekul att se dig här i fullmäktige, Roger. Tack för alla dina frågor och ditt engagemang för skolorna.

Nu har man inte genomfört det här i skolorna ännu. Jag tycker att Roger Mogert drar väldigt pessimistiska slutsatser på en gång utifrån bara en del. Det är klart att man ska se på den långsiktiga vinsten när det gäller GS-IT. Jag har för mig att Socialdemokraterna var rätt positiva till detta, men jag kanske minns fel.

Hur som helst handlar det om de långsiktiga effekterna av GS-IT och de vinster man gör genom att staden på det här sättet gör en upphandling och inför ett enhetligt system. I införandeskedan kan man ha kostnader år ett. Men detta ska förhoppningsvis räcka långt längre än ett år.

Man måste alltid fråga sig: Vad vore alternativet? Hade det varit bättre att inte göra någonting alls när det gäller staden och IT-driften utan behålla en ganska minst sagt splittrad bild? Hade det varit ett alternativ? Jag tror att om var och en innerst inne rannsakar hjärta och njurar kommer man inte att landa på den slutsatsen.

Jag har noterat i pressen att Roger Mogerts förslag är att man ska undanta skolorna. Kan det verkligen vara ett seriöst förslag från Socialdemokraterna? Om vi genomför en upphandling av IT, som långsiktigt syftar till effektivisering och minskade kostnader, för att ha ett bra IT-system ska skolorna då undantas? Är det någonting som skolorna tjänar på?

Vad jag känner är att man försöker skjuta upp det, som de flesta tycker, besvärliga ögonblick då man byter. Det har man väl hört bara hur det har gått till i det här huset. Visst, det är inte utan besvär när man byter. Men man kan inte, Roger Mogert, ens för det skjuta upp det i all evighet. Även Roger Mogert måste i så fall ge ett svar på vad den långsiktiga lösningen är för stadens skolor när det gäller IT-system och IT-support.

Anförande nr 191

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Jag får tacka finansborgarrådet för välkommandet hit. Jag får säga med tanke på att jag hade flest inlägg i fullmäktige under hela förra året att hade finansborgarrådet hållit sig vaken hade han sett mig här.

Du säger att upphandlingen räcker mer än ett år, men det gör kostnaderna också. De här 78 miljonerna är borta först tidigast, säger utbildningsförvaltningen, 2013 eller 2014, det vill säga ungefär när avtalet löper ut. De 100 miljonerna mellan tummen och pekfingret kommer, som det ser ut, att ligga kvar. Det skolorna behöver är inte dygnet-runt-support i Göteborg, hur trevligt det än är. Det de behöver är handpåläggning, och det är där kostnaderna rullar i väg.

Lösningen, vilket i princip alla skolledare sade redan innan och vilket står att läsa i oppositionens reservation, hade varit att undanta skolorna från den här upphandlingen och göra en särskild upphandling gjord utifrån skolornas eget behov. Så hade man kunnat lösa det om man inte hade haft så bråttom. Det fanns tydliga signaler, det fanns erfarenheter från tidigare försök i staden att göra detta.

Varför lyssnade ni inte på skolorna och skollädaarna i denna fråga?

Anförande nr 192

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Jag hoppas att borgarrådets alla inlägg inte är över så att han får hälsa även mig välkommen till fullmäktige.

Användningsområdet i skolan skulle jag vilja ta upp. Jag har blivit kontaktad av åtminstone en skola där man tidigare kunde ladda ned program för att utöka den pedagogiska användningen av IT. Det får man inte göra nu. Det får inte laddas ned någonting på skolorna. De som har gjort det tidigare och använt det i den pedagogiska undervisningen går miste om det. Det är ett sätt att inte utveckla IT-kunskapen på skolorna. Jag vet inte om du är medveten om att man har gått miste om det åtminstone i en skola, och det kan vara en av väldigt många, men det kan också gälla fler skolor.

Anförande nr 193

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag kan inte ge mig in på detaljer om nedladdningar men kan vara helt trygg och säga till fullmäktige att vi inte har gjort en upphandling av IT för skolorna som gör att IT inte kan användas på skolorna som ett pedagogiskt redskap.

Roger Mogerts alla inlägg håller mig definitivt vaken. Jag är inte så säker på att uppdelning av detta till två upphandlingar hade varit bra, att vi gjort kvalitets- eller penningvinster i detta. Det återstår verkligen att bevisa. Upphandlingar kan ibland vinna på att delas upp, men det beror alldeles på vad det handlar om för verksamheter. Här handlar det om hur stora skillnader det har varit i anbudet. Det man på ett sätt som lekman kan känna sig förvånad över är att det är så stora skillnader i anbudet. De facto har det varit på det sättet. Det återstår verkligen att bevisa för Socialdemokraterna om vi skulle ha vunnit i kvalitet på att dela upp det här på två upphandlingar.

Dessutom innebär det att vi skulle ha lagt åt sidan ett av våra viktigaste syften, att i vår för visso stora organisation ändå ha en sammanhållen strategi och teknik när det gäller det viktiga IT-området. I Stockholms stad som har ett gott anseende som IT-stad över huvud taget när det gäller tillgänglighet för IT för vanliga medborgare, kunskap om användandet och så vidare – allt det där är väl bekant för fullmäktige – har vi kunnat ha anledning att vara självkritiska när det gäller hur vi i många år har försummat att se till våra egna organisationer och tillåtit att det har varit väldigt splittrat på det här området med ty följande förluster både ekonomiskt och i kvalitet. Syftet med den här upphandlingen handlar om att komma till rätta med det.

Jag har full respekt och förståelse för oro som man kan känna när det införs ett nytt system och behov av att få stöd. Det kommer vi att följa upp noga på alla områden, även skolans område. Jag har full respekt för det som sagt, men vi måste se till den långsiktiga effekten av att staden har gjort den här upphandlingen.

Anförande nr 194

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Jag tycker att man gott kan kosta på sig att vara självkritisk i detta som i alla andra sammanhang och konstatera att allting, när det är stadens största upphandling någonsin, åtminstone en av de största, inte fungerat fullständigt perfekt. Det gör det inte i små upphandlingar heller, och det gör inte i den verksamhet som inte är upphandlad, kan jag berätta om det var någon som trodde någonting annat.

Naturligtvis kunde en del saker ha gjorts annorlunda. Jag är inte särskilt förvånad över det. Jag hade varit förvånad om det hade varit på något annat sätt.

Faktum kvarstår att IT-standarderna på våra skolor såg väldigt olika ut. På en del skolor var det den bottenålig. Andra hade kommit längre. Om jag förstått Roger Mogert rätt tycker han att ett system som dömde de skolor som låg efter och fortsätter att ligga efter hade varit bättre än det här. Det förstår inte jag riktigt.

Det finns en del märkliga formuleringar i interpellationen. Till exempel skriver man att stadsledningskontoret exproprierar datautrustning för upp till 75 miljoner. Det bokförda värdet på den datautrustning som utbildningsförvaltningen har är 16 miljoner. Det är en rätt stor skillnad mellan 75 miljoner och 16 miljoner. Jag tycker att vi ska vara lite försiktiga med vilka siffror vi slänger oss med här.

Jag har inte sett några skarpa förslag från Socialdemokraterna om att rent allmänt höja skolornas IT-standard. Det är möjligt att ni har kommit på bättre tankar i den frågan, och det får man i så fall gratulera till.

Skolan har haft kostnader för detta tidigare. Hur har de täckts? IT-verksamhet, IT-support, inköp av hårdvara, licenser har inte varit gratis tidigare heller.

Jag har också läst den famösa rapport som du hänvisar till som ni publicerade i förra veckan. Där antar och förmodar rektorerna en massa saker. Det är de naturligtvis i sin fulla rätt att göra, men jag har pratat med ganska många rektorer i bland annat detta ärende och hört från en i stort sett samstämmig rektorskår att det visst har varit struligt i början. Och det är struligt. Alla applikationer funkar inte, systemet är anpassat för förvaltningsanvändning snarare än för användning ute på skolorna, men det kommer man att lösa.

Det finns en stor optimism ute på skolorna för hur användbart detta kommer att bli när man integrerar elevwebbar, skolwebbar med resten av stadens IT-system. Det kommer att bli jättebra. Det finns en stark optimism på skolorna som möjligen rektorerna inte delade med sig av när du talade med dem men som de framför till mig.

Anförande nr 195

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag måste medge att ingen har delat med sig av någon optimism kring det här projektet. Sedan är det både på den politiska och på tjänstemannasidan så att vi gillar läget. Det är en av de starka sakerna i den staden. Oavsett

om besluten går fel gillar vi läget och löser problemen. Det är en av de saker som gör att jag tycker att man kan älska den här staden som organism.

Låt oss börja från början. Det var mycket stora skillnader i anbuden. Det förvånar, vad jag förstår, väldigt många i databranschen också. De signaler som jag får från dem som förstår sig på detta är att det blir extra konstigt att ni valde den entreprenör som aldrig har gjort den här typen av system. Det kan möjligen förklara prisskillnaden också.

Kostnadmässigt vågar jag säga att bedömningarna har varit felaktiga och att det är en smärre katastrof för skolorna. Hur slår det kvalitetsmässigt? Jo, det kommer vi att få se. Jag kan säga att för mig funkar det bra. Det är som Cecilia Brinck sade en lösning som är gjord för kontorsarbete. Men skolorna har ett annat behov. Jag kan inte se att man för att ha en sammanhållen strategi kräver likriktning. Jag har svårt att förstå logiken i det här.

Speciellt den typen av utbildningar som Catharina tar upp, där man sysslar med att utbilda unga människor just kring datorer och dataanvändning, framför allt på gymnasieutbildningar, bygger på att man har tillgång till, kan hitta och installera programvara och mecka sig framåt så att säga. Jag vet inte om ni känner till att i det här systemet får skolan betala 8 000 kronor för varje ny applikation man installerar, eller rättare sagt som installeras nere i Göteborg. Det är där arbetet utförs.

När man tittar igenom skolans användning av olika applikationer finner man att de använder 24 000 olika. De som är snabba i matematik inser att 24 000 gånger 8 000 blir en himmelens massa pengar. Skulle vi säga att det är för mycket, vi halverar det, är 12 000 gånger 8 000 också runt 100 miljoner i ökade kostnader för att vi ska kunna använda de programvaror som vi redan använder i dag. Det kan inte vara klokt.

Anförande nr 196

C e c i l i a B r i n c k (m): Herr ordförande! Om jag inte räknat alldeles fel har Roger inte någon rätt till inlägg kvar, så därför ska jag försöka låta bli att säga någonting som gör honom alldeles ovanligt ilsken.

Vi kan bara till slut konstatera att Socialdemokraternas lösning för skolornas IT-problem är att de som hade datorer, var väl rustade och hade infört IT-system kunde fortsätta att ha det så, de som inte hade det kunde fortsätta att ha det så, och sedan kunde man kanske göra en separat upphandling och på det sättet för evigt döma skolorna till alla möjliga hastigt ihopmeckade särlösningar på IT-området. Precis så har vi haft det. Det är precis det som vi nu försöker åtgärda.

Jag kan inte låta bli att säga om de här 24 000 applikationerna: Enligt utbildningsförvaltningens uppskattningar rör det sig om ungefär 2 000.

Anförande nr 197

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Herr ordförande! Jag kan svara Cecilia. Det är en skola som jag har hört det ifrån att man hade den pedagogiken i undervisningen i skolan att eleverna fick lära sig att ladda ned. Det är en väldig skillnad med att köpa det från någon annan som gör det för 8 000 kronor. Då har man tappat den pedagogiska vitsen med att ha det i undervisningen i skolan.

*§ 25 Motion om alkoholfritt i Stockholms krogvärld mellan kl. 03.00 och 11.00
(utl. 2009:30)*

Anförande nr 198

S t e f a n N i l s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Den här motionen lade vi i Miljöpartiet sommaren 2008. Bakgrunden är att framför allt närpolischefer i Stockholm är oroade och arbetstygda av den våldsbrottslighet som sker sent helgnätter i city där alla restauranger med sena tillstånd ligger, i Norrmalms- och Östermalmsområdena i två kluster. Det finns för närvarande 15 sådana tillstånd.

Jag vill börja med att tydliggöra en sak. Rubriken på motionen är inte riktigt korrekt. Vi föreslår inte att man ska dra in redan givna tillstånd att servera alkohol. Det kan man dessutom inte heller göra enligt den lagstiftning vi har, även om man skulle vilja det. Men vi vill inte det, och vi föreslår det inte heller i motionen. Dessutom skulle det inte vara rimligt eftersom företag behöver få veta vad som gäller långsiktigt. Har man fått ett tillstånd kan man förlora det om man inte sköter det; annars får man behålla det.

Vi föreslår i oppositionen, alltså vi, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, att man utvärderar 5-tillstånden. De första kom på 90-talet. Bakgrunden var att polisen då ville att man skulle ha en del 5-tillstånd för att förebygga att folk gick till svartklubbar och de problem som uppstår med det.

Under de här åren har polisen kanske inte ändrat sig men vill att vi politiker ska vara restriktiva med nya tillstånd. Det som att-satsen i förslaget handlar om är att man gör en förutsättningslös utvärdering, fördelar och nackdelar med de 5-tillstånd som vi har beviljat, en utvärdering som man kan ha med sig när man tittar på kommande ansökningar om sena tillstånd.

Det är den ena delen av motionen. Bakgrunden är alltså att den typen av våldsbrottslighet och bråk på nattetid tar mycket av polisens resurser både när det gäller att förebygga och patrullera och när det gäller att utreda det som händer. Det sker en hel del skador som inte skulle ha hänt annars. Vi vill att man gör en utvärdering och tittar på hur det har funkat och utifrån det funderar lite grann hur man bör agera när det kommer nya ansökningar.

Den andra delen av motionen handlar om frukosttillstånd. Det beviljades ett tillstånd till Grand Hôtel att servera alkohol från klockan åtta. Det var 2008. Det var det första tillstånd som tillät alkoholservering före kl. 11. Då sade Moderaterna och Folkpartiet i tillståndsutskottet, där jag också sitter, att det är en engångsföreteelse, det kommer inte att ske någon mer gång, det är väldigt speciella omständigheter. Därför tillåter vi det där.

Precis som vi misstänkte har det sedan kommit väldigt många ansökningar från andra krogar som vill servera alkohol till frukost. De har än så länge fått nej. Men vi tror att det skulle vara bra med ett tydliggörande på den här punkten, att man skriver in i

Stockholms stads riktlinjer för serveringstillstånd att inga tillstånd ska beviljas att servera alkohol före kl. 11. Just den punkten kommer vi att be att få ställa under särskild proposition så att vi får en votering om det.

Med det yrkar jag bifall till den gemensamma reservationen i kommunstyrelsen från s, mp och v.

Anförande nr 199

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Snart får vi en ny modern alkohollag i Sverige med ett regelverk med krav på kök och på matlagning som tar hänsyn dagens gästers önskemål om mat. Man kommer att kunna servera sallad och sushi och inte nödvändigtvis gammaldags stekt mat eller oxbringa och rotmos för att få servera alkohol. Den nya lagen ger kommunen rätt att själv att bestämma vilka tider tillstånden ska ges. Det är just det som Stefan Nilssons motion handlar om.

Jag tycker, och det säger jag direkt, att det är viktigt att vi i framtiden tillåter krogar och nattklubbar att ha öppet till kl. 05 därför att Stockholm är en fantastisk stad, har väldigt många restauranger och många hotell, många turister – vi välkomnar ännu fler – och många stockholmare som uppskattar att vara ute och roa sig på natten.

Men Stockholm är också en stad som det måste gå att bo och leva tryggt i. Det ska det fortsätta att göra. Det ska gå att sova i sin säng i sin lägenhet på nätterna utan störningar från kroglivet.

För att få den här ekvationen att gå ihop måste vi identifiera områden där det går att ha krogar med sena stängningstider. Stureplan, som Stefan nämnde, är ett sådant område. Vi ska använda STAD-utbildningen till att fortsätta att lära personal att hantera problem, att upprätthålla en ansvarsfull alkoholservice, att fortsätta att arbeta för att motverka narkotika på krogar.

Det samarbete som finns mellan polisen, krögare, socialtjänsten och landstinget har lett till minskat våld. Om vi utvecklar det kommer det att kunna leda till ännu mer minskat våld på staden eller på fester. Samarbetet runt studentfester har pågått några år. Det är ett lysande exempel på att det kan fungera. Det arbete som har gjorts där och krogarnas arbete med nya tekniker att minska ljudvolym på i köer och inne på krogen gör att vi kan fortsätta att ha tillstånd för öppettider och alkoholservice fram till kl. 05 på lämpliga ställen.

Det är viktigt att ha i minnet att 05 som stängningstid kom till på 1990-talet efter polisens förslag för att motverka svartklubbar. Då fanns det många sådana i Stockholm. I dag ser vi inte alls så många, så det har varit lyckosamt. År 1996 fanns det 33 krogar som hade tillstånd till 05. I dag finns det 14 eller 15. Det är en bra utveckling, och vi ska fortsätta att ha sådana tillstånd.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsen förslag om att avslå motionen.

Anförande nr 200

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Det här med restauranger är ett ständigt intresse. Vi hörde alldeles nyss hur bra och friktionsfritt det går i Stockholm när det gäller vår krogverksamhet. Det är inte så, och STAD-utbildningen och liknande som olika organisationer jobbar med – socialförvaltning, polis, miljö och hälsa, brandmyndigheten – är en hårt reglerad verksamhet. Jag vet detta att genom att ha samtalat med många.

När vi pudrar på krogarna med extra krav, som fler vakter, STAD-utbildning och så vidare, följer vi sedan inte upp det från stadens sida. Man säger exempelvis att all personal på en restaurang ska gå en STAD-utbildning. Det kan vi skriva in om någon får en anmärkning om att de har misskött sig. Sedan följer inte förvaltningen upp och ser om de verkligen gör det som har sagts. Det är dåligt. Det finns massor med sådana problem.

Hur kan en stad, och hur kan man ifrån er sida, ge en enda krog 8-tillstånd för champagneservering, men inga andra krogar? Det är ett märkligt förfaringssätt, om vi nu ska prata om att ha lika villkor för näringsidkare. Det här är vad jag ville säga.

Jag hänvisar till vårt särskilda uttalande.

Anförande nr 201

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle bara vilja påminna fullmäktige om hur den här debatten lät i början av mandatperioden, framför allt från Moderaternas håll, när vi diskuterade att man inte skulle ha dygnet-runt-öppet på krogen. Då stod vi väldigt långt ifrån varandra. Det var i för sig en del champagneyra i hur man yttrade sig i fallet.

Vi har en väldigt bra dialog och diskussion över alla partier i de här frågorna i tillståndsutskottet, som är det utskott som behandlar dessa frågor. Men det är vissa saker som är slående. Polisen sade på 90-talet, precis som Marie sade, att för att motverka svartklubbarna bör man förlänga tillståndet till kl. 05. Problemet är att just nu säger polisen: Ha inte någon krog öppet längre än till 01. Det säger inte vi. Däremot måste vi se verkligheten som den är nu, inte som den var då. Det gör att det bör finnas en utvärdering av hur det fortlöper.

Som ni skriver är det självklart inte enskilda krogägars fel att våld uppstår. Det finns olika saker som samverkar. Man måste se hela den bilden. Vi har haft diskussion om att det har varit en annan sak som har inträffat. Man är i yran att det är helt okej, vi har en helt liberal hållning, det spelar ingen roll, utan det handlar om människors fria vilja om de vill dricka alkohol kl. 3, 5 eller 7 på morgonen.

Vad vi explicit säger är: Ska det finnas möjlighet att bli serverad alkohol mellan 5 och 11 på morgonen? Där yrkar vi att det borde skrivas in i våra riktlinjer när det gäller tillstånden att det inte ska vara så.

Det vill jag med det bestämdaste yrka bifall till.

Anförande nr 202

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande! Med den nya lagstiftning som kommer, Stefan, kommer det att vara möjligt för hotellen att ha rumservice dygnet runt. Så har det inte varit tidigare, utan tidigare har det bara varit möjligt att ha minibaren öppen.

Jag förstår att det är bra att man inte dricker för mycket alkohol, men jag undrar lite över ditt ställningstagande. Enligt mina mått mätt är det väldigt märkligt att det är okej att sitta på sitt hotellrum och dricka whisky eller champagne utan någon som helst social kontroll men inte möjligt för ett hotell som har en bröllopsfest att servera en champagnefrukost. Jag har väldigt svårt att förstå det, och jag förstår inte riktigt hur du tänker att vi ska kunna votera i just den frågan.

Moderna människor har numera väldigt olika arbetstider, man har olika dygnsrytmer. En del reser mycket, en del jobbar natt och sover på dagen. Jag tycker inte att vi ska stå här och moralisera över vad som är rätt eller fel i människors sätt att vilja leva sina liv. Vill människor vara ute och äta och dricka och dansa, kanske dansa salsa, till kl. 5 på morgonen, tycker jag att de ska få göra det, Stefan Nilsson.

Men jag skulle vilja ställa ett par frågor till Stefan. Du gav ett besked tidigare att ni i inte tänker dra tillbaka de tillstånd som finns; det finns inget lagstöd och ingen möjlighet till det. Om du och Miljöpartiet fick bestämma tycker du att de exklusiva 14–15 krogarna i Stockholm ska ha en monopolställning och alltid kunna ha öppet till 05, men inga nya kommer att kunna ha det? Eller tänker du dig att de ska få finnas tills de en vacker dag ska överlåtas därför att man byter ägare eller bolag och då dra in tillståndet? Vad är egentligen ditt svar till stockholmarna? Tycker du att vi ska moralisera och tala om att de gör fel som väljer att vara ute på natten? Vill du ge en monopolsits till de krogar som i dag har 5-tillstånd, eller hur tänker du egentligen att det ska se ut i Stockholm?

Anförande nr 203

S t e f a n N i l s s o n (mp): Vi föreslår en utvärdering av hur tillstånden har fungerat. Då kan man titta på för- och nackdelarna och också se på platser och antal och utifrån det föra ett resonemang: Hur skulle vi vilja att det ser ut i framtiden?

Det kan tänkas att det blir fler tillstånd, kanske ett par tre, kanske fler, men en utvärdering först. Det beror precis på vad en sådan utvärdering säger.

När det gäller morgontillståndet är det du säger intressant. Ni har hittills sagt från m, fp och kd, att detta var det enda morgontillståndet. Nu låter det på dig att ni nog vill medge fler. Jag vill ha ett svar från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna: Utesluter ni att bevilja fler morgontillstånd eller inte?

Anförande nr 204

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Vi har inte tagit ställning i den frågan, Stefan, utom de gånger då vi fått frågan på vårt bord i tillståndsutskottet, och då har

du varit med och vi har sagt nej. Så här långt har vi sagt nej. Jag pratar inte om någon policyförändring, jag bara funderar att vi ändå måste ha den möjligheten och avgöra det på ett seriöst sätt från fall till fall.

Ditt besked, Stefan, var egentligen inget besked alls till krogvärlden och till stockholmarna som vill vara ute utan ungefär: Vi får se, vi tänker utvärdera och sedan får vi se.

Min fråga blir till Socialdemokraterna och Vänsterpartiet: Tycker ni också som Miljöpartiet? Vad skulle det i så fall få för konsekvens för Stockholms krogar med ert koalitionsstyre?

Anförande nr 205

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Vi kristdemokrater är som bekant väldigt restriktiva med alkoholkonsumtionen. Vi tror att alkoholen har väldigt många skadeverkningar i form av det våld vi ser i samhället mot kvinnor och mycket annat mänskligt lidande.

När det gäller att vi har gått med på den nuvarande ordningen har det varit lite av att välja mellan två onda ting. Ska man acceptera öppettider till 05 eller inte? Man har risken att det kan bli svartklubbar som uppstår och leda till annan kriminell verksamhet om man säger nej. Jag vet också att det leder till familjetragedier. Därför har vi gått med på det. Men vi sitter inte i tillståndsutskottet, så vi kan inte uttala oss i ett enskilt fall, men vi tycker att man ska vara väldigt restriktiv.

Jag och en del andra var en lönefredag tillsammans med polisen från kl. 22 till 04 på rätt så många ställen på staden. Jag blev förskräckt av det vi såg. Det som polisen talade om och vill ha som verktyg är att kunna dra in alkoholtillståndet bara några timmar, kanske i två timmar under en kväll. Den möjligheten har polisen inte nu, men de sade att det hade varit mycket bra. Det skulle hjälpa mycket i deras arbete.

Angående alkohollagen är jag personligen väldigt imponerad över hur mycket man tar hänsyn till att skydda individerna. Det finns många bra aspekter i den. Man kan också se att det ändå har minskat med två tredjedelar mot vad det har varit förut. Det är rätt så mycket kontroller och krav. Dessutom är efterkontrollen självfinansierad. Restaurangerna får betala den kontrollen.

Anförande nr 206

K a r i n R å g s j ö (v): Nu blir jag lite nyfiken, Dikran. Vem kan avstå en alkoholdebatt? Ni sitter i högeralliansen, ni kan påverka, ni har ju hela Socialdepartementet på andra sidan vattnet här.

Vad tycker du morgontillstånden? Tycker du att det är varje mans frihet att kunna ta sig lite skumpa på morgonen och vara en modern människa? Vad tycker du om det, Dikran?

Anförande nr 207

D i k r a n D i s o n (kd): Jag antydde vad vi tycker. Det var att välja mellan två onda ting. Jag är själv sedan 20-årsåldern helnykterist på grund av att jag hade en del vänner som hade förstört sina liv på grund av alkohol. Jag tog beslutet att inte dricka.

Nej, vi är restriktiva. Helst vill jag säga nej om jag får bestämma.

Anförande nr 208

S t e f a n N i l s s o n (mp): Dikran sade att Kristdemokraterna inte sitter i tillståndsutskottet. Det stämmer ju. Men det vi ska rösta om här om några minuter är om vi ska ändra riktlinjerna. Du har möjlighet att rösta för den här förändringen, som såvitt jag förstår ligger helt i linje med Kristdemokraternas politik, eller så gör ni de människor som har stött er på grund av er alkoholpolitik besvikna.

Vi föreslår att det tillstånd som har beviljats till Grand Hôtel är det sista tillståndet att servera alkohol på morgonen i Stockholm. Min fråga till dig är: Kommer du att rösta för en förändring av riktlinjerna?

Anförande nr 209

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Jag hoppas också att det är det sista morgontillstånd som någon får, men jag kommer inte att rösta för ditt förslag. Vi har i Alliansen kommit överens om att vi tillsammans accepterar detta. Jag måste tyvärr göra dig besviken, men vi kommer inte att rösta på det sätt som du önskar.

Anförande nr 210

R o l f L i n d e l l (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte att jag skulle komma med lite mer lokalt vittnesmål, från mina hemtrakter. Jag är verksam på Östermalm och i Östermalms stadsdelsnämnd. Som bekant finns det inom vårt område en hel del krogar. Det finns många ställen där man kan köpa sprit om man vill. Det finns också en hel del 5-krogar.

När vi pratade om detta tidigare var det väldigt ofta att man fick höra motargument i termer av förmynderi och liknande. Jag tycker att det lite grann är moraliteter i diskussionen. Jag tycker att frågan är mycket allvarligare än så. Hos oss är det som så att ett av de största ungdomsproblemen är knutet till alkohol jämfört med staden i övrigt. Det är ett jätteproblem.

När vi diskuterar frågan kan man inte bara se om det är problem för krogarna eller bara problem för polisen, utan det är faktiskt ett stort problem med allt elände som det här kan dra med sig när man hamnat där. Det är väldigt många som riskerar att göra det tidigt, eftersom det är en alkoholtillvänd miljö som vi lever i, nöjesvärlden inte minst.

Det är av det skälet som vi i många av de remisser som vi får när det gäller öppet-hållande på krogarna säger: Polisen säger att det är ett tilltagande problem med

brottslighet som följer i spåren. Vi har haft kontakt med Maria Ungdom och experter som säger att detta är ett jätteproblem. Det har föranlett oss många gånger att säga att vi skulle vilja att man gjorde en ordentlig utvärdering av vad 5-krogarna egentligen innebär. Det är det som vi ute efter.

Jag tycker att det inte är ett sätt att vara förmyndaraktigt utan ett sätt att försöka ta ansvar i frågan. Därför tycker jag att det är viktigt att göra en utvärdering så att vi vet vad det handlar om. Vi kan tycka olika saker från talarstolen och tycka si eller så. Ett ordentligt underlag från polis och sociala myndigheter tycker jag vore värdefullt i den här svåra frågan.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 211

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Det finns ett problem med människor som dricker för mycket och människor som hamnar i stora sociala problem, familjer som det går väldigt illa för. Men det blir inte bättre av att man inte dricker på krogen. Det är mycket bättre att finna sig i ett socialt sammanhang för de människor som dricker alkohol än att sitta hemma eller att sitta ensam någonstans, på sitt hotellrum eller hemma i lägenheten, för då har man ingen kontroll alls.

Problemet är inte på krogen, krogen är inte problemet med alkoholen, för då är man ute bland andra människor. Däremot har vi ha regler och se till att de efterföljs. Vi måste följa upp och se till, som Jackie tog upp, att STAD-utbildningen efterlevs.

Anförande nr 212

R o l f L i n d e l l (s): Jag skulle vilja säga att problemet inte bara är krogen. Det är drickandet över huvud taget som har blivit mer utbrett som är problemet. Men problemet är också krogen, och det är det vi får höra från polisen i olika brottsstycken. Brottbelastningen på sådana ställen är enormt hög. Det är många gånger totalt olämplig miljö att vistas i för många yngre människor. Så är det.

Det innebär inte att vi kan stänga igen allting, och det är inte det vi är ute efter heller. Vad vi är ute efter är en ordentlig utvärdering och undersökning av vad det här egentligen innebär och vad man kan göra åt det. Det är vad det handlar om.

Anförande nr 213

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Främsta skälet till att vi har de här 5-krogarna är att serveringen sker under ordnade former. Vi hörde tidigare talas om STAD-projektet och samverkan mellan sociala myndigheter, staden, polisen där man får utbildning. Drar vi in dessa tillstånd är vi tillbaka i en utveckling med svartklubbar, och då dricker folk hej vilt, och det drar med sig annan grov brottslighet.

Det är skälet till att 5-krogarna finns.

Anförande nr 214

R o l f L i n d e l l (s): Icke desto mindre slår även polisen nu larm om att det här är en för inte minst unga människor väldigt olämplig miljö, eftersom det är så otroligt mycket brottsbelastade människor som vistas där, eller hur?

Anförande nr 215

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Herr ordförande! Man har pratat om ungdomar som hamnar på Maria Ungdom. Det känns ändå som att det är en större risk att sådana personer som hänger i parker eller dricker hemma som hamnar där, inte de som är på krogen. Det blir så konstigt i sådana här debatter. Allting är så negativt om hur krogvärlden och alkoholkulturen i Stockholm är. De flesta har en positiv upplevelse när de är ute på korgen och sköter sig bra. Sedan finns det en viss del som inte klarar det, men vi får inte glömma att den stora majoriteten av alla hanterar alkohol på ett ansvarsfullt sätt.

Anförande nr 216

R o l f L i n d e l l (s): Jag tror att du ska växla ett par ord med din kristdemokratiska kollega i Alliansen. Han uttrycker en oro för det här. Jag tycker inte man ska raljera bort det här problemet. Det är ingen som vill ta bort krogarna. Vi vet att det många gånger kan fungera bra, men det är mycket elände som följer med detta. Det är det vi får höra från polis och sociala myndigheter. Det är inte alltid bra, och det behöver vi titta närmare på. Det vill vi utreda och utvärdera.

Anförande nr 217

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är märkligt hur man försöker förenkla frågan om alkohol som att det handlar om tillstånd att servera på morgonen. Alkoholfrågan ska sättas i ett mycket större perspektiv. Det handlar om normer och värderingar, det handlar om familjer och föräldrar som serverar sina tonåringar alkohol. Den frågan borde vi debattera mycket mer i den här salen och hur hantera den.

Nu försöker man göra frågan svartvit och säger att vi ska rösta och votera i denna fråga. Det ger bara ett löjets skimmer över frågan. Det handlar om att ha en restriktiv hållning generellt sett till tillstånd. Varje enskild begäran om tillstånd ska naturligtvis övervägas noga. Att försöka göra det här till en fråga som skiljer blocken åt är mycket märkligt. Frågan borde sättas i ett mycket vidare perspektiv.

Anförande nr 218

K a r i n R å g s j ö (v): Det var värst! Den här frågan engagerar oss verkligen, verkar det som. Men det är vi som tittar på helheten, och det gör inte ni. Ni tittar inte på helheten. Vad vi har pratat om är frukostkrogarna och att sätta det i ett sammanhang, för krogarna är inte enhetliga. Det handlar om hela alkoholsituationen, som ser ganska risig ut speciellt för de unga människor som besöker krogarna.

Unga vuxnas alkoholism har ökat ganska kraftigt under ett antal år. Det är vi bekymrade över och försöker sätta in det i ett sammanhang. Det gör inte ni. Ni ser det som en näringsfråga – trist!

Anförande nr 219

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det stämmer inte, Karin. Vi ser verkligen det här ur ett folkhälsoperspektiv stort. Men ni lyfter ut en fråga för votering och försöker säga att det är det som skulle lösa hela alkoholproblematiken i vårt samhälle. Så ser det verkligen inte ut.

Anförande nr 220

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu blir jag nästan lite sur. Vi diskuterar frågan om tillstånd, men vi hävdar inte att det skulle lösa hela den alkoholpolitiska situationen. Jag har inte hört något inlägg där man säger det. Det var ett ganska otrevligt inlägg.

Vad det handlar om är en motion, precis som vi har många andra motioner att behandla. Det finns två saker som vi säger där. Det första, som vi inte har pratat om så mycket, är vi tycker att det ska föras in i Stockholms stads riktlinjer att inga tillstånd ska beviljas att servera alkohol till frukost före kl. 11. Det är det som är den samlade oppositionens krav.

Så fort man pratar om alkohol blir det en stor diskussion, den blir bredare därför att det finns ett engagemang i frågan. Vi har beviljat ett sådant tillstånd som har varit ganska uppmärksammat. Det är en av de saker som vi nu diskuterar och som vi vill föra fram. Det är inte någonting annat än just detta.

Absolut kan vi återkomma och diskutera allmänt vad vi ska ha för preventiva åtgärder när det gäller unga. Men just nu är det fråga om detta. Det är inte så att vi tror att det löser den alkoholpolitiska problematiken.

Bifall till den samlade reservationen.

Anförande nr 221

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Då kan du väl förklara för mig i så fall: Om det är det som det handlar om, vilka ungdomar är det som är fulla på Grand Hôtel klockan 8 på morgonen?

Anförande nr 222

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Debatten handlar inte bara om unga. Du fick ju ordet därför du är ung och representerar de unga. En del av problematiken handlar om unga. Men just det här handlar om att det finns en tendens att om vissa krogar beviljas tillstånd att servera alkohol före en viss tid frågar sig de andra varför

de inte skulle kunna göra det. Det blir en näringsprincip som många krogar hänvisar till, och det är det vi har att ta ställning till.

Det handlar inte bara om unga människor. Jag tror inte heller att det är så många unga som dricker skumpa på Grand Hôtel, och inte på så många andra hotell för den delen heller. Men vi tycker inte att de ska serveras alkohol före kl. 11 på morgonen. Så enkelt är det.